

MATICA

Veliki jubilej
tjednika
gradišćanskih
Hrvata

Hrvatske
novine slave
100 godina!

Razgovor s Jurom Strikom o Hrvatskim
svjetskim igrama u Zadru

Hrvatsko-američki dani u Chicagu
- promocija Hrvatske u SAD-u

Europsko nogometno prvenstvo
hrvatskih klubova iz iseljeničtva

MATIĆA

Mjesečna revija
HRVATSKE MATICE ISELJENIKA /
Monthly magazine of the
Croatian Heritage Foundation

Godište / Volume LX
Broj / No. 6-7/2010

Nakladnik / Publisher
Hrvatska matica iseljenika /
Croatian Heritage Foundation

Za nakladnika / For Publisher
Katarina Fuček

Glavni urednik / Chief Editor
Hrvoje Salopek

Uredništvo / Editorial Staff
Željka Lešić, Vesna Kukavica

Tajnica / Secretary
Snježana Radoš

Dizajn i priprema / Layout & Design
Krunoslav Vilček

Tisak / Print:
Vjesnik, Zagreb

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
www.matis.hr

Naslovnica:

100 godina grdišćanskohrvatskog
tjednika "Hrvatskih novina"

File Edit View Favorites Tools Help

www.matis.hr

Posjetite stranice web portala Hrvatske matice iseljenika!

Web stranice
HMI čitaju se
diljem
svijeta,
dostupne su na
tri jezika
(hrvatski,
engleski,
španjolski)
i bilježe
stalan porast
posjećenosti.

Budite korak ispred ostalih i predstavite se hrvatskim
iseljeničkim zajednicama, uglednim poslovnim
Hrvatima u svijetu i njihovim partnerima.

Oglašavajte na web portalu Hrvatske matice iseljenika!

Internet marketing HMI osmislio je nekoliko načina oglašavanja:

■ BANERI ■ SPONZORIRANI ČLANAK ■ SPONZORIRANE RUBRIKE

Odjel za marketing i promociju HMI - Ivana Rora
tel. (+385 1) 61 15 116 ■ fax. (+385 1) 61 11 522
mob. 099 61 15 116 ■ E-mail: marketing@matris.hr

- 4 Susret Najsela u Mađarskoj
- 7 Izložba KLD Rešetari u HMI
- 8 Padova: Hrvatska zajednica u Italiji
- 12 HMI: Tribina o nakladništvu hrvatskoga dušobrižništva iz Njemačke
- 15 Razgovor s Jurom Strikom o Hrvatskim svjetskom igrama
- 18 Njemačko-hrvatski zbor iz Wiesbadena u Hrvatskoj
- 19 Izložba fotografija Damira Hoyke "Dani poslije"
- 20 Poduzetnička zona Podi kod Šibenika
- 21 Nagrade Hrvatsko-kanadske gospodarske komore
- 23 Pečuh: Festival ogranaka Matice hrvatske
- 24 Skradin: Drago Žura, povratnik iz Njemačke
- 26 Knjiga Adama Eterovicha o lujzijanskim Hrvatima
- 28 Obljetnice HKM-a u Njemačkoj
- 30 Skup Nacionalne federacije američkih Hrvata
- 33 Hrvatski dani u Chicagu
- 36 Knjiga fotografija Hrvata u Punta Arenasu
- 37 Stota obljetnica gradišćanskih Hrvatskih novina
- 40 HMI na Međunarodnome jezičnom skupu u Skoplju
- 41 Umjetnica Monika Roglić, povratnica iz SAD-a

- 44 HBZ: Odlični rezultati Školarinske zaklade
- 45 U Geelongu održan Festival hrvatskoga kulinarstva
- 46 Europsko nogometno prvenstvo hrvatskih klubova iz iseljeništva
- 48 Obljetnica Milwaukee CFU Tamburitza
- 52 Predstavljen "Hrvatski pravopis" Babića i Mogušića
- 54 Tamburaši 'Wellebit' iz Berlina
- 58 Knjiga "Bruno Bušić" Anđelka Mijatovića
- 59 Fra Ivan Penava, hrvatski svećenik u Würzburgu
- 62 HMI: Predstavljena knjiga o Hrvatima u Vojvodini
- 72 Kanada: Svečanost Toronto Metros-Croatie

KOLUMNE

11
Globalna Hrvatska
(Vesna Kukavica)

50
Hrvatske županije
(Zvonko Ranogajec)

56
Povijesne obljetnice
(Željko Holjevac)

66
Govorimo hrvatski
(Sanja Vulić)

64
Legende o rodijaku Čipi
(Petar Miloš)

HRVATSKA MATICA ISELJENIKA
Trg Stjepana Radića 3, pp 241
10002 Zagreb, Hrvatska / Croatia
Telefon: +385 (0)1 6115-116
Telefax: +385 (0)1 6110-933
E-mail: matica@matiz.hr Web: www.matis.hr

GODIŠNJA PRETPLATA / ANNUAL SUBSCRIPTION
(zračnom poštom / airmail)
SAD / USA 60 USD, Kanada / Canada 65 CAD,
Australija / Australia 80 AUD,
Novi Zeland / New Zealand 60 USD,
Južna Afrika / South Africa 60 USD,
Južna Amerika / South America 60 USD
(običnom poštom / regular mail)
Europa / Europe 25 EUR, Hrvatska / Croatia 100 kn

DEVIZNI RAČUN BROJ /
FOREIGN CURRENCY ACCOUNT:
Acc. No. 702000-VAL-9100000-132344-273
IBAN HR06 2340 0091 5102 96717
SWIFT CODE: PBZGHR2X
Privredna banka Zagreb, Račkog 6

ŽIRO RAČUN ZA UPLATU U KUNAMA /
DOMESTIC CURRENCY ACCOUNT (IN KUNA):
Acc. No. 2390001-1100021305
Hrvatska poštanska banka

Naručite i vi svoju MATICU jer MATICA je most hrvatskoga zajedništva

Želite li primati MATICU kao dar koji će stizati na Vašu kućnu adresu? Jedino što trebate učiniti jest poslati nam popunjenu narudžbenicu i uplatiti na naš račun odgovarajući novčani iznos koji pokriva troškove slanja. MATICA će potom svaki mjesec stizati u Vaš dom. Naručite, čitajte i preporučite MATICU Vašoj rodbini i prijateljima, kako biste aktivno sudjelovali u ostvarivanju MATIČINE misije: biti čvrsti most između Hrvatske i Hrvata diljem svijeta.

Ime i prezime / Name and surname

Adresa / Address

Grad / City

Država / State

Pošt. broj / Zip Code

Tel.

Fax.

E-mail

Datum / Date

Druženje Kukinja, Martinaca, Sumartona i Petrovog Sela

Nagradu za kulturu 'Najsela' dodjeljivala je HMI hrvatskim naseljima izvan matične zemlje, a koja su u toj godini zaslužila nagradu zbog svojega cjelokupnog doprinosa na području kulture, očuvanja jezika i nacionalnog identiteta svojih stanovnika.

Crkva u Kukinju

zbog svojega cjelokupnog doprinosa na području kulture, očuvanja jezika i nacionalnog identiteta svojih stanovnika. Tako je ugledna nagrada pripala hrvatskim naseljima u Mađarskoj: 1997. Martincima, 1999. Petrovu Selu, 2003. Sumartonu, 2006. Kukinju.

FOLKLORNI PROGRAM I RADNI SUSRET

Susret mađarskih 'Najsela' održan je u fascinantnome baranjskom naselju Kukinju gdje su, unatoč kišnom vremenu, 15. svibnja s domaćinima nastupila kulturno-umjetnička društva iz Martinaca, Sumartona i Petrova Sela. U sklopu priredbe u 15 sati u mjesnoj rimokatoličkoj crkvi sv. Ane održano je euharistijsko slavlje na hrvatskom jeziku. Zatim je u mjesnom Domu kulture predsjed-

Napisala: **Vesna Kukavica**

Snimio: **Darko Plahtan**

Materinski jezik i etnološko blago vaših obitelji koje stoljećima žive u naseljima južne Mađarske sačuvali su do naših dana i temelj su identiteta hrvatske manjine u Mađarskoj. Radosna sam da uz roditelje, načelnike lokalnih zajednica i mjesne župnike, mladi iz mađarskih 'Najsela' nastavljaju tradiciju svojih predaka i ponosno je prezentiraju. Tim se riječima obratila ravnateljica Hrvatske matice iseljenika predstavnicima kulturno-umjetničkih društava i lokalnih samouprava iz četiriju naselja: Kukinja, Martinaca, Sumartona i Petrova Sela koji su u proteklom desetljeću ponijeli naslov 'Najsela'. Naime, Nagradu za kulturu 'Najsela' dodjeljivala je HMI hrvatskim naseljima izvan matične zemlje, a koja su u toj godini zaslužila nagradu

Mali folklorši iz Martinaca

Mišo Hepp, Katarina Fuček
i Milica Klaić Tarađija

Ravnateljica HMI-a Katarina
Fuček pozdravlja skup

nik Hrvatske državne samouprave Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp prigodnim govorom pozdravio nazočne sudionike i otvorio skupnu etnografsku izložbu narodnih rukotvorina i starih zanata te svojevrzni mini-sajam obrtničkih umijeća - od kulinarskih vještina u slasticama do turističke ponude iz južnih mađarskih županija u kojima gotovo pola tisućljeća žive hrvatske etničke zajednice. Uslijedio je folklorni program, koji su izvodili plesači i svirači narodnih plesnih običaja zastupljenih mjesta. U sklopu Susreta održan je radni susret sudionika s ravnateljicom Hrvatske matice iseljenika Katarinom Fuček na temu kulturne suradnje. Uz načelnike naselja Martinci, Petrovo Selo, Sumarton i domaćina Kukinja, na sastanku su bili nazočni i aktivno se uključili predsjednik Hrvatske državne samouprave Hrvata u Mađarskoj Mišo Hepp, ravnatelj Naklade Croatica Čaba Horvat, urednica Hrvatskoga glasnika Branka Pavić Blažetin te generalna konzulica u Generalnom konzulatu RH u Pečuhu Ljiljana Pancirov i konzulica za kultu-

ru, znanost i obrazovanje Katja Bakija. Kukinj danas ima oko 600 stanovnika i ubraja se među sela srednje veličine u Republici Mađarskoj. Stanovništvo je pretežno zaposleno u obližnjem gradu Pečuhu. Od nekoć stopostotnoga hrvatskog stanovništva procesom asimilacije danas Hrvati čine oko 40% stanovnika toga kraja. Selom upravlja lokalna samouprava koju posljednjih 12 godina vodi iznimno agilni načelnik Ivo Grišnik.

KUD "LADISLAV MATUŠEK"

U selu djeluje i Hrvatska manjinska samouprava. Stanovnici Kukinja među prvima su utemeljili svoju manjinsku samoupravu prema Zakonu o nacionalnim i etničkim manjinama u Mađarskoj. U organizaciji manjinske samouprave održava se tečaj hrvatskoga jezika za djecu i odrasle, ljetni etnografski i jezični tabor za djecu,

međunarodna likovna kolonija i drugo. U selu djeluju mnoga društva od kojih treba istaknuti društvo za čuvanje kulturne baštine Hrvata pod nazivom KUD "Ladislav Matušek". Društvo je osnovano prije desetak godina pod vodstvom Ive Grišnika, ima više od 20 članova, među kojima su pjevači, plesači i tamburaši. Mješoviti zbor Društva pjeva i hrvatske misne pjesme na mjesnim i okolnim slavljima, a vodi ga vrijedna Milica Klaić-Tarađija, koja je dala iznimnan doprinos u organizaciji ovoga Drugog susreta mađarskih 'Najsela'.

Treći susret trebao bi se održati iduće godine kod novog domaćina unatoč recesijskom prilikama i trebao bi pridonijeti intenzivnijoj suradnji svih 12 nagrađenih sela iz ostalih europskih zemalja, za što se obvezala u organizacijskom smislu i Hrvatska matica iseljenika. ■

Dosad nagrađena sela su:

- 1996. Pinkovac (Austrija)
- 1997. Martinci (Mađarska)
- 1998. Karaševo (Rumunjska)
- 1999. Petrovo Selo (Mađarska)
- 2000. Mjenovo (Austrija)
- 2001. Klokotić (Rumunjska)
- 2002. Tavankut (Srbija)
- 2003. Sumarton (Mađarska)
- 2004. Bački Monoštor (Srbija)
- 2005. Novo Selo (Austrija)
- 2006. Kukinj (Mađarska)
- 2007. Novi Slankamen (Srbija)

Na izložbi su se predstavila
sva Najsela
- na snimci
izložbeni
prostor
Martinaca

ENG A meeting of the Hungarian Best Village Award winners was held in the Baranja region settlement of Kukinj this May 15th where, in spite of rain, the hosts were joined by culture & arts societies from Martinci, Sumarton and Petrovo Selo.

HRVATSKA PROSLAVILA SVOJ NAJVEĆI DRŽAVNI BLAGDAN

ZAGREB - Hrvatska je 25. lipnja proslavila svoj najveći državni blagdan, Dan državnosti i 19. godišnjicu proglašenja samostalnom državom. Tim su povodom najviši državni dužnosnici, predsjednik Republike Ivo Josipović,

predsjednik Hrvatskog sabora Luka Bebić i premijerka Jadranka Kosor položili vijence i zapalili svijeće na Mirogoju i nazočili misi za domovinu koju je u crkvi sv. Marka predvodio zagrebački nadbiskup kardinal Josip Bozanić, a zatim su se prigodnim govorima obratili javnosti na svečanoj sjednici Vlade u Banskim dvorima. Podsjećajući na događaje prije 19 godina, premijerka Kosor rekla je da su 25. lipnja 1991. ispunjene slobodarske težnje i čežnje mnogih hrvatskih narajanja koje nisu uspjele prije doći do potpunog ispunjenja.

"NAPREDAK" JE ZASLUŽAN ZA ŠIRENJE HRVATSKE KULTURE

ZAGREB - Hrvatsko kulturno društvo "Napredak", koje vuče tradiciju HKD "Napredak", osnovanog 1902. u Sarajevu, otvaranjem svoga kulturnog centra u Bogovićevoj ulici u Zagrebu obilježilo je 20. obljetnicu svoje obnove. Centar je otvorio predsjednik

Republike Ivo Josipović, koji je pritom istaknuo važnost "Napretka" i njegova širenja hrvatske kulture. "Ono što ste radili omogućilo je i da danas dvije zastave naših zemalja stoje zajedno na istome mjestu", rekao je Josipović te istaknuo kako je siguran da će BiH uskoro postati model kako različiti a srodni narodi mogu živjeti zajedno. Govoreći o "Napretku", Josipović je naglasio njegovu ulogu za vrijeme rata rekavši kako je upravo to društvo zaslužno za opstanak Hrvata u mnogim dijelovima BiH, gdje to možda ne bi bilo moguće.

HRVATSKA I BIH INTENZIVIRAT ĆE SURADNJU U SVIM PODRUČJIMA

SPLIT - Hrvatska i BiH intenzivirat će suradnju u svim područjima, glavni je zaključak prve zajedničke sjednice vlada dviju država koja je održana u Splitu u Vili Dalmaciji. "Rekla bih da je ovo povijesni trenutak i mislim da danas počinjemo još čvršću suradnju na rješavanju nekih pitanja, ali sasvim sigurno dokazujemo da

su BiH i Hrvatska ne samo susjedne zemlje, nego dvije zemlje koje uistinu neprekidno grade mostove prijateljstva, mostove suradnje i vjerujem da će i ova naša zajednička sjednica biti snažan i važan doprinos tome", rekla je premijerka Jadranka Kosor. "Želim istaknuti i našu čvrstu potporu Hrvatima u BiH svakako kao jednom od konstitutivnih naroda i vjerujem da će upravo oni biti ta dodatna spona koja će omogućiti da svi ti mostovi koje gradimo i danas učvršćujemo uistinu budu neraskidivi i nerazrušivi", rekla je Kosor.

U PROMETU PRVIH 30 KILOMETARA AUTOCESTE PULA-KANFANAR

PULA - Prvih 30 kilometara autoceste u Istri svečano je otvorila predsjednica Vlade Jadranka Kosor, a riječ je o punom profilu dionice Istarskog ipsilona, od Pule do Kanfanara, u dužini od 30 kilometara. Premijerka je naglasila kako je fascinantna činjenica da je spomenutih 30 kilometara autoceste sagrađeno 19 mjeseci prije roka, s obzirom na to da je riječ o zahtjevnoj izvedbi s 27 nadvožnjaka i podvožnjaka te je dodala da izvođači radova zbog toga zaslužuju pohvalu. Istarski ipsilon u cjelokupnoj dužini od 145 kilometara bit će sagrađen do kraja 2014., odnosno početka 2015. godine, s tim da će do ljeta 2011. godine biti sagrađeno 50 kilometara u punom profilu od Kanfanara do Umaga, a zatim i 18 kilometara od Kanfanara do Rogovića. Cijena gradnje dionice od Pule do Kanfanara (30 kilometara) košta 85 milijuna eura, a cijena vožnje iznositi će 12 kuna.

SLOVENSKO "DA" ARBITRAŽI

LJUBLJANA - Građani Slovenije podržali su na referendumu arbitražni sporazum - njih 51,5 posto glasovalo je da se na taj način riješi granični spor s Hrvatskom. Protiv arbitražnog sporazuma bilo je 48,5 posto građana. Od 1,7 milijuna građana koji su imali pravo izjasniti se na referendumu, glasovalo je njih 42,24 posto. "Postignut je dobar rezultat", izjavio je slovenski premijer Borut Pahor nakon objavljivanja prvih rezultata izjašnjavanja na referendumu. Dodao je kako očekuje i dobar rezultat arbitražnog postupka. Premijer je bio posebno zadovoljan visokim odzivom na referendumu. Pahor je rekao da se čuo s hrvatskom premijerkom Jadrankom Kosor. Rekao je kako su se u razgovoru složili da su iscrpili svu političku moć da se postigne sporazum te da je na slovenskom narodu da odredi svoju sudbinu i sudbinu svojih susjeda.

"Umjetnici iz svijeta u Rešetarima"

Izložena djela s ove izložbe nastala su na Međunarodnoj likovnoj koloniji koja, na inicijativu Likovne grupe "Antun Petrović" u sklopu KLD-a "Rešetari", u Rešetarima okuplja umjetnike iz domovine i izvandomovinstva

Dogradonačelnica Nove Gradiške Ljepša Rakas-Vujčić, ravnateljica HMI-a Katarina Fuček, Ivan De Villa i Marija Karlovčanin Subić

Slike izložene u holu HMI-a

Napisala: **Željka Lešić** Snimio: **Hrvoje Salopek**

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika i rešetaračkoga KLD-a "Rešetari" iz Rešetara, sela nedaleko od Nove Gradiške, u Zagrebu je 31. svibnja otvorena izložba "Umjetnici iz svijeta u Rešetarima". Izložbom se obilježava 110. obljetnica rođenja Antuna Petrovića, akademskoga kipara i slikara iz Rešetara. Izložena umjetnička djela umjetnika iz domovine i izvandomovinstva pripadaju zbirci galerije "Antun Petrović" iz Rešetara. Izložena djela s ove izložbe nastala su na Međunarodnoj likovnoj koloniji koja, na inicijativu Likovne grupe "Antun Petrović" (1980.) u sklopu KLD-a "Rešetari", u Rešetarima okuplja umjetnike iz domovine i izvandomovinstva. Likovna grupa "Petrović" djeluje već trideset godina u Rešetarima i otkako postoji skupila je četiristo pedeset umjetničkih radova, koji će biti temelj budućoj "Galeriji Petrović". Organizira likovne izložbe diljem domovine i u nekoliko europskih država: Švicarskoj, Njemačkoj, Slovačkoj, Mađarskoj, Italiji...

KLD "Rešetari" prvi put su se predstavili u Zagrebu. Tom su prigodom uz predstavnike Ministarstva kulture i MVPEI-ja, na izložbi bili dogradonačelnica Nove Gradiške Ljepša Rakas-Vujčić, načelnik Općine Rešetari Zlatko Aga, predsjednik KLD-a "Rešetari" Ivan De Villa, te su nazočnima uputili pozdravnu riječ, dok je o izložbi govorila Marija Karlovčanin Subić, viša kustosica. Izložbu je otvorila ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

Na dva kata Matice publici su se predstavili likovnim radovima akademski slikari iz iseljenišva: Fehim Husković, Željko Jančić, Biserka Komac, Marija Kovač, Albert Leš, Cecilija Miler, Dubravko Naumov, Marija Rafai Kemer, Denis Tenev i Adriano Zacchero, a skulpturama Dušan Savić. Slike i grafike zastupali su radovi domaćih umjetnika. U glazbenom dijelu programa dojmljiv nastup imala je pjevačka skupina "Slavča" iz Rešetara. ■

Otvorenje izložbe okupilo je brojne ljubitelje likovne umjetnosti

ENG The Artists of the World in Rešetari exhibition opened May 31st in Zagreb. The event is co-organised by the Croatian Heritage Foundation and the Rešetari Culture & Arts Society of Rešetari, a village near the town of Nova Gradiška.

Hrvati iz Veneta promovirali Hrvatsku

U Padovi Hrvati iz Veneta mnogobrojnim programima predstavljaju kulturnu baštinu svoje domovine Hrvatske. Ove godine predstavili su se modnom revijom s modelima etno-dizajnerice Mine Petre iz Zagreba, pod nazivom "Materina priča"

Zbor Rovinj

Napisala: **Ana Bedrina** Snimio: **Mirko Petričec**

Ovogodišnja jubilara 20. *Festa dei popoli* - Sajam naroda, održan od 21. do 23. svibnja na Pratu della Valle u Padovi, imao je veći broj zemalja sudionica i puno bogatiji program od dosadašnjih. Plod je to dugogodišnjeg rada mnogih društava i zajednica stranih naroda koji žive u gradu i okolici. Trodnevna manifestacija obilovala je mnogobrojnim kulturno-umjetničkim programima plesa, glazbe i štandovima s prikazom najvrednijih autohtonih proizvoda pojedinih zemalja. Bila je tu i gastronomska ponuda s delicijama barem desetak različitih kuhinja, koje je kušalo nekoliko desetaka tisuća posjetitelja.

Cilj ovih susreta je zajednička promocija ljudskih prava, međunarodnih vrijednosti svih kultura i naroda u dijalogu protiv svakog nasilja. Organizira je

Zajedničko kolo Hrvata i Talijana ispred Leopoldovog Svetišta

već dvadesetu godinu zaredom Poglavarstvo grada Padove zajedno s mnogobrojnim društvima. Prije četiri godine mogućnost sudjelovanja dobila je i Hrvatska zajednica u Venetu. Od tada, u suradnji s podružnicom Hrvatske matice iseljenika – Pula, i Hrvati u Venetu mnogobrojnim programima predstavljaju kulturnu baštinu svoje domovine Hrvatske. Ove godine Hrvatska zajednica u Venetu predstavila se modnom revijom s modelima etno-dizajnerice Mine Petre iz Zagreba, pod nazivom “Materina priča”.

HRVATSKI ETNO-MOTIVI

“Materina priča” je projekt promocije hrvatske tradicijske kulture s etno-kolekcijama ‘Licitarsko srce’ i poslovnom torbom za žene ‘Tkanicom’. Na međunarodnom susretu naroda i kultura pod nazivom *Festa dei popoli* predstavljeno je hrvatsko stvaralaštvo i tradicija te ocijenjeno s oduševljenjem gledatelja kao najatraktivniji pojedinačni nastup u sklopu cijele manifestacije. Izložbeni prostor Hrvatske zajednice iz Veneta s rukotvorinama, suvenirima i specijalitetima hrvatske nacionalne kuhinje bio je jedan od najposjećenijih prostora ovog sajma. Vidjelo ga je više desetaka tisuća posjetitelja. Uz izložbu izvornih rukotvorina i suvenira, najvažniji dio programa je bila modna revija etno-kolekcije prepune cvijeća, etno-motiva i licitarskih srca, tradicijskih simbola i obilježja Zagreba i njegove okolice. Najatraktivniji detalj izložbe i modne revije bila je hrvatska poslovna torba Tkanica, višestruko nagrađivani izvorni suvenir, proizvod žena tkalja iz Knina, vrijedna rukotvorina s motivima etno-baštine Šibensko-kninske županije i sjeverne Dalmacije.

U programu revije nastupila je poznata glazbena umjetnica sopranistica Antonela Malis, koja je uz izvršno dvojezično vođenje programa otpjevala nekoliko poznatih hrvatskih pjesama i talijanskih kancona. I ona je za svoj nastup izabrala model s hrvatskim etno-motivima.

Među mnogobrojnim uglednim Hrvatima iz Padove i obližnjih talijanskih gradova koji su posjetili izložbu i izrazili zadovoljstvo i potporu našem programu bila je i poznata liječnica i počasna konzulica Republike Hrvatske u Padovi dr. Nela Sršen. Posebnu čast hrvatskoj manifestaciji iskazala je savjetni-

Modna revija “Materina priča”

ca gradonačelnika grada Padove, Nona Evghenie, koja je sa svojim kolegicama, s ponosom i oduševljenjem, nosila model naše hrvatske dizajnerice. Što je još važnije, obećala je daljnju potporu budućim hrvatskim projektima u Padovi.

U SUORGANIZACIJI HMI-JA

Organizatori za predstavljanje Hrvatske na *Festi dei popoli*, Hrvatska zajednica u Venetu s predsjednicom Dubravkom Čolak i Hrvatska matica iseljenika - podružnica Pula s voditeljicom Anom Bedrinom, ovime su dobili najboljeg i najznačajnijeg partnera za svoje buduće projekte.

Treba istaknuti da je priprema ove manifestacije vrlo zahtjevna te da u njoj sudjeluje veliki broj samozatajnih su-

radnika - članova Hrvatske zajednice u Venetu. Ovom velikom radu pridonijeli su uz predsjednicu Čolak, dopredsjednica Duška Mađunić, tajnica Marinka Sirotnjak, članovi Vinko Ivanković, Josip i Slavica Pranjić, Blaženka Barbarić, Marija Bendra, Stefano Artesi, Božidar Podhraški, Nataša Medović, Erwin Gustini i mnogi drugi kojima ovim putem zahvaljujemo na volonterskom radu i trudu. Zahvaljujemo i dr. Neli Sršen koja je sa svojim studenticama pridonijela ljepoti manifestacije. Cijeli događaj popratili su talijanski mediji i lokalna televizija.

Nakon Padove *Materina priča* nastavlja put promicanja hrvatske kulture i tradicije u Milanu, Londonu, Torontu i New Yorku. ■

Antonela Malis, Nela Sršen i Dubravka Čolak

ENG The Croatians of Veneto province took part in this year's jubilee 20th Festa dei Popoli (People's Fair) in Padua, Italy. A fashion show was staged in the frame of the Croatian programme featuring the works of Zagreb-based ethno designer Mina Petra.

SVEČANO PROMOVIRANO 356 POLAZNIKA ČASNIČKE IZOBRAZBE

ZAGREB - U povodu Dana državnosti, u vojarni "Petar Zrinski" u Zagrebu održana je svečana promocija 356 polaznika i polaznica časničke izobrazbe za potrebe Oružanih snaga RH. Novim časnicima i dočasnicima čestitao je izaslanik načelnika Glavnog stožera

Oružanih snaga RH Slaven Barić, poručivši im da su naraštaj koji se ne školuje za rat, nego za mir i koji je naslijedio sve dobro od naraštaja tijekom Domovinskog rata. Među novim časnicima i dočasnicima je 37 žena. Kao najbolji nastavnik za školsku godinu 2009./2010. pohvaljen je Zdravko Barbarić, a kao najbolji instruktor Čamil Hasanović.

HRVATSKA I SRBIJA POTPISALE SPORAZUM O MEĐUSOBNOM IZRUČENJU

BEOGRAD - Hrvatski ministar pravosuđa Ivan Šimonović i srbijanska ministrica pravosuđa Snežana Malović potpisali su u Beogradu Sporazum o međusobnom izručenju svojih državljana okrivljenih i osuđenih za kaznena djela organiziranog kriminala i korupcije. Na temelju sporazuma dvije će zemlje izručivati svoje držav-

ljane ili osobe bez državljanstva, okrivljene i osuđene za organizirani kriminal i korupciju, s prebivalištem u državi kojoj je upućena molba za izručenje. Ministar Šimonović rekao je kako je sporazum iznimno važan za odnose dviju država, kao i za odnose u regiji te za put Hrvatske i Srbije ka Europskoj uniji.

PREDSJEDNIK JOSIPOVIĆ POSJETIO BLEIBURG

BLEIBURG - Predsjednik Republike Ivo Josipović s hrvatskim izaslanstvom odao je počast žrtvama ubijenim nakon Drugoga svjetskog rata, zapalivši svijeću i položivši vijenac, u povodu Dana antifašističke borbe, ispred spomen-obilježja na Bleiburškom polju. To je prvi put da hrvatski predsjednik odaje počast nevinim žrtvama stradalim na Bleiburgu.

"Želja mi je da se priča o Drugome svjetskom ratu zaokruži i da se prijemor ne samo za hrvatski narod, nego i državu, stavi u okvir kojemu pripada - u povijesnu istinu", izjavio je tom prilikom Josipović i nastavio da je Hrvatska kao antifašistička zemlja izašla kao pobjednica u Drugome svjetskom ratu. Rekao je kako se nada da će ovo pridonijeti Hrvatskoj kao modernoj zemlji koja gleda u budućnost te da svoju državnost temelji na antifašizmu, zatim i na Domovinskom ratu.

HRVATSKA NA POSLJEDNJIH 500 METARA MARATONA PREMA EU

ZAGREB - "Ovo je označavanje posljednjih 500 metara u maratonu koji se zove pregovori o ulasku u EU. Tih 500 metara će biti teški i zahtjevni, ali sigurna sam više nego ikada da ćemo mi to uspješno svladati", rekla je premijerka Jadranka Kosor u povodu otvaranja pregovora o preostala tri poglavlja i zatvaranja dva poglavlja. "Vjerujem da ćemo u idućih šest mjeseci postići cilj koji smo zacrtali prije gotovo dva desetljeća - da ćemo završiti posao vezan uz tehničko završavanje pregovora i vjerujem da ćemo vrlo brzo, početkom 2011., potpisati i pristupni ugovor i krenuti u završnu fazu tog procesa. Sve to treba nastaviti ne zbog drugih, nego zbog nas, kako bismo imali državu kakvu priželjkujemo dvadesetak godina i kakvu dugujemo hrvatskim braniteljima koji su poginuli za slobodnu, neovisnu i europsku Hrvatsku", dodala je Jadranka Kosor.

ATLANTIC GRUPA KUPILA SLOVENSKU PREHRAMBENU KOMPANIJU DROGU KOLINSKU

ZAGREB/LJUBLJANA - Atlantic Grupa je potpisala ugovor o kupnji slovenske prehrambene kompanije Droga Kolinska, a ugovorom je predviđeno preuzimanje stopostotnog udjela u Drogi u vrijednosti od 382 milijuna eura. Iz Atlantic Grupe ističu da akvizicijom Droge Kolinske postaju jedna od najvećih prehrambenih kompanija u jugoistočnoj Europi, s prihodom od 600 milijuna eura, 4.300 zaposlenih te jednim od najsnažnijih portfelja proizvoda široke potrošnje s vodećim brendovima iz vlastite proizvodnje kao što su Cedevida, Argeta, Barcaffa, Grand Kafa, Cockta, Smoki i Multipower, zajedno s globalnim liderima koje kompanija distribuira na području regije (Wrigley, Ferrero, Hipp i Johnson&Johnson).

SLAVNE SUVREMENE SPISATELJICE

Piše: Vesna Kukavica

O sječanki Ivani Šojat Kući pripala je godišnja nagrada *Vladimir Nazor*, koju dodjeljuje Ministarstvo kulture RH za roman *Unterstadt*. Riječ je o romanu koji na literarno uvjerljiv način svjedoči o sudbinama četiriju generacija žena (prabake, bake, majke i kćeri) koje su se našle na raskrižju povijesnih sukoba prošloga stoljeća. Peteročani žiri sastavljen od vodećih domaćih književnih kritičara knjigom godine proglasio je roman *Vrijeme laži* spisateljice i sveučilišne profesorice Sibile Petlevski.

Autorica, čija je inventivna proza prisutna već petnaest godina na književnoj sceni, ovogodišnja je laureatkinja nagrade T-Portala u novčanom iznosu od 100.000 kuna. Nagrađeni roman *Vrijeme laži* progovara o Viktoru Tausku, jednoj od najzanimljivijih osobnosti hrvatske moderne. Kroz tragičnu životnu sudbinu tog intelektualca, koji je između ostalih prijateljvao sa Freudom, S. Petlevski ispisat će uzbudljivu priču u kojoj se isprepleću sadašnjost i početak prošlog stoljeća, Prvi svjetski rat, špijunske tajne, pitanja seksualnosti i feminizma, te mnoštvo tema koje je potakla bečka moderna i koje do danas ne prestaju biti poticajne za razumijevanje suvremenog čovjeka. Kako stvari stoje u ovoj izdavačkoj sezoni spisateljice su i na vrhu ljestvica najprodavanijih knjiga kao na primjer roman 27-godišnje Ivane Simić Bodrožić. Iako je *Hotel Zagorje* prozni prvijenac te Vukovarke, ime joj nije nepoznato jer je prije pet godina osvojila nagradu *Goran* za mlade pjesnike. Ro-

Ove godine hrvatske književnice u domovini osvajaju najvažnije nagrade izvrsnim romanima i zauzimaju vrhove top ljestvica čitanosti u čemu im se pridružuju i autorice iz iseljeništa poput hrvatsko-američkih spisateljica Melisse Milich i Mary Helen Stefaniak ili Zinke Saric Pardo iz Perua

man *Hotel Zagorje* potresna je priča o odrastanju djevojčice tijekom sedam godina prognaništva, o neprekidnoj borbi za dom u kojem će živjeti s majkom i bratom, o iščekivanju vijesti o ocu koji je poginuo u Domovinske ratu. Junačkinji I. S. Bodrožić ne nedostaje humora da optimistično oboji galeriju likova s kojima će prognanička obitelj ukrstiti putove, a koji vjerno odražavaju sliku Hrvatske tih godina, pa je logičan golem interes čitateljstva.

- Mislila sam da su ratne teme već zaboravljene, ne toliko u književnosti koliko u svakodnevnim razgovorima. Ljudi su umorni od tih priča i u sebi nemaju prostora za rat, koliko god bi nekad trebali imati. Pisala sam to zbog sebe i ljudi koji su imali slično iskustvo i zbog ljudi koje zanima što nam se to svima u 90-ima dogodilo. Ni u jednom trenutku nisam pomislila da ću dospjeti na prvo mjesto top lista, kaže Bodrožićka.

Sudeći prema interesu čitatelja i ocjenama kritike možemo reći kako ovu godinu živimo u znaku dominacije žena. Sjajnim romanima hrvatske književnice zadnjih godina u domovini osvajaju najvažnije nagrade i zauzimaju vrhove top ljestvica čitanosti i prodavanosti - u čemu im se pridružuju i autorice iz iseljeništa poput američkih spisateljica hrvatskih korijena Melisse Milich i Mary Helen Stefaniak, mlade kanadske pjesnikinje Katie Grubisic, ugledne autorice

Zinke Saric Pardo iz Perua, najtrofejnijih njemačkih prozaistkinja hrvatskoga podrijetla Marice Bodrožić ili pak Jagode Marinić, te Dragice Rajčić iz Švicarske. Nagradom za životno djelo *Goranovim vijencem* je ovjenčana Jasna Melvinger iz Srbije. U Austriji je 29-godišnja Marijana Palatin primila nagradu dr. L. Karalla za svoje djelo *Nove tendencije u gradišćansko-hrvatskoj literaturi* gdje je opisala i feministički pokret prošloga stoljeća koji se odrazio u književnosti osobito u djelima Doroteje Lipković Zeichmann te djelima Timea Horvat i Matilde Böls iz Mađarske. Nakon nagrađivanih pjesničkih zbirki, slavu je stekao u Australiji i roman Morgan Yasbinček *Liv* (hrvatski *Živi!*), koji je sastavni dio autoričine doktorske disertacije iz mukotrpnog života doseljenica iz naših krajeva.

Nije mi nakana lamentirati o doprinosu žena suvremenoj hrvatskoj književnoj produkciji ili modernoj kulturi uopće, jer on je neosporan. Hrvatsko je društvo još uvijek seksističko pa prešućuje val ozbiljnih spisateljica i u domovini i u iseljeništvu. Nakon niza autorica *chick lita* početkom ovog desetljeća na sceni su nove knjige tzv. ozbiljnije tematike kakva je analiza muško-ženskih odnosa Aleksandre Kardum u romanu *Pratim te*, postratne traume kod Slađane Bukovac, a na sceni su i već dobro znane Dubravka Ugrešić, Slavenka Drakulić, Julijana Matanović, Vedrana Rudan, Daša Drndić i druge. Meni se osobito dopala dramatičarka Ivana Sajko, izvođenja izvan granica Hrvatske nego unutar njih, koja je objavila roman naslova *Povijest moje obitelji od 1941. do 1991. i nakon*. Željela je pokazati da postoji mnogo načina da se govori o činjenicama. Niti jedan nije istinit, gotovo programski piše I. Sajko, koja u svom romanu konstruira tri povijesti (obitelji, Zagreba i vlastite selekcije događaja) što je rezultiralo još jednom izvrsnom knjigom ove jedinstvene autorice. ■

ENG Croatian women writers are picking up major awards and topping the readership and sales lists in Croatia with their brilliant novels, as are women authors of Croatian extraction living abroad such as M. Milich and M. H. Stefaniak (USA), K. Grubisic (CAN), M. Bodrožić and J. Marinić (GER), D. Rajčić (SWI) and others.

Deset vrijednih zbornika književnoga niza *Diaspora Croatica*

“Nakladništvo hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj fascinantnog je opsega i tematskog raspona te predstavlja najosmišljeniju knjižnu produkciju naših autora iz zemalja zapadne Europe, kao i autora iz domovine koji se bave našim iseljeništvom”

Uručjenje plakete:
Vanja Pavlovec, Adolf
Polegubić i Katarina Fuček

Napisala: **Vesna Kukavica**

Snimio: **Hrvoje Salopek**

Izazovi i perspektive nakladništva hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj bili su glavna tema tribine održane u Zagrebu, koju su zajednički priredili Hrvatski dušobrižnički ured u Frankfurtu na Majni i Hrvatska matica iseljenika u Zagrebu 11. svibnja 2010. U nazočnosti mnogobrojne publike, među kojima su bili uglednici iz javnog života Republike Hrvatske i značajni predstavnici Katoličke crkve, pozdravne riječi izrekli su ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček te ravnatelj Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni o. Josip Bebić.

Ravnatelj Hrvatskoga dušobrižničkog ureda u Frankfurtu na Majni o. Josip Bebić ponosno je istaknuo kako u SR Njemačkoj trenutno ima 97 hrvatskih katoličkih misija u kojima djeluje 89 svećenika, 5 đakona, 61 pastoralni suradnik/ca i 32 tajnice. Hrvatski dušobrižnički ured

uz to već 32 godine uspješno objavljuje kvalitetan dvojezičan časopis *Živu zajednicu*. Ured, također, iskazuje veliku pozornost medijima i njihovu praćenju raznih pastoralnih i drugih aktivnosti koje već godinama uspješno organiziraju svi naši vrijedni misionari u Njemačkoj - djelujući među Hrvatima katolicima u Njemačkoj više od pet desetljeća. Od početka 2001. godine Ured ima i svoje internetske stranice koje se mogu čitati na adresama: www.kroatenseelsorge.de ili www.zivazajednica.de.

OBRAĐENO VIŠE OD STOTINU ZANIMLJIVIH TEMA

Knjižni niz *Diaspora Croatica*, u kojemu je do sada objelodanjeno 10 zbornika, ima ukupno 1.803 stranice, s više od stotinu obrađenih različitih tema koje su u posljednjem desetljeću bile značajne u Njemačkoj i zemljama zapadne Europe za hrvatske migrante i njihove obitelji. Stručnjaci iz teologije, sociologije, ekonomije, filologije, antropologije i drugih

područja ljudske djelatnosti obradili su na desetine fenomena vezanih uz naše migrante 21. stoljeća te razvitak duhovnog, kulturnog i nacionalnog identiteta naših iseljenika u zemljama Europske unije s posebnim osvrtom na najveću iseljeničku zajednicu u tom dijelu svijeta – njemačke Hrvate, istaknula je ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček.

O konkretnim najvrednijim studijama iz zbornika govorili su vodeći stručnjaci i to: dr. Anđelko Akrap, demograf (Ekonomski fakultet, Zagreb); dr. Marko Samardžija, kroatist (Filozofski fakultet, Zagreb); dr. Danijel Labaš, komunikolog (Hrvatski studiji, Zagreb) i dr. Adolf Polegubić, urednik nakladničkog niza *Diaspora Croatica* iz Frankfurta.

Nakladništvo hrvatskoga dušobrižništva u Njemačkoj, ocijenio je dr. Danijel Labaš, fascinantnog je opsega i tematskog raspona i predstavlja najosmišljeniju knjižnu produkciju naših autora iz zemalja zapadne Europe, kao i autora iz domovine koji se bave našim iseljeništvom u svim područjima ljudske djelatnosti. Na stranicama svojih serijskih publikacija i knjiga redakcija otvara prostor širokom krugu suradni-

ka koji pišu o izazovima ljudi u pokretu digitalnog doba. Ukratko, na stranicama frankfurtskih publikacija čitatelj može pronaći izvrsno obrađenu problematiku hrvatske dijasporu u Crkvi i domovini s posebnim osvrtom na obitelj 21. stoljeća u pokretu, rekao je dr. Labaš.

DEMOGRAFSKA KRETANJA HRVATSKOGA NARODA

Drugi vatikanski sabor, osobito u koncilskom dokumentu *Gaudium et spes* (Radost i nada), u poglavlju o promicanju kulturnog napretka govori o potrebi dijaloga između vjere i kulture i važnosti književnosti za razumljiviji navještaj kršćanske poruke. Moderna književnost posljednjih desetljeća osobito je prikladna da preko problematiziranja jezika neposredno dopremo do čovjeka sadašnjice, a potrebna je i kao korektiv za svakog teologa jer i teologija se nužno koristi jezikom kao medijem svoga izražavanja, istaknuo je kroatist dr. Marko Samardžija sa zagrebačkoga Filozofskog fakulteta.

Prof. dr. Anđelko Akrap s Katedre za demografiju zagrebačkoga Ekonomskog fakulteta u svome izlaganju osvrnuo se na publicirane frankfurtske studije, u sklopu pojedinih zbornika, koje istražuju demografska kretanja hrvatskoga naroda u domovini i iseljeništvu s posebnim osvrtom na europsko tržište rada u prevladavajućem konceptu neoliberalne ekonomije.

Od 1991. do kraja 2009. godine u Hrvatskoj je ukupno 140.000 ljudi više umrlo nego što ih se rodilo pa u zemlji traje depopulacija, koja je zbog rata ubrzana, ali se i bez njega očekivala, rekao je vodeći hrvatski demograf dr. Akrap. Godišnje u inozemstvo odlazi na tržište rada oko

8.500 osoba iz RH, mahom s fakultetskom diplomom. Demografske probleme nijedna zemlja nije uspjela riješiti ni imigracijskom politikom - uvozna radna snaga je ipak skupa jer visokoobrazovane treba privući nadnicama i standardom, a niže obrazovani mogu pridonijeti porastu socijalnih izdataka u useljeničkoj zemlji. Problem treba rješavati jakom pronatalitetnom populacijskom politikom oko koje bi u Hrvatskoj trebao postojati nacionalni, iznadstranački konsenzus, rekao je dr. Akrap.

Na stranicama ovih zbornika, iz pera vrhunskih domaćih i stranih teologa, ima niz studija koje se na zanimljiv način bave suvremenim laičkim pokretima, a koji zapravo predstavljaju izraz traganja laikata za vlastitim identitetom u postkoncilskoj Crkvi pa su kao takvi legitimni izražaj traganja same Crkve za vlastitim identitetom. Pritom, jasno, treba razlikovati pokrete koji su nastali u sklopu katoličke Crkve od onih koji imaju svoje podrijetlo iz drugih konfesija ili čak drugih religija. Pozitivna uloga različitih crkvenih pokreta jest da omogućuju zadovoljenje nekih duhovnih potreba, koje ljudi ne nalaze kako u društvu, tako i u službenoj pastoralnoj ponudi, npr. molitvu u malim skupinama, neposredno duhovno iskustvo, podjelu iskustava, molitveno proučavanje Sv. pisma, rekao je dr. Adolf Polegubić.

PLAKETA URUČENA ADOLFU POLEGUBIĆU

Zanimljivo je kako su u Njemačkoj dva od jedanaest katolika inozemnih korijena, a među njima je više od 300.000 naših vjernika diljem Njemačke. Katolička crkva u Njemačkoj aktivno pomaže i skrbi se o ljudima s migrantskom pozadinom, uz svoju temeljnu misionsko-pastoralnu ulogu. U Njemačkoj je oko 408 zajednica drugih materinskih jezika s oko tri do četiri mjesta na kojima se služe misna slavlja na njihovim jezicima. Dolaze iz oko 40 različitih narodnih ili jezičnih skupina, među kojima je i hrvatska jezična zajednica. Oni imaju ulogu mostova prema domaćim mjesnim zajednicama, naglasio je ponosni i vrijedni fra Josip Bebić.

Na kraju tribine ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček uručila je uredniku nakladničke djelatnosti HDU iz Frankfurtu i glavnom uredniku *Žive zajednice* dr. Adolfu Polegubiću plaketu za poeziju *Silvije Strahimir Kranjčević*, koju je osvojio na upravo završenome Matičinu jubilarnom 25. natječaju za literarno stvaralaštvo iseljenika, a koji s uspjehom priređuje Matičin područni ured u Rijeci na čelu s vrijednom Vanjom Pavlovec. Gospođa Pavlovec je zaželjela laureatu Polegubiću da nastavi uspješno njegovati i razvijati nakladničku djelatnost njemačkih Hrvata. ■

Brojna publika nazočila je tribini u HMI-u

ENG The publication activity of the Croatian Pastoral Office of Frankfurt (Germany) covers a broad thematic range and is the best conceived literary production in Europe dealing with our emigrant communities. The *Diaspora Croatica* series, which has seen 10 anthologies published to date, now numbers 1,803 pages.

Bitola: Pjero Baranović, Branka Bezić Filipović i Branko Maretić, počasni konzul RH

Dan državnosti među Hrvatima u susjednim zemljama

SPLIT - Kao i svake godine, splitska podružnica HMI-ja organizira kulturni program za Hrvate u susjednim zemljama, u povodu dana državnosti Republike Hrvatske.

Ovogodišnji program sastojao se od filatelističkog i filmskog dijela. Filatelistički dio priredio je Pjero Baranović i to prezentacijom maraka i starih razglednica vezanih uz Marka Marulića, u povodu 560. obljetnice njegova rođenja. Uz to smo prikazali DVD "Hrvati na markama svijeta". Filmski dio bio je vezan uz film "Stoljeće kinematografije u Splitu", koje je započelo dokumentarnim filmovima Josipa Bepa Karamana, a sačuvano ih je samo četiri. Među njima su oni koji prikazuju procesiju u povodu svetog Duje i maškare. U filmu su prikazani i drugi autori i fragmenti filmova, a publiku u Kotoru zadivio je snimak koji se pripisuje Karamanu, a koji prikazuje inauguraciju crnogorskog kralja Nikole. Kotorska projekcija organizirana je u suradnji s Hrvatskim građanskim društvom Crne Gore Kotor. Nakon Kotora turneja je nastavljena u Bitoli u suradnji s Makedonsko-hrvatskim društvom "Marko Marulić" i Počasnim konzulatom RH na čelu s Brankom Maretićem. Na kraju je program prikazan i Hrvatima u Beogradu u suradnji sa Stipom Ercegovićem, predsjednikom Zajednice Hrvata Beograda, u dvorani Etnografskog muzeja. (B. Bezić Filipović)

SMOTRA FOLKLORA U MOLISEU

ITALIJA - U suradnji s Počasnim konzulatom RH u Moliseu, splitski ured HMI-ja organizirao je sudjelovanje KUD-a „Ante Zaninović“ na Smotri folklora osnovnih škola, koja se svake godine u svibnju održava u Larinu. Ovo je već drugo sudjelovanje hrvatskih osnoveca na smotri, na kojoj imaju priliku prikazati bogatstvo folklora. Boje Hrvatske prvi put je predstavio KUD „Filip Dević“ iz Splita prije dvije godine, a sada su to učinili Kaštelani i to plesovima i nošnjama Splita, Kaštela i Međimurja. Od talijanskih škola, sudjelovale su mahom škole iz pokrajine, a poseban poziv bio je upućen u L'Aquila, grad čije je područje bilo prošle godine pogođeno potresom. Kaštelanski učenici su upoznali jezik moliških Hrvata, lijepu pokrajinu Molise i njihove gostoljubive ljude.

NERETVANSKI LAĐARI PREVESLALI JADRAN POPUT PREDAKA MOLIŠKIH HRVATA

ITALIJA - Projektom pod nazivom „Tragovima pradjedova“, neretvanski lađari oživjeli su vezu moliških Hrvata s pradomovinom, iz koje su se na sličan način, bježeći pred Turcima, iselili njihovi preci u šesnaestom stoljeću. U organizaciji Udruge „Lađari Neretve“ i pod pokroviteljstvom predsjednika hrvatskog i talijanskog parlamenta Luke Bebića i Gianfranca Finija, lađare je na avanturi dugoj 134 nautičke milje pratio školski brod HRM-a „Andrija Mohorovičić“, a oni su neprekidno veslali u četiri smjene. Problemi su nastali tridesetak milja od talijanske obale, kad se dignula snažna tramontana, valovi su punili lađu, konstruiranu prema uzoru na stari neretvanski brod za riječnu plovidbu. Nakon probdjevne noći, lađari su ipak sretno pristali pred Termolijem, u koji su uplovili u pratnji obalne straže i brodica jedriličarskog kluba. Na slavlju je, uz mnogobrojne uzvanike iz Italije i Hrvatske, bio nazočan i veliki broj moliških Hrvata iz općina Kruč, Filič i Mundimitar.

“Dođite na Igre i budimo JEDNO SRCE!”

“Ovogodišnje Igre otvorit će kanadska ministrica hrvatskog podrijetla, gospođa Lynne Yelich, zajedno s hrvatskim ministrom vanjskih poslova, gospodinom Gordanom Jandrokovićem. Mislim da to ima svoju simboliku”

Sa zatvaranja
1. Hrvatskih svjetskih
igara 2006. godine

Razgovarala: **Željka Lešić** Snimke: **Arhiva HSI-ja**

U susret drugoj Croolimpijadi, odnosno Hrvatskim svjetskim igrama (HSI) 2010. razgovarali smo s idejnim začetnikom ovoga velikoga športskog projekta, Jurom Strikom. Igre su projekt Hrvatskoga svjetskog kongresa (HSK), a okupljaju mlade iseljenike i naše potomke iz svih krajeva svijeta i sa svih kontinenata.

Molim Vas, predstavite se našim čitateljima.

- Rođen sam 1976. godine u Švicarskoj, u blizini Züricha, gdje su roditelji stigli tijekom 70-ih. U Zürichu sam

odrastao, zajedno sa sestrom Cecilijom. U Švicarskoj sam živio sve do 20. godine. Ondje sam završio trgovačku školu i paralelno radio za osiguravajuću kuću koja se bavi zdravstvom. U ljeto 1996. godine odlazim u Chicago na četverogodišnji studij. Završio sam fakultet međunarodnoga gospodarstva. Kako sam bio talentirani nogometaš, igrao sam za svoj fakultet, te sam imao športsku stipendiju koja mi je omogućila školovanje. U Americi sam igrao i za “Zrinski Chicago”, klub naših iseljenika. Nakon studija vraćam se u Švicarsku, gdje sam radio za jednu američku banku u knjigovodstvu za fondove. Zatim sam se 2003. godine konačno preselio u Zadar jer je želja za povratkom uvijek bila prisutna. Zajed-

no s kolegicom otvorio sam tada agenciju za promet nekretninama. Time sam se bavio do 2008. godine, a od 2009. sam u potpunosti okrenut HSI-ju jer se zbog veličine projekta nije mogao organizirati volonterski. Oženjen sam Ivanom i imamo sina Filipa.

Ravnatelj ste HSI-ja pa nam predstavite projekt.

- HSI je najlakše usporediti s Olimpijskim igrama. To je vrsta hrvatske olimpijade ili kako mi volimo reći *Cro-olimpijada*. U tjedan dana održavaju se natjecanja u 15 ljetnih disciplina na kojima nastupaju nacionalne delegacije iz 30-ak država. Pojedinu delegaciju čine osobe koje žive u istoj državi. Znači, ne nastupaju klubovi ili društva, već delegacije kao Australija, Nizozemska, Italija, Venezuela itd. Svi sudionici su hrvatskih korijena. Nije potrebno imati hrvatske dokumente, niti je uvijek znati hrvatski jezik. Bitno je osjećati se Hrvatima, pa barem i 1%. Discipline na Igrama su: nogomet, mali nogomet, nogomet veterana, košarka, rukomet, odbojka, odbojka na pijesku, boćanje, ragbi, vaterpolo, tenis, tenis veterana, stolni tenis, stolni tenis veterana i plivanje. Ovogodišnje Igre održavaju se od 18. do 23. srpnja u Zadru. Dio natjecanja održat će se u Bibinjama i Posedarju. Od popratnih sadržaja izdvojio bih Večeri izvandomovinske lirike u suradnji sa Sveučilištem u Zadru, koje će tijekom Igara proslaviti svoj 10. jubilej. Također je predviđen po-

sjet povijesnom gradu Ninu. Očekujemo ponavljanje ribarske fešte u Bibinjama. Ostale dane ćemo biti u Zadru.

Tko je pokretač Igara?

- Pokretanje Igara je moja ideja. Dok sam 2002. godine živio u Švicarskoj razmišljao sam o nekom okupljanju mladih na svjetskoj razini. Polako sam razrađivao ideju. Kad sam jednog dana, sasvim slučajno, na CNN-u vidio otvaranje *Maccabi Games* (židovske svjetske igre), bilo mi je jasno u kojem smjeru treba ići. Dorađenu ideju predstavio sam fra Šiti Čoriću, tadašnjem predsjedniku HSK-a (danas glasnogovornik) koji je ideju Igara odmah podržao i predložio da je predstavimo na sljedećem sastanku HSK-a (Zagreb, 2004.). Na sastanku Središnjeg odbora HSK-a u Sarajevu 2005. godine projekt Igara definitivno je prihvaćen i službeno pokrenut.

Koliko košta ovaj veliki projekt i kako ste pronašli financijska sredstva u ovo recesijsko vrijeme?

- Sredstva još uvijek tražimo i uistinu nije lako s obzirom na spomenutu okolnost. Nemoguće je reći koliko ovaj projekt košta na globalnoj razini jer je najveći dio odrađen volonterski. Mogu govoriti samo o završnom dijelu Igara ovdje u Zadru. Očekujemo da će troškovi biti oko 250.000 eura. Iako od toga značajan dio financira HSK, najveći teret podnose sami sudionici svojim dolaskom i uplatom kotizacije. Osobno smatram

da je to neprihvatljivo zbog nekoliko razloga. Uz HSK svoj dio tereta trebale bi preuzeti institucije RH. Svi se bez pogovora slažu s tim, ali od konkretnih djela do sada nismo puno vidjeli.

Kako su osmišljene ovogodišnje Igre i koliko se očekuje mladih iz izvandomovinstva? Iz kojih sve zemalja svijeta dolaze?

- Igre se uvijek temelje na istom konceptu. Zajednički boravak, druženje, otvaranje Igara, sportska natjecanja, odmaranje na plaži, popratni događaji kao fešte, izložbe, koncerti itd. Očekujemo mlade iz 25 do 30 država (4 kontinenta). Na žalost, do zadnjega dana nećemo znati hoće li nam se pojaviti određen broj natjecatelja. Želja postoji, ali su financijske mogućnosti ograničene. Iako već godinama tražimo financijsku potporu za ovaj projekt, nikakvih konkretnih rezultata nema. Može se reći da smo prepušteni sami sebi. Ali upravo nas to motivira pa hvala Bogu i za to! Ipak, žao nam je mladih koji neće sudjelovati ove godine na Igrama. Govorimo o stotinama mladih od kojih bi mnogi prvi put posjetili Hrvatsku! Prošle godine predvidjeli smo više od tisuću sudionika. U jednom trenutku činilo se da će ih biti više od tisuću i pol! U međuvremenu nas je realnost vratila u okvir od 750 do 820 sudionika. Osim financijskih problema, postoje još neki. U pojedinim zajednicama se osjeća umor pa bi 'svježi zrak' dobro došao.

Ambasador Igara fizičar Davor Pavuna i Jure Strika

Dodjela medalja 1.
Hrvatskih svjetskih igara
2006. godine u Zadru

Kako su se organizatori pobrinuli za ovu Croolimpijadu i tko je pokrovitelj Igara?

- Žrtvom pojedinaca i Božjom providnošću! Pokroviteljstva očekujemo od Ministarstva vanjskih poslova i Hrvatskoga olimpijskog odbora. Nisu upitna formalna pokroviteljstva, već konkretna financijska pomoć. Naravno, tu je i Zadarska nadbiskupija kojoj dugujemo neizmjernu zahvalnost. Ponavljam i ovom prigodom da nam je pokojni nadbiskup Ivan Pređa najviše pomogao i kad nam je bilo najpotrebnije, u svakom pogledu.

Igre imaju i svoje ambasadore. Tko su oni?

- Ambasadori Igara su javne osobe koje su među Hrvatima globalno poznate ili u pojedinoj državi zauzimaju važnu društvenu poziciju. Zastupljeni su razni profili: športaši, političari, glazbenici, znanstvenici. Spomenut ću samo neke: kanadska ministrica Lynne Yelich, fizičar Davor Pavuna, član MOO-a Antun Vrdoljak, športske legende Stojko Vranković, Zoran Primorac, Marcos Milinkovic, Mirko Vičević, od mlađih Ivan Rakitić, glazbenici Miroslav Škoro, Marko Perković Thompson, Barbara Othman i Kićo Slabinac. Očekujemo još dvojicu visokih političara iz Austrije.

Kad dobijemo službenu potvrdu, objavit ćemo imena.

Hoće li otvorenje Igara biti spektakularno kao i na prvim Igrama 2006. godine i tko će ih otvoriti?

- Lijepo je čuti da je otvorenje prvih Igara bilo spektakularno iako nismo imali previše vremena za pripremu. Ovogodišnje Igre otvorit će kanadska ministrica hrvatskog podrijetla, gospođa Lynne Yelich, zajedno s hrvatskim ministrom vanjskih poslova, gospodinom Gordonom Jandrokovićem. Mislim da to ima svoju simboliku. Posebno želim istaknuti promotorske aktivnosti ministricе Yelich kad je HSI u pitanju.

Koji je cilj održavanja Igara?

- Glavni cilj Igara je povezivanje domovinske i iseljene Hrvatske. Kad kažemo domovinske, mislimo na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. Kad kažemo izvan-domovinske, mislimo na iseljene Hrvate i njihove potomke te sve hrvatske autohtone manjine u susjednim državama. Postoje i članovi autohtonih manjina koji

su nekad živjeli na području Republike Hrvatske, a također se osjećaju Hrvatima. I oni su nam važni i njih želimo povezati. Tako, primjerice, ove godine iz Brazila na Igre dolazi skupina podunavskih Švaba, čiji su preci do II. svjetskog rata živjeli u Slavoniji.

Koja bi bila Vaša poruka mladima u izvandomovinstvu, sudionicima današnjih i budućih Igara?

- Moja poruka mladima je da ne klonu duhom zbog raznih teškoća koje su vezane uz ovaj projekt, izravno ili neizravno. Financijske mogućnosti već sam spomenuo pa neću ponavljati. Ima još jedna stvar koja nas tišti, a to je da se mnogima odbija zahtjev za državljanstvom. Ispada kao da Hrvatska ne želi svoje vlastite ljude, pa mnogi odustaju od dolaska na Igre. Postavlja se pitanje jesu li zakoni sami sebi svrha? Moja poruka je da se samo još većim zajedništvom i ljubavlju mogu nadići takve pojave za koje sam siguran da imaju ograničen vijek trajanja. Dodajte na Igre i budimo "Jedno srce", kao što kaže službeni slogan ovogodišnjih Igara! ■

ENG Ahead of the second Crolympics, i.e. the Croatian World Games (Hrvatske svjetske igre, HIS) 2010, we spoke with the man who came up with the idea for this major sports undertaking, Jure Strika. The games are a project of the Croatian World Congress (CWC), and gather young Croatian emigrants and the descendants of Croatians from all corners of the world and from every continent.

Zbor koji povezuje dva prijateljska naroda

Zbor se može pohvaliti da danas u svome repertoaru, nakon samo godinu dana vježbanja i rada, ima mnogobrojne skladbe hrvatskih i njemačkih autora te narodne pjesme obiju kulturnih sredina

Nastup na 3. memorijalu Emila Cossetta u Hrvatskome glazbenom zavodu u Zagrebu

Napisala: **Srebrenka Šeravić**

U organizaciji Hrvatske matice iseljenika početkom lipnja ove godine u našu zemlju doputovao je na svoju prvu koncertnu turneju *Hrvatsko-njemački komorni muški zbor Rajna-Majna* iz Wiesbadena. Ovaj amaterski zbor trenutačno ima sedamnaest aktivnih članova pjevača, Hrvata i Nijemaca. Osnovan je u travnju 2009. godine kao važan glazbeni projekt Muškoga komornog zbora Wiesbaden-Sonnenberg, s ciljem povezivanja naroda i kultura, a pod nazivom "Ravnopravni dijalog kultura – njemačko-hrvatski amaterski ansambl". Zbor djeluje pod umjetničkim ravnanjem maestra Holgera Wittggena, a predsjednik i začetnik cijeloga projekta je Holger Schlosser.

Prepoznavši vrijednost ovog projekta, dr. Kristina Shröder, zastupnica u Njemačkome saveznom parlamentu i savezna ministrica za obitelj, starije osobe, žene i mladež Savezne Republike Njemačke, preuzela je pokroviteljstvo nad projektom. Potporu gostovanju pružila je i njemačka udruga *Alma Matris Alumni Croaticae – Njemačka*, te druge istaknute udruge i pojedinci, a u organizaciji se posebno istaknula Aleksandra Brnetić, ugledna hrvatska novinarka iz Berlina i predsjednica AMA Croaticae u Njemačkoj.

Zbor se može pohvaliti da danas u svome repertoaru, nakon samo godinu dana vježbanja i rada, ima mnogobrojne skladbe hrvatskih i njemačkih autora te narodne pjesme obiju kulturnih sredina. Hrvatska matica iseljenika turneju je organizirala zahvaljujući suradnji s hrvatskim amaterskim pjevačkim zborovima KUD *Naša lipa* iz Tuhlja, HPD *Slavulj* iz Petrinje, HPD *Kalnik* iz Križevaca i KUU *Jeka Primorja* iz Rijeke, koji su se pokazali kao vrsni domaćini i organizatori koncerata. Zbor iz Njemačke nastupio je, prema vlastitoj želji, i u Domu za stare i nemoćne osobe "Sveti Nikola" u Krapini, a vrhunac gostovanja bio je nastup na 3. memorijalu Emila Cossetta u Hrvatskome glazbenom zavodu u Zagrebu koji je organizirao zbor *Emil Co-*

ssetto iz Zagreba i njegov ugledni dirigent, maestro Josip degl'Ivellio.

Članovi Hrvatsko-njemačkoga muškoga komornog zbora Rajna-Majna posjetili su i Hrvatsku maticu iseljenika, gdje im je ravnateljica Katarina Fuček izrazila srdačnu dobrodošlicu, upoznavši ih s djelovanjem institucije i naglasivši iznimnu vrijednost kulturne suradnje Hrvata koji žive u iseljeništvu s kulturnim društvima u zemljama u kojima danas žive, te važnost povezivanja s Republikom Hrvatskom. Susretu s članovima zbora nazočio je i Ivan Bagarić, saborski zastupnik, predsjednik Sabor-skog Odbora za Hrvate izvan Hrvatske i predsjednik Upravnog odbora HMI-ja. Holger Schlosser, predsjednik zbora, zahvalio je Hrvatskoj matici iseljenika na organizaciji gostovanja, sa željom da se ovaj projekt povezivanja naroda i kultura i ubuduće uspješno razvija. Susret u Hrvatskoj matici iseljenika protekao je u iznimno ugodnom i prijateljskom ozračju. Uz dvije lijepe njemačke pjesme i staru hrvatsku budnicu *Živila Hrvatska*, Hrvatsko-njemački muški komorni zbor Rajna-Majna oprostio se od nas uz obećanje da će se uskoro ponovno vratiti. ■

Razmjena darova: Holger Schlosser, Srebrenka Šeravić, Katarina Fuček i Ivan Bagarić

ENG The Rhine-Main Croatian-German Men's Chamber Choir of Wiesbaden kicked off its first concert tour of Croatia in early June of this year. The tour is organised by the Croatian Heritage Foundation.

Vizualni poticaj na razmišljanje

"Likovi bivših branitelja sami po sebi bremeniti su pričama pa sam se odlučio za eksplicitan prikaz koji će gledateljima ostaviti punu slobodu imaginacije pri učitavanju misli promatrane fotografije", rekao je Hoyka

Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić i autor izložbe Damir Hoyka

Izložba "Dani poslije" predstavljena je javnosti u Domu hrvatskih likovnih umjetnika

Tekst i snimke: Hina

Serija fotografija 43 hrvatska ratna vojna invalida pod nazivom "Dani poslije", umjetničkog fotografa Damira Hoyke, koja je predstavljena javnosti u Domu hrvatskih likovnih umjetnika, vizualni je poticaj na razmišljanje o položaju ratnih vojnih invalida u poslijeratnim društvima. Ministar obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti Tomislav Ivić rekao je kako smo često svjedoci da o ratu i braniteljima pričaju oni koji rat nisu vidjeli, niti su u njemu sudjelovali. Za sve kojima je Hrvatska na srcu njezini branitelji i invalidi su ponos, a ne "privilegičari" i "povlastičari".

S obzirom na to da je u javnosti stvorena pogrešna percepcija o hrvatskim braniteljima i invalidima te njihovim "povlaštenim mirovinama", odlučili smo se na ovu izložbu kako bi javnost mogla vidjeti naše rane i ratne uspomene,

nastale dok smo branili Hrvatsku, rekao je predsjednik Udruge Specijalne policije Josip Klen.

Dali smo dovoljno za ovu zemlju i naše mirovine nisu povlaštene, nego krvave, poručio je. Za predsjednika HVIDRE RH Josipa Đakića uvrede kojima su branitelji i invalidi, kako tvrdi, izloženi u političke svrhe, a zbog navodnih privilegija i povlastica, neprihvatljive su. Izgubljeni dijelovi tijela branitelja s fotografija i njihove rane zalog su suverenosti i samostalnosti Hrvatske.

Likovi bivših branitelja sami po sebi bremeniti su pričama pa sam se odlučio za eksplicitan prikaz koji će gledateljima ostaviti punu slobodu imaginacije pri učitavanju misli promatrane fotografije, rekao je Hoyka. ■

ENG The Days After is a series of artistic photographs of 43 handicapped Croatian war veterans by Damir Hoyka, a visual motivation to consider the position of war disabled in post-war societies.

Vrlo perspektivna industrijska zona

Prednost zone Podi je njezina veličina, geografski položaj te blizina luke i željeznice, kao i zračnih luka u Trogiru i Zadru. Uz to, ona se nalazi neposredno uz autocestu na koju bi za godinu, dvije trebala dobiti izravan spoj

Poduzetnička zona Podi

Vjekoslav Kaleb, direktor "Poda"

Napisala: **Jadranka Klisović** Snimke: **J. Klisović**

Poduzetnička zona Podi koja se nalazi samo sedam kilometara od Šibenika ima velike šanse da u bliskoj budućnosti postane najveća poduzetnička zona u Hrvatskoj koja će zapošljavati oko 2.000 radnika uglavnom u proizvodnim djelatnostima. Podi se inače prostiru na 5.500.000 četvornih metara, a država se prije nekoliko godina odrekla 1.390.000 metara četvornih i prenijela ih u vlasništvo Grada Šibenika. Još jedan milijun četvornih metara zemljišta odnedavno je zatražen od Hrvatskih šuma, odnosno države, a isto toliko planira se za gradnju velike kaznionice.

- Dosad je na Poda "ušlo" 50 investitora. Njih 12 već je počelo s proizvodnjom u kojoj je zaposleno 578 radnika. Uglavnom je riječ o proizvodno-uslužnim djelatnostima (84 posto), dok ostatak čini trgovina. Još 12 pogona nalazi se u različitim fazama gradnje i oni će zaposliti ukupno 270 radnika. Ostali investitori su u postupku pripreme projekata, kaže direktor "Poda" Vjekoslav Kaleb.

Veličina zone naša je velika prednost jer možemo primiti najveće investitore, nastavlja Kaleb. Zasad je najveći

pogon izgradila Zagrebmontaža d.o.o. (na 23.000 četvornih metara sagrađena je proizvodna hala i upravna zgrada). U pogonu radi 370 zaposlenika angažiranih na proizvodnji podvozja za prikolice i poluprikolice, dijelova za elektrofiltre, industrijske peći i čelične konstrukcije. Na "Pode" se s Lozovca preselila tvornica Ivanal d.o.o. Na površini od 3.160 četvornih metara proizvodne hale radi 70 radnika koji proizvode aluminijske dijelove za autoindustriju. Tu je i Stolarija Gojanović sa 70 zaposlenika...

"Podi" su privukli i strane investitore. Unatoč krizi i svjetskoj recesiji na ovu zonu dolaze strani investitori. Iz Njemačke stiže tvrtka IDS, iz Italije O.R.A.S.r.l. (Ora dizalice d.o.o.), iz Nizozemske KAVEWE BV, CORNEL-IS VAN weien (Slatke stvari d.o.o.), dok iz Slovenije dolazi tvrtka FEKU d.o.o. koja kreće s gradnjom prvog pogona za proizvodnju mini-vjetrenjača i kolektora. Nizozemci u Šibeniku imaju svoju poslovnicu, a u Nizozemskoj proizvode i za poznatu tvornicu Nestle.

- Od trenutno raspoloživih 1,39

milijuna četvornih metara zemljišta, polovica je komunalno potpuno opremljena, a druga će se polovica opremiti do kraja ove godine. Za koji dan započinje gradnja 3,3 kilometra novih prometnica s pripadajućom infrastrukturom koja će ukupno koštati 16,8 milijuna kuna, a radove će izvoditi vinkovačka tvrtka Euro d.d., navodi direktor Kaleb.

Dosad je u komunalno opremanje 700.000 metara četvornih na Podima investirano 1,6 milijuna eura (sredstva CARDS 2002), Ministarstvo gospodarstva dodijelilo je 8 milijuna kuna. Investirao je i HEP koji na Podima upravo gradi 110 kw trafostanicu čija će ukupna vrijednost kada bude u punom pogonu iznositi oko 25 milijuna kuna.

Zona Podi uvrštena je među pet najperspektivnijih zona u Hrvatskoj koje imaju najviše potencijala. Njezina je prednost veličina, geografski položaj te blizina luke i željeznice (5 km), te zračnih luka u Trogiru i Zadru (50 km). Uz to, zona Podi se nalazi neposredno uz autocestu na koju bi za godinu, dvije trebala dobiti izravan spoj. ■

ENG The Podi commercial zone, situated just seven kilometres from Šibenik, has a good chance of becoming the largest commercial zone in Croatia in the near future, employing upwards of 2,000 people, for the most part in the manufacturing sector.

Nagrađena veleposlanica Mrđen-Korać

Zvijezda večeri bio je kanadsko-hrvatski biznismen Robert Herjavec, vlasnik jedne od vodećih kompjutorskih grupacija u Kanadi. Popularnost mu raste u SAD-u zahvaljujući televizijskom showu "Shark Tank" u kojemu je on jedan od glavnih zvijezda

Napisala: **Ana Bačić**

Hrvatsko-kanadska gospodarska komora organizirala je osmi po redu susret gospodarstvenika i uspješnih profesionalaca u Richmond Hillu, na sjeveru Toronta. Ovogodišnji skup, koji je održan 7. svibnja, privukao je više od petsto posjetitelja zahvaljujući govorniku večeri, televizijskoj zvijezdi i uspješnome poslovnom čovjeku, Robertu Herjavcu. Cijeli doga-

Robert Herjavec

Dobitnici nagrade Hrvatsko-kanadske gospodarske komore

đaj imao je dramatičan obrat jer je gospodin Herjavec izgubio oca samo nekoliko dana prije ove svečanosti. Upitan hoće li otkazati svoju prezentaciju, Herjavec je odgovorio: "Ne brinite se, ja dolazim i to činim na spomen svome ocu."

Nakon videoprezentacije slijedio je govor u kojemu je Herjavec sažeo tajnu svoga poslovnog uspjeha nakon kojega je uslijedio i uspjeh u showbusinessu. Ukratko, njegovi su roditelji prešli Atlantik brodom 'Christopher Columbus' kada je on imao deset godina. Živjeli su skromno i puno su radili. Robert je postigao veliko bogatstvo u ranim devedesetim godinama otvorivši softversku tvrtku koja je inovirala internetski sigurnosni softver. Danas je njegova kompanija *The Herjavec Group* jedna od vodećih kompjutorskih grupacija u Kanadi.

Herjavec je vlasnik najveće privatne rezidencije u Kanadi, na uglednoj adresi u Torontu. Popularnost mu raste u SAD-u zahvaljujući televizijskom showu "Shark Tank" u kojemu je on jedan od glavnih zvijezda.

Zanimljivo je da je ovogodišnja dobitnica nagrade za izniman doprinos zajednici veleposlanica Vesela Mrđen-Korać, za čijeg se mandata postižu najveći politički uspjesi u bilateralnim odnosima između Kanade i Hrvatske. Upravo na dan uručenja nagrada Hrvatsko-kanadske gospodarske komore kanadski premijer Stephen Harper boravio je u službenom posjetu Hrvatskoj, što se smatra krunom dosadašnjih odnosa. Zbog toga važnog posjeta gospođa Korać nije mogla biti na ovogodišnjoj svečanoj večeri. ■

ENG The Croatian-Canadian Chamber of Commerce has organised its eighth meeting of businesspeople and professionals in Richmond Hill, to the north of Toronto. This year's event was staged May 7th and drew over five hundred visitors thanks to the evening's keynote speaker, television star and successful businessman, Robert Herjavec.

Trst: Izložba suvremenoga hrvatskog kiparstva

ITALIJA - U uglednoj galeriji "Salone degli incanti" na tršćanskoj rivi, ministar kulture Božo Biškupić i tršćanski gradonačelnik Roberto Di piazza otvorili su u četvrtak 13. svibnja izložbu "Suvremeno hrvatsko kiparstvo". Svečanom otvorenju izložbe nazočili su i veleposlanik RH u Rimu Tomislav Vidošević, konzul RH u Milanu Đani Maršan, a cijeli je događaj predstavila nova generalna konzulica u Trstu Nevenka Grdinić. Uz mnogobrojne tršćanske uzvanike na izložbi su bili nazočni i članovi Hrvatske zajednice u Trstu. Izložba obuhvaća 50-ak djela 17-ero autora iz suvremene skulpture u Hrvatskoj. Autorica izložbe je viša kustosica Klovićevih dvora Jasminka Poklečki-Stošić, koja je ukratko predstavila hrvatsko kiparstvo tijekom povijesti te predstavila s nekoliko riječi kipare i kiparice i njihova djela, izložena na ovoj izložbi. Napomenula je da je izložba do sada bila predstavljena još u Beču, Berlinu, Bratislavi i Zagrebu. Među autorima su dvoje umjetnika starijeg naraštaja vrlo kreativne slobode: Marija Ujević Galetović i Ivan Kožarić, a od ostalih autora izložena su djela kipara pretežno srednjeg naraštaja, među kojima su Petar Barišić, Peruško Bogdanić, Slavomir Drinković, Vladimir Gašparić Gapa, Kažimir Hraste, Ljubo de Karina, Kuzma Kovačić, Siniša Majkus, Damir Mataušić, Matko Mijić, Dalibor Stošić, Mirko Zrinščak, Matko Mijić, Alem Korkut i Marina Bauer. "Razmjeri i važ-

nost izložbe ispunjavaju nas golemim ponosom jer predstaviti se vrsnim hrvatskim suvremenim kiparima i njihovim ponajboljim djelima znači pokazati likovnom svijetu da se hrvatska kiparska dionica u svemu odmjerava s višeznačnim pulsiranjem suvremene europske likovne scene te da bogatstvom i kvalitetom produkcije nimalo ne zaostaje za prošlim stoljećima hrvatskoga kiparskog stvaralaštva", istaknuo je ministar Biškupić u svom govoru i na stranicama vrlo bogato opremljenoga dvojezičnog kataloga. (Ana Bedrina, Igor Gustini)

Uz mnogobrojne tršćanske uzvanike na izložbi su bili nazočni i članovi Hrvatske zajednice u Trstu. Izložba obuhvaća 50-ak djela 17-ero autora iz suvremene skulpture u Hrvatskoj. Autorica izložbe je viša kustosica Klovićevih dvora Jasminka Poklečki-Stošić, koja je ukratko predstavila hrvatsko kiparstvo tijekom povijesti te predstavila s nekoliko riječi kipare i kiparice i njihova djela, izložena na ovoj izložbi. Napomenula je da je izložba do sada bila predstavljena još u Beču, Berlinu, Bratislavi i Zagrebu. Među autorima su dvoje umjetnika starijeg naraštaja vrlo kreativne slobode: Marija Ujević Galetović i Ivan Kožarić, a od ostalih autora izložena su djela kipara pretežno srednjeg naraštaja, među kojima su Petar Barišić, Peruško Bogdanić, Slavomir Drinković, Vladimir Gašparić Gapa, Kažimir Hraste, Ljubo de Karina, Kuzma Kovačić, Siniša Majkus, Damir Mataušić, Matko Mijić, Dalibor Stošić, Mirko Zrinščak, Matko Mijić, Alem Korkut i Marina Bauer. "Razmjeri i važ-

nost izložbe ispunjavaju nas golemim ponosom jer predstaviti se vrsnim hrvatskim suvremenim kiparima i njihovim ponajboljim djelima znači pokazati likovnom svijetu da se hrvatska kiparska dionica u svemu odmjerava s višeznačnim pulsiranjem suvremene europske likovne scene te da bogatstvom i kvalitetom produkcije nimalo ne zaostaje za prošlim stoljećima hrvatskoga kiparskog stvaralaštva", istaknuo je ministar Biškupić u svom govoru i na stranicama vrlo bogato opremljenoga dvojezičnog kataloga. (Ana Bedrina, Igor Gustini)

U SUBOTICI FORMIRANO NOVO HRVATSKO NACIONALNO VIJEĆE

SUBOTICA - U Subotici je konstituirano krajem lipnja novo Hrvatsko nacionalno vijeće (HNV) u Srbiji kojim će u sljedeće četiri godine predsjedati dr. Slaven Bačić, dugogodišnji aktivni član tamošnje hrvatske zajednice. Na konstitutivnoj sjednici u subotičkoj Gradskoj kući izabrani su i članovi Izvršnog odbora HNV-a, čime je u potpunosti formirano novo vodstvo kulturne autonomije hrvatske manjine u Srbiji. Za predsjednika Vijeća izabran je Darko Sarić Lukendić. Za člana zaduženog za obrazovanje imenovan je Pero Horvacki, za područje kulture Adrej Španović iz Srijemske Mitrovice, za informiranje Dujo Runje iz Subotice. Uz predsjednika HNV-a izabrani su i potpredsjednici. To su za područje Srijema - Zlatko Načev, za Podunavlje - Andrija Ađin, za Sombor - Mata Matarić i za područje Subotice - dr. Andrija Kopilović. Hrvatsko nacionalno vijeće zastupničko je tijelo hrvatske manjine u području kulture, obrazovanja, informiranja i službene uporabe jezika u Srbiji.

EMISIJA „LIJEPOM NAŠOM“ OKUPILA HRVATE U AUSTRIJI

AUSTRIJA - Hrvatska radio-televizija krajem svibnja snimala je u bečkoj Gradskoj dvorani (Stadthalle) svoju poznatu zabavno-glazbenu emisiju „Lijepom našom“

koja je emitirana dva puta tijekom lipnja. Ova omiljena emisija pod vodstvom Branka Uvođića, koja se temelji na predstavljanju hrvatski županija folklornim i glazbenim izričajem, često gostuje u hrvatskim zajednicama diljem svijeta. U bečki projekt bilo je uključeno 30-ak hrvatskih udruga iz Austrije, kako gradišćanskohrvatskih tako i iseljeničkih.

JANKOVIĆ NOVI PREDSEDNIK HRVATSKOGA KULTURNOG SAVEZA U SLOVAČKOJ

SLOVAČKA - Hrvatski kulturni savez u Slovačkoj izabrao je novo predsjedništvo. Na izbornom 10. kongresu Saveza, koji je održan u Devinskom Novome Selu, dugogodišnjeg predsjednika Saveza Jurja Cvečka zamijenio je Rado Janković, poznati aktivist u hrvatskoj manjinskoj zajednici u Slovačkoj i voditelj Muškoga pjevačkog društva iz Hrvatskog Jandorfa. Za potpredsjednice su izabrane Maria Brozsova iz Čunova i Eva Markova, nova predsjednica Hrvatskoga kulturnog društva u Hrvatskome Grobu.

Matica hrvatska povezuje Osijek, Suboticu, Tuzlu i Pečuh

Drugoga dana Festivala organiziran je cjelodnevni izlet u Mohač na kojemu su sudionici skupa posjetili spomen-park posvećen Mohačkoj bitci i uz stručno vodstvo ravnatelja Jakše Ferkova razgledali etnografsku zbirku Muzeja "Dorottya Kanizsai"

Napisala: **Katja Bakija**

U organizaciji Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu u Hrvatskom klubu "August Šenoa" i Hrvatskom kazalištu u Pečuhu od 28. do 29. svibnja održan je četvrti Festival Matice hrvatske na kojemu su sudjelovali Matičini ogranci iz Osijeka, Subotice i Tuzle uz domaćine iz Pečuha. Ova dvodnevna manifestacija održana je uz potporu Generalnog konzulata RH u Pečuhu, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine, Hrvatske samouprave Baranjske županije i hrvatskih institucija (Hrvatskog kluba "August Šenoa" i Hrvatskog kazališta u Pečuhu).

Svečano otvorenje Festivala održano je u Klubu "August Šenoa" uz pozdravna obraćanja domaćina uglednim gostima i sudionicima događaja. Predsjednici svih pozvanih ogranaka pozdravili su skup i predstavili rad svojih organizacija, redovite aktivnosti i izdavačku djelatnost te upozorili na probleme na koje nailaze tijekom svoga djelovanja.

Zatim je slijedio okrugli stol na temu "Prevođenje – put prema upoznavanju drugoga" na kojemu su održana tri predavanja: docentica s Odsjeka za kroatistiku i slavistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu dr. Janja Prodan govorila je o mađarskoj suvremenoj noveli u hrvatskom prijevodu, teškoćama u "prelaženju puta" iz jednog jezika u drugi i svim teškoćama koje književno prevođenje mora nadvladati ako prijevod želi ravnopravno funkcionirati u novom jeziku. Zoltan Gatai, profesor u Hrvatsko-mađarskom obrazovnom centru "Miroslav Krleža" i prevoditelj na mađarski djela *Trenk iliti divlji baron* autorskog trojca Tahira Mujčića, Borisa Senkera i Nine Škrabe upozorio je u svom izlaga-

U ime domaćina mr. Stjepan Blažetin pozdravlja sudionike Festivala

nju na sve zamke prevođenja dramskih tekstova. Predsjednik Ogranka Matice hrvatske u Pečuhu mr. sc. Stjepan Blažetin dao je pregled značajnih izdavačkih projekata iz hrvatske književnosti na mađarskom jeziku u posljednja dva desetljeća.

Gosti iz Tuzle predstavili su se nakon toga izložbom "Narodna nošnja Hrvata Bosne i Hercegovine", a u galeriji Hrvatskog kluba otvorena je izložba István László "Prozori i lica".

Radni dio skupa nastavljen je u galeriji Hrvatskog kazališta projekcijom dokumentarnog filma autora Helene Sablič Tomić i Davora Šarića.

Nakon toga održan je u istom prostoru koncert sakralne glazbe komornog ansambla iz Subotice "Collegium Musicum Catholicum" uz soliste na violini i klaviru. Program je završen kazališnom predstavom "Raskošno cvjetaju moje ruže" (ri-

ječ je o hrvatskoj praiizvedbi teksta A. P. Čehova, dramatiziranim ljubavnim pismima Čehova i glumice Olge Knipper, što je bila jedna od prošlogodišnjih premijera u Hrvatskom kazalištu).

Drugi dan Festivala organiziran je cjelodnevni izlet u Mohač na kojemu su sudionici skupa posjetili spomen-park posvećen Mohačkoj bitci i uz stručno vodstvo ravnatelja Jakše Ferkova razgledali etnografsku zbirku Muzeja "Dorottya Kanizsai".

U ime središnjice iz Zagreba na Festivalu je nazočio potpredsjednik Matice hrvatske akademik Stjepan Damjanović, a u ime Hrvatske državne samouprave njezin predsjednik Mišo Hepp. Generalni konzulat RH predstavljale su generalna konzulica Ljiljana Pancirov i konzulica za kulturu, znanost i obrazovanje Katja Bakija. ■

ENG The fourth annual Matrix Croatica Festival, organised by the Pécs branch of the Matrix Croatica, was held at the August Šenoa Croatian Club and at the Croatian Theatre in Pécs, Hungary. Participating were the MC branches in Osijek, Subotica, Tuzla and the host branch in Pécs.

Među deset najboljih malih hotela u Hrvatskoj

"Nisam se pokajao zbog povratka jer sam od samog odlaska odavde sanjao povratak. Kad sam dobio priliku kupiti ruševnu hotelsku zgradu u rodnome gradu, ni trenutka nisam oklijevao. Spremio sam kovčege i vratio se", kaže Drago Žura

Napisala i snimila: **Jadranka Klisović**

Obiteljski hotel "Skradinski buk" u Skradinu, nedaleko od Šibenika, vlasništvo povratnika iz Njemačke Drage Žure, uvršten je među deset najboljih malih hotela u Hrvatskoj, što je bio dovoljan razlog za posjet. Pravo je čudo, smatra-

mo, to što vlasnik uspijeva hotel držati otvorenim tijekom cijele godine jer to ne uspijeva ni većim hotelima u razvikanim turističkim mjestima. Izvan ljetne sezone Skradin je prazan, bez posebno privlačnih događaja. Unatoč tome, hotel "Skradinski buk" koji raspolaže s 29 soba, prostanim restoranom, caffè barom i ima tri terase, uspijeva u onome o čemu mnogi hotelijeri mogu samo sanjati.

Drago Žura, inače rođeni Skradinjanin, kupio je 1998. devastirani hotel "Skradinski buk" ili točnije ono što je od njega ostalo nakon rata i dugog boravka prognanika u njemu. Ušteđevinu stečenu u skoro tri desetljeća dugome radu u Njemačkoj uložio je u kupnju, obnovu i opremanje hotela. Marljivim radom, trudom, znanjem i praksom stečenom u Njemačkoj pokazao je da se i u teškim uvjetima može puno postići.

Od samog početka uspješno posluje iako situacija na početku, priznaje, nije

bila nimalo blistava. U zimskom razdoblju najbrojniji su mu gosti pirotehničari koji su angažirani na razminiranju na području županije, te športaši iz Slovenije. Česti gosti ovog hotela su reprezentacija veslača iz Slovenije i tamošnji kajakaši. U ostatku godine najbrojniji gosti su iz Njemačke, Engleske, Austrije, Nizozemske...

U rad obiteljskog hotela Drago je uključio suprugu Nadu, rodom iz okolice Vrgorca, te starijeg sina koji će nastaviti obiteljski posao. Tijekom cijele godine zapošljava 12 stalno zaposlenih djelatnika, a ljeti ih je nešto više.

"NEMA TIH NOVACA..."

Upitan za krizu i njezin odraz na poslovanje hotela, Drago Žura priznaje kako zapravo krizu nije ni osjetio. Očito je tri-desetogodišnje iskustvo u njemačkom ugostiteljstvu bilo korisno pa je dokazao da se i u kriznim gospodarskim vreme-

Obiteljski hotel "Skradinski buk" u Skradinu, vlasništvo povratnika iz Njemačke Drage Žure, uvršten je među deset najboljih malih hotela u Hrvatskoj

Povratnici Drago
i Nada Žura

nima može ne samo opstati, već i postizati zapažene rezultate i dobiti vrijedna priznanja.

Prisjećajući se svojih početaka, Žura priznaje da je nailazio na mnogobrojne teškoće koje je postupno sve uspješnije svladavao. - Nisam se pokajao zbog povratka jer sam od samog odlaska odavde sanjao povratak. Kad sam dobio priliku kupiti ruševnu hotelsku zgradu u rodnom gradu, ni trenutka nisam oklijevao. Spremio sam kovčeg i vratio se. Danas ovaj hotel nema cijenu. Nema tih novaca za koje bi ga prodao jer ga ne doživljam samo kao materijalno dobro. On je za mene puno više od toga. Ovdje su moji korijeni, ovdje se osjećam najbolje i najpotpunije iako mi ni u Njemačkoj nije bilo loše. Ja sam se, naime, iz Njemačke vratio kao bogat čovjek. Hotel sam kupio za gotovinu i gotovinom ga obnavljao i dotjerivao - iskreno će Žura koji je u poznatome skijaškom centru Garmisch-Partenkirchenu držao restoran s dvjesto sjedećih mjesta. Prije toga, deset godina je vodio poznati restoran "Croatia" u Münchenu.

IMA I PROBLEMA

Od samog povratka u rodni slikoviti gradić na Krki, Žuri problem stvara povećana trafostanica koja se nalazi na samo pet metara udaljenosti od vrata njegova hotela. Otada neuspješno traje njegova borba za premještanjem trafostanice koja svojim radom stvara buku zbog koje gosti negoduju, a i izgleda neugledno. Pokušavao je s Gradom Skradinom i "Elektrom" dogovoriti njezino premještanje na drugu lokaciju i iskazivao spremnost za financiranje tog zahvata, ali zasad nema pomaka. Direktor "Elektre" pristao je na premještanje, ali tek kada Grad Skradin osigura 16 četvornih metara zamjenskog

Hotel je ime dobio po obližnjem 42 metra visokom slapu na rijeci Krki i platou oko njega s kojeg se pruža jedinstveni pogled na zelenu rijeku i - Skradinski buk. Tu su i stare obnovljene mlinice, vodenice i stube koje turisti rado posjećuju i upijaju dašak povijesti. Krka ima i atraktivni kanjon koji je vidljiv s gornje terase hotela "Skradinski buk".

Skradin

zemljišta. Grad je pronašao parcelu od 180 metara četvornih, što je "Elektri" previše. Naš sugovornik kaže kako je spreman otkupiti spomenutu parcelu pa će se, vjerojatno, problem uskoro riješiti na zadovoljstvo svih triju strana.

Zbog nedostatka prostorno-planske dokumentacije Žura nije uspio ostvariti projekt gradnje podzemne garaže i dogradnje hotela za još 30 soba. U izradu projekta utrošio je 20.000 eura, ali bez planova nema realizacije, a Skradin

odavno vapi za kvalitetnim smještajem. Osim "Skradinskog buka", u Skradinu nema drugih hotela, tek nešto malo soba u privatnom smještaju.

Nacionalni park "Krka" koji svoj vodeni ulaz ima upravo u Skradinu zaslužuje kvalitetniju turističku ponudu. Godišnje ovaj park posjeti oko 700.000 posjetitelja. Mnogi bi se vjerojatno zadržali i dulje da je više raspoloživih hotelskih kreveta. ■

Krka - Skradinski buk

ENG Skradinski buk, a family-operated hotel in the town of Skradin near Šibenik, owned by Drago Žura, a returnee from Germany, has been named in a list of the top ten small hotels in Croatia.

Luzijanski Dalmatinci poznati po oštrigama

Plaquemines Parish je poluotok, smješten uz obale Mississippija, poznat u cijeloj Americi po izvrsnim oštrigama koje već 140 godina uzgajaju hrvatski doseljenici iz Dalmacije. Zbog izlivanja nafte u Meksičkom zaljevu naši ribari trpe goleme štete

Napisala: **Branka Bezić Filipović**

Nedavno je izašla još jedna knjiga koju je o Hrvatima u Americi napisao Adam Eterovich iz San Carlosa u Kaliforniji. Knjiga nosi naslov "Croatian Fishermen – Oystermen" (Hrvatski ribari – uzgajivači oštriga), gdje na skoro 600 stranica govori o pomorcima, brodograditeljima i ribljim restoranima u Sjedinjenim Američkim Državama, te o uzgajivačima oštriga.

Osim u Eterovichovoj knjizi, oni su se nedavno našli i u središtu pozornosti američke javnosti jer je njihova uzgajališta u Louisiani ugrozilo izlivanje nafte u Meksički zaljev, nakon havarije platforme Deepwater Horizon u vlasništvu British Petroleuma. Naime, sjeverozapadni vjetrovi su odveli naftu prema obali Louisiane u Plaquemines Parish, gdje već tradicionalno treći i četvrti naraštaj Hrvata s dalmatinskih otoka i Dube na Pelješcu

uzgaja oštrige. Ta se tradicija prenosila s koljena na koljeno. Dječaci su započinjali baviti se oštrigama zajedno sa svojim očevima, na parcelama u moru, gdje su se 'tereni' dijelili sporazumno, jer more nije ni u čijem vlasništvu.

UZGAJIVAČI ŽALE ZA PROŠLIM VREMENIMA

U posljednjih 60 godina došlo je do velikih promjena u proizvodnji oštriga, o čemu u knjizi priča 'Captain Pete' Vujnovich i sjeća se starih neudobnih brodova koje su zamijenili lagani, aluminijski. Ali, unatoč razvoju tehnologije, mreže se i dalje moraju krpati ručno i to svatko mora naučiti. Stariji uzgajivači žale za prošlim vremenima, unatoč težim uvjetima rada, jer je bilo manje trke za novcem, što ide na štetu potrošača. Sada se, naime, oštrige beru puno bliže naseljenim mjestima, a i drže se predugo u hladnjacima, što može ugroziti ljudsko zdravlje.

Plaquemines Parish je poluotok, smješten uz obale Mississippija, čije su 2/3 površine pod močvarom. Oštrige s

ovog područja su poznate u cijeloj Americi zbog svoje kvalitete i veličine. Područje je naseljeno od početka 19. stoljeća, a ako izuzmemo hrvatske pomorce koji su dolazili na jedrenjacima još u 18. stoljeću, jedna od najstarijih zajednica je baš naša dalmatinska jer je tu već oko 140 godina.

DUBLJANA VIŠE U SAD-u NEGO U DUBI

Adam Eterovich u svojoj knjizi opisuje svjedočanstva onih koji su svoj život proveli na delti Mississippija. Jedan od njih je bio i Marko Cibilich, rođen u Dubi 1897. godine. Njegovo bezbrižno djetinjstvo bilo je prekinuto dolaskom susjeda Ante Cibilicha iz Louisiane, uzgajivača oštriga. Markovi roditelji su se dogovorili s Antom da pri povratku u Ameriku povede sa sobom i Marka, koji je tada imao samo 14 godina. Htjeli su ga izvući iz bijede i osloboditi četiri godine služenja vojske, ali sve je to bilo slaba isprika dječaku koji je naprasno napustio roditeljski dom i kojeg je majka ispratila riječima: "Sinko, hoću li te igda

**Croatian
Fishermen-Oystermen
and
Mariners-Shipbuilders-Fish Restaurants
in
America**

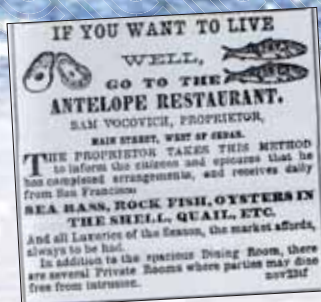

By
Adam S. Eterovich

**Ragusan Press
San Carlos, California**

više vidit?" Majčino pitanje je bilo realno jer su mnogi Dubljani otišli u Ameriku, ostavljajući trudne žene i malu djecu, koje su uzdržavali uzgajajući oštrige, a povratak kući dogodio bi im se kad su već dobili unuke. Marko Cibilich je u Louisiani proveo čitav svoj život, a već je na dolasku vidio da su mnogi njegovi mještani tijekom bili u Americi, a dušom u Dubi sa svojim najdražima.

Duba danas ima pedesetak stanovnika. Dubljana ima više u New Orleansu, nego u Hrvatskoj. Amerika je spasila

Dubu jer ju je održavala na životu novcima koji su odatle stizali, ali ju je istovremeno i uništila. U Dubu se još samo vraćaju umirovljenici pa je usamljeni primjer Damira Slavicha, koji je napustio Louisianu i nastavio živjeti u Dubi kao tridesetpetogodišnjak, bio vrlo uočljiv. Slavich je rekao da od svog restorana, koji je otvorio u malome mjestu svojih predaka, ne očekuje veliku zaradu, ali da je s tim zadovoljan jer je tu njegov dom. ■

mjer Damira Slavicha, koji je napustio Louisianu i nastavio živjeti u Dubi kao tridesetpetogodišnjak, bio vrlo uočljiv. Slavich je rekao da od svog restorana, koji je otvorio u malome mjestu svojih predaka, ne očekuje veliku zaradu, ali da je s tim zadovoljan jer je tu njegov dom. ■

ENG Adam Eterovich's book *Croatian Fishermen – Oystermen* delves, on just under 600 pages, into the lives of the Croatians of Louisiana — oyster farmers, seamen, shipbuilders and the proprietors of fish restaurants.

ISELJENIČKE VIJESTI

HRVATI U MIMOHODU U POVODU DVA STOLJEĆA ARGENTINE

ARGENTINA – U povodu proslave 200. obljetnice Argentine održan je veliki mimohod u kojemu je sudjelovala i tamošnja hrvatska zajednica. U hrvatskoj delegaciji sudjelovali su članovi i direktori Hrvatskoga međudruštvenog odbora u Argentini, Ansambla hrvatske glazbe i plesova Jorgovan, Ansambla hrvatskih plesova Proljeće, Omladinskog društva hrvatskih katoličkih studenata, Hrvatskoga katoličkog centra „Sv. Nikola Tavelić“, Male škole i ostali sudionici koji su potomci Hrvata. U mimohodu su publici pokazane izvorne narodne nošnje iz različitih hrvatskih regija, a tipične hrvatske pjesme izveo je Ansambl Jorgovan. Hrvatske plesove predstavili su članovi ansambala Jorgovan i Proljeće. U trenutku kada je hrvatska delegacija prolazila ispred glavne pozornice, dan je i povijesni pregled naseljavanja Hrvata u Argentini, uz spominjanje značajnih osoba hrvatskoga podrijetla koje su zadužile svoju novu domovinu. (*Liliana Matijašević*)

SUSRET S HRVATIMA NEW YORKA

SAD - Na poticaj i u organizaciji riječke podružnice Hrvatske matice iseljenika, u New Yorku je u radnom posjetu boravila zamjenica župana Primorsko-goranske županije Nada Turina Đurić i Rajna Miloš, samostalna stručna suradnica. Važna pitanja za iseljenike ovog kraja bila su na dnevnom redu njihovih radnih susreta, kao i razgovori s članovima Upravnog odbora Islands Medical Assistance Societyja (IMAS). IMAS je najmlađa udruga otočana utemeljena prije deset godina kao dobrotvorna i neprofitna organizacija, osnovana u New Yorku, s ciljem da unaprijedi pružanje zdravstvenih usluga stanovnicima otoka Cresa, Lošinja, Suska, Unija, Ilovika i Srakana. U organizaciji krčkih klubova susret se održao u klubu Rudar, a nazočili su iseljenici Primorsko-goranske i Istarske županije. (*Vanja Pavlovec*)

ODRŽAN 36. KANADSKO-HRVATSKI FOLKLORNI FESTIVAL

KANADA - Za Dan pobjede, kanadski državni blagdan, 22. i 23. svibnja u Hamiltonu, u Ontariju, održan je 36. kanadsko-hrvatski folklorni festival hrvatske mlađe istočne Kanade za hrvatske folklorne skupine, članice Kanadsko-hrvatskoga folklornog saveza. Festival je organizirao Hrvatski narodni dom iz Hamiltona, najstarija hrvatska kulturna udruga u Kanadi utemeljena 1928. godine, koja na taj način slavi 80. obljetnicu postojanja. Pokrovitelj festivala je, kao i prijašnjih godina, Kanadsko-hrvatski folklorni savez. Na festivalu su se s domaćinom, Hrvatskim narodnim domom iz Hamiltona, okupile 22 folklorne skupine.

Četrdeset godina ispovijedanja vjere na materinskom jeziku

Život hrvatskoga čovjeka u tuđini bio bi znatno teži da nije bilo hrvatskih katoličkih misija koje su tijekom desetljeća služile kao mjesta okupljanja, obnavljanja vjere, njegovanja običaja, tradicije i hrvatskoga jezika. Tri takva duhovna središta u Njemačkoj, misije u Augsburgu, Koblenzu i Darmstadtu, proslavile su nedavno svoje 40. obljetnice

Proslava 40. obljetnice utemeljenja i djelovanja Hrvatske katoličke misije Augsburg

je i rektor i župnik Geis koji je istaknuo kvalitetnu suradnju između misije i te njemačke župe. Misno slavlje uveličao je zbor bogoslova Hercegovačke franjevačke provincije iz zagrebačke Dubrave, koji su došli u Augsburg s magistrom fra Ljubom Kurtovićem, kao i mješoviti misijski zbor pod vodstvom s. Verene Rupčić. Nakon misnog slavlja kanonik Heinrich blagoslovio je nove misijske prostorije. Slavlje je nastavljeno pod obližnjim šatorom uz objed i duhovno-kulturni program.

Hrvatska katolička misija Augsburg službeno je osnovana 30. travnja 1970. godine za Hrvate u cijeloj biskupiji Augsburg. Njezin prvi voditelj je bio salvatorijanac o. Lovro Đuro Globan. Nakon njega pastoralna skrb u misiji je povjerenjena hercegovačkim franjevcima. Misiju su nakon o. Globana vodili: o. Stipe Biško, o. Stanko Banožić, o. Ivan Prusina i o. Ante Pranjić, a danas je vodi o. Ivan Čilić. Godine 1985. u misiju dolaze časne sestre franjevke hercegovačke provincije. (Adolf Polegubić)

AUGSBURG - Hrvatska katolička misija Augsburg proslavila je na blagdan Marije Majke Crkve, 24. svibnja, 40. obljetnicu utemeljenja i djelovanja. Svečano misno slavlje tim je povodom služeno u crkvi sv. Sebastijana, a predvodio ga je kanonik Harald Heinrich u ime Biskupije Augsburg u zajedništvu s nacionalnim ravnateljem Njemačke biskupske konferencije za dušobrižništvo katolika drugih materinskih jezika mons. Wolfgangom Miehlom, vikarom Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja Marijina sa sjedištem u Mostaru dr. fra Miljenkom Štekom, rektorom crkve sv. Sebastijana župnikom vlč. Florianom Geisom, voditeljem misije fra Ivanom Čilićem te s još nekoliko hrvatskih i njemačkih svećenika.

Misnom slavlju nazočio je i generalni konzul Republike Hrvatske iz Münchena Vladimir Duvnjak, kao i gradonačelnik Augsburga Hermann Weber.

Sve je na početku pozdravio o. Čilić koji je u ime vjernika uputio zahvalu Bogu za 40 godina postojanja misije, kao i domaćoj njemačkoj Crkvi koja je pomagala doseljenicima osnivanjem misija u kojima su mogli slaviti Boga na svome jeziku. Prigodnu riječ uputio

Mnoštvo vjernika u Augsburgu

Proslava 40. obljetnice djelovanja Hrvatske katoličke misije Koblenz

KOBLENZ - Hrvatska katolička misija Koblenz proslavila je u nedjelju 27. lipnja 40. obljetnicu djelovanja. Svečano misno slavlje u crkvi sv. Franje u Koblenzu umjesto bolešću spriječenoga varaždinskog biskupa mons. Josipa Mrzljaka predvodio je generalni vikar Varaždinske biskupije mons. Ivan Godina u zajedništvu s domaćinom voditeljem misije vlč. Stjepanom Zadravcem, u ime Biskupije Trier mons. dr. Martinom Lörschom, delegatom za hrvatsku pastvu u Njemačkoj fra Josipom Bebićem, domaćim njemačkim župnikom vlč. Günterom Marmannom, bivši voditeljem misije mons. Alojzijem Petrovićem, voditeljem HKM Saarbrücken fra Vislavom Krijanom, te s još četiri svećenika.

Sve je na početku pozdravio vlč. Zdravec rekavši kako se misija za proslavu 40. obljetnice spremala zavjetnim hodočašćem u Rim i Trier, duhovnom obnovom, molitvom i susretima. "S ponosom mogu istaknuti kako je naša zajednica bila počašćena u ožujku ove godine kad nam je papa Benedikt XVI. poslao svoj apostolski blagoslov i čestitku u povodu 40. obljetnice misije."

Misija je toga dana za svoga drugog zaštitnika uz sv. Franju Asiškoga uzela

bl. Alojzija Stepinca. Vlč. Zdravec je još jednom od srca zahvalio svojim predčanicima voditeljima misije: vlč. Vjekoslavu Ivanoviću, mons. Alojziju Petroviću i vlč. Tinu Šipošu te svima koji su djelovali u misiji. Misno slavlje uveličao je misijski zbor pod vodstvom Ive Lesice uz orguljsku pratnju Karla Heusera.

Misija u Koblenzu utemeljena je 1. lipnja 1970., a prostire se istočnom polovicom trierske biskupije te obuhvaća područje uz Rajnu od Bonna do Mainza, uz Mosel do Zella te pokrajine Eifel, Hunsrück i Westerwald. Prvim upraviteljem misije imenovan je vlč. Vjekoslav Ivanović, svećenik Skopske biskupije. Nakon šesnaest mjeseci upravu misije je 1. listopada 1971. preuzeo vlč. Alojzije Petrović, svećenik Zagrebačke nadbiskupije. Naslijedio ga je mr. vlč. Tin Šipoš, tadašnji svećenik Varaždinske biskupije. Nakon odlaska vlč. Šipoša u kartuzijanski samostan u Njemačkoj, voditeljem misije postao je prije tri godine vlč. Stjepan Zdravec koji djeluje do danas. (Adolf Polegubić)

Crkveni zbor HKM Darmstadt na obilježavanju 40. obljetnice Hrvatske katoličke misije Darmstadt

Proslava uz promociju monografije

DARMSTADT - Još prošle godine, prilikom četrdesete obljetnice HKM Darmstadt, voditelj misije fra Josip Klarić sa svojim suradnicima odlučio je na poseban način proslaviti ovaj veliki jubilej. Nakon pomnih priprema, sredinom lipnja održano je svečano obilježavanje 40. obljetnice HKM Darmstadt, i to dvodnevnom duhovnom obnovom, promocijom monografije koja je izrađena posebno za ovu prigodu, te svečanim misnim slavljem na blagdan sv. Antuna Padovanskog. Posebna redakcija na čelu s voditeljem misije fra Josipom Klarićem nakon višemjesečnog rada izdala je monografiju pod naslovom "Hrvatska katolička misija u Darmstadtu 1969. - 2009.". Četverodnevno slavlje zaključeno je svečanom euharistijom koju su predvodili dr. fra Ante Vučković i fra Josip Klarić. U prepunoj crkvi blagoslovljena su djeca i ljiljani, a propovijedao je gost iz Splita, fra Ante Vučković. (Edi Zalić)

ENG Three Croatian Catholic mission in Germany — in the towns of Augsburg, Koblenz and Darmstadt, recently celebrated their 40th anniversaries.

Skup krovne hrvatsko-američke organizacije u Pittsburghu

Novi Izvršni odbor NFCA čine: John P. Kraljic (predsjednik), Joe Brigich (izvršni dopredsjednik), Jelena Rudela (rizničarka), Bill Vergot (tajnik), Tom Steich i Ed Andrus. Tri regionalna dopredsjednika su Zvonko Labas za istok, Frank Jerbich za centar i Jim Kresnik za zapad SAD-a

Delegati Godišnje skupštine Nacionalne federacije američkih Hrvata (NFCA) s hrvatskom veleposlanicom u SAD-u Kolindom Grabar Kitarović

Tekst: **Uredništvo**
(izvor NFCA, prijevod S. Šeravić)

Nacionalna federacija američkih Hrvata (NFCA) održala je svoju 17. po redu godišnju skupštinu delegata, u Pittsburghu.

Mnogi predstavnici koji su sudjelovali u radu zasjedanja predstavljali su hrvatske zajednice iz svih Sjedinjenih Američkih Država, uključivši Kaliforniju, Floridu, Illinois, Maryland, Michigan, Minnesotu, Nebrasku, New York, Ohio, Pennsylvaniju i Washington, DC.

NFCA program započeo je razgledom središnjice Hrvatske bratske zajednice, najveće hrvatsko-američke organizacije i utemeljitelja NFCA. Djelatnici HBZ-a pozdravili su delegate i njihove

goste i povelili ih u obilazak izvrsnog HBZ-ova muzeja koji prikazuje povijest HBZ-a i njegovu središnju (povezujuću) ulogu u životu hrvatsko-američke zajednice.

Zasjedanje je započelo izlaganjem predsjednika Stevea Rukavine o postignućima NFCA tijekom protekle godine. Predsjednik Rukavina osvrnuo se na mnogobrojne visokorangirane susrete koje su NFCA predstavnici proteklih mjeseci imali s članovima Kongresa i njihovim osobljem, kao i s dužnosnicima State Departmenta za vanjsku politiku, uključujući novoga američkog veleposlanika u Hrvatskoj Jamesa Foleya. Između ostaloga, predsjednik Rukavina je govorio o uspjesima koje je NFCA postigao pri pomaganju Vrhbosanskoj nadbiskupiji u Sarajevu u uklanjanju prepreka koje

su se javile u građenju novih katoličkih crkava u Bosni i Hercegovini.

STARI I NOVI CILJEVI

Tijekom javne sjednice hrvatska veleposlanica u SAD-u, Kolinda Grabar Kitarović, dala je pregled dosadašnjega nacionalnog i inozemnog razvoja Hrvatske i pozitivnu procjenu hrvatsko-američkih odnosa u protekloj godini. Veleposlanica je zahvalila NFCA i njezinim članovima na ključnoj ulozi koju su oni i organizacija odigrali permanentno potičući američki Kongres da pomogne Hrvatskoj u pristupanju u NATO-u. S obzirom na to da je Hrvatska postala članica NATO-a, veleposlanica je također sugerirala da hrvatski Amerikanci razmotre promjenu cilja svojih aktivnosti na druge sadržaje koji su važni Republici Hrvatskoj

i hrvatsko-američkoj zajednici. U tom smislu veleposlanica je navela pomoć u uvođenju Hrvatske u program oslobođenja od američkih viza i u pitanjima koja se odnose na eliminaciju dvostrukog oporezivanja.

Sudionici su također čuli izlaganje bivšega američkog veleposlanika u Hrvatskoj Roberta Bradkea, koji se prisjetio svog boravka u Zagrebu. Veleposlanik je slušateljima iznio detalje o posjetu bivšega američkog predsjednika Georgea W. Busha Hrvatskoj 2009. godine.

Uz ova dva veleposlanička izlaganja, dr. Justin Vujevich (sin dr. Marion Vujevich, počasne konzulice RH) je govorio o Hrvatsko-američkom kulturnom i ekonomskom savezu (*Croatian American Cultural and Economic Alliance* – CACEA) "Fondu anđela". CACEA skuplja novac za složene medicinske zahvate potrebne teško oboljelim u Hrvatskoj. Do sada je Fond dodijelio tri donacije.

KAKO OČUVATI CRKVU SV. NIKOLE?

Mark Fatla i Mark Masterson iz Sjevernoga savjetodavnog vijeća (*Northside leadership Council*) također su napravili prezentaciju u vezi s inicijativom za očuvanju crkve sv. Nikole u Pittsburghu. Riječ je o najstarijoj hrvatsko-američkoj katoličkoj župi u SAD-u. Istaknuli su potrebu da se ta povijesna građevina restaurira jer je u kritičnom stanju i da se eventualno pretvori u useljenički muzej.

Tijekom zasjedanja, zastupnici NFCA su izabrali novi Upravni odbor.

Novi Upravni odbor je nakon toga izabrao novi Izvršni odbor koji čine: John P. Kraljic iz New Yorka (predsjednik), Joe Brigich iz HBZ-a ponovno je izabran za izvršnog dopredsjednika, Je-

na Rudela (Kalifornija) izabrana je za rizničarku, Bill Vergot iz Pittsburgha je ponovno izabran za tajnika, Tom Steich (Maryland) izabran je za zastupnika i Ed Andrus (Pennsylvania) kao *at-large officer*. Uz to, zastupnici NFCA također su izabrali tri regionalna dopredsjednika: Zvonka Labasa (dopredsjednik za istok, Maryland), Franka Jerbicha (dopredsjednik za centar iz Illinoisa) i Jima Kresnika (zapad, iz Nebraske). Dosadašnji predsjednik Steve Rukavina iz Philadelphie ostat će član Izvršnog odbora na mjestu neposrednoga bivšeg predsjednika. Ostali članovi odbora su: John Balaich (Minnesota), Tony Butala (Pennsylvania), Tony Dizdar (Ohio), Bernard Luketich (Pennsylvania), Marie McGuckin (Illinois), Anne Pavlich (Maryland), Ed Pazo (Pennsylvania), Mijo Radocaj (Ohio), Joseph Rukavina (Minnesota), Charles Stefanec (Missouri), Lovro Vrbos (Florida) i Edward Yambrusic (Washington, DC). ■

Organizacija sa 130.000 članova

NFCA je nacionalna krovna organizacija hrvatsko-američkih grupa koja zajednički predstavlja gotovo 130.000 članova. Za dodatne informacije obratite se NFCA središnjici na broj: (301) 208-6650 ili na e-mail: NFCAhdq@verizon.net. Za novosti NFCA, važne članske prijavnice i informacije te druge hrvatsko-američke novosti posjetite internet-sku stranicu NFCA: www.nfcaonline.com.

ENG The Cultural Foundation of the National Federation of Croatian Americans (NFCA) held its 17th annual Assembly of Delegates in Pittsburgh. The numerous delegates participating in the work of the annual session represent Croatian communities from across the United States.

Hrvati na markama svijeta

SPLIT – U povodu Dana grada Splita, splitski ured Hrvatske matice iseljenika ove godine je priredio DVD Hrvati na markama svijeta, u suradnji s filatelismom Pjerom Baranovićem i hrvatskim iseljenicima. DVD je predstavljen splitskoj publici u Gradskoj knjižnici Marka Marulića. Na predstavljanju je, uz autore, govorila u ime grada Ivana Vidjak Bjedov, predstojnica ureda gradonačelnika.

DVD je podijeljen na nekoliko dijelova u kojima su predstavljeni Hrvati iz područja znanosti, umjetnosti, politike, športa, glazbe, a nama su svakako najznačajniji naši iseljenici. Na samom vrhu treba staviti poštansku marku Argentine, posvećenu utemeljitelju daktiloskopije, Ivanu Vučetiću. U drugoj zemlji Južne Amerike, u Boliviji, objavljena je marka Simonu Martiniću, utemeljitelju filatelije u toj zemlji. Francisco Orlic Bolmarcich dobio je marku Kostarike jer je kao predsjednik te države pomogao u njezinu razvoju 60-tih godina prošlog stoljeća, a bio je i orga-

nizator povijesnog susreta latinoameričkih predsjednika s Johnom Kennedijem.

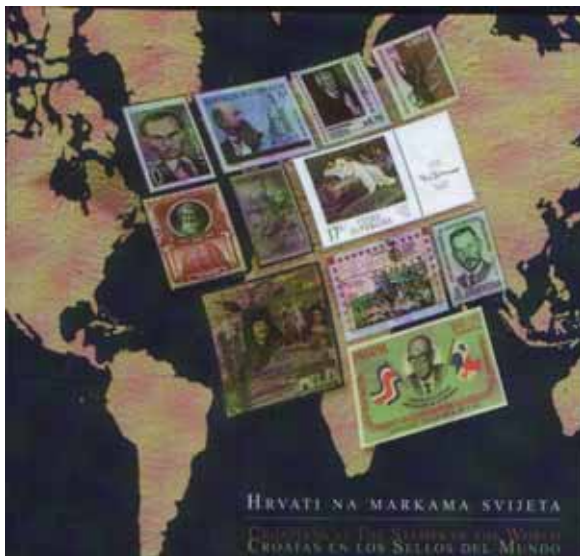
Tu je i legendarni igrač baseballa Roger Maris (podrijetlom Maras iz Senja), kojemu su marku posvetile Sjedinjene Američke Države. On je potukao rekord igrača Babea Rutha kada je 1961. godine postigao 61 "home run".

Pošta Čilea posvetila je marku Spomeniku hrvatskom ise-

ljeniku u Punta Arenasu, a austrijska Hrvatskome kulturnom društvu u Gradišću.

Da bi DVD bio zanimljiv široj publici, a ne samo filatelističkoj, dodane su i fotografije vezane uz određene ličnosti. Sve je popraćeno glazbom.

Ova tema je bila već obrađena u skromnijem obliku 2003. godine u povodu 50. obljetnice osnutka splitske Matice, a kako je pobudila zanimanje iseljenika, oni su je s vremenom punili novim materijalima. Nadamo se da će tako biti i ubuduće. Na dan predstavljanja otvorena je i prigodna izložba maraka predstavljenih u DVD-u. (Branka Bezić)

Susret s djecom iz Usore

ZAGREB - Skupina djece iz Usore, BiH, i ove je godine sudjelovala u Danima Ante Kovačića i 24. susretu Ivice Kičmanovića, dvodnevnoj smotri dječjega literarnog i novinarskog stvaralaštva. Zagreb su od 31. svibnja do 2. lipnja, zajedno sa svojim učiteljem An-

tom Kovačevićem, posjetili pohvaljeni i nagrađeni učenici: Ana-Maria Brkić, Magdalena Jelić, Katarina Joskić, Hrvoje Katić, Rebeka Jurišić, Mato Joskić, Marina Perić i Josipa Jurišić. Osim ove manifestacije, učenici su posjetili Uredništvo Modre laste te Hrvat-

sku maticu iseljenika. Bila je to prigoda da im voditeljica Odjela za školstvo Lada Kanajet Šimić uruči priznanja i simbolične nagrade za sudjelovanje na Matičinu natječaju Zlatna ribica. Naime, već sedam godina HMI, pod vodstvom voditeljice podružnice Rijeka Vanje Pavlovec, organizira nagradni natječaj literarnih i novinarskih radova za učenike hrvatskih dopunskih škola, kao i za učenike koji uče hrvatski jezik u drugim oblicima organiziranoga učenja materinskoga jezika u inozemstvu.

Ovaj natječaj ima potporu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH. Na ovogodišnji natječaj odazvalo se 540 učenika iz 16 država i to: BiH, Crne Gore, Francuske, Italije, Kanade, Makedonije, Nizozemske, Njemačke, Norveške, Rumunjske, Slovačke, SAD-a, Srbije, Švicarske, Švedske i Velike Britanije.

Među 62 učitelja-mentora, i ove je godine zadanim temama djecu iz Usore vodio njihov učitelj Anto Kovačević. (Lada Kanajet Šimić)

Veliki događaj za Hrvate u Chicagu

U sklopu Hrvatsko-američkih dana obilježene su dvije važne obljetnice - 20. godina postajanja AMAC-a (Savez društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu) te proslava 20. godišnjice djelovanja CAA (Hrvatsko-američke udruge) koja je aktivno lobirala za Hrvatsku

Napisala: **Renee Pea**

Od 14. do 17. svibnja, šestu godinu zaredom, organizirani su Hrvatsko-američki dani u organizaciji svih hrvatskih društava, škola i župa grada Chicaga i Generalnog konzulata RH. S Uredom gradonačelnika dogovoreno je da se drugi petak u svibnju obilježava kao Hrvatsko-američki dan, te je kao takav ušao u kulturni program grada. Hrvatsko-američki dani sastojali su se od niza različitih kulturno-umjetničkih događaja.

Program je započeo na glavnome gradskom trgu Daley Plazi 14. svibnja ranojutarnjim dizanjem američke i hrvatske zastave, te zastave grada Chicaga. Službeni dio programa počeo je pjevanjem hrvatske i američke himne u izvedbi članova hrvatskih folklornih grupa Presveto Srce Isusovo, Hrvatska loza i klub Stepinac, uvodnim pozdravom Johna Vodopića, predsjednika organizacijskog odbora Hrvatsko-američkih dana i Tonyja Peraice, uglednog odvjetnika i političara iz Chicaga. Uvodno je govorio i vijećnik Gradskog vijeća, Alderman James Balcer te veleposlanica Kolinda Grabar-Kitarović.

Nakon toga tri folklorne grupe izvele su bogat program plesova i pjesama iz svih krajeva Hrvatske, a uz njih se kratkim nastupom predstavio Srđan Bulat, perspektivan klasični gitarist iz Splita.

"DID YOU KNOW?"

Program je pratilo nekoliko stotina ljudi, bili su prisutni i predstavnici političkog i društvenog života grada, medija te drugih generalnih konzulata koji se nalaze u Chicagu.

U sklopu ovog dana postavljeni su

Hrvatska zastava na glavnome gradskom trgu u Chicagu

Hrvatski dan uljepšali su nastupi naših folklorša

Nastup gitarista Srđana Bulata

Hrvatski štandovi na trgu

štandovi na kojima se prezentirao hrvatski turizam, dijeljene su brošure i informacije o Hrvatskoj, koje je dostavila Hrvatska turistička zajednica. Na 10 velikih panoa bili su izloženi plakati iz raznih dijelova Hrvatske, te posebno izrađene slikovne informacije s upitom "Did you know?" o Janici Kostelić, kravati, psu Dalmatincu, torpedu, Meštroviću i skulpturi Indijanci, Marku Polu, Penkali, koje su izradili i postavili članovi AMAC-a, Ana i Darko Peterčić.

Poseban štand bio je postavljen za knjige Hrvatskoga etničkog instituta iz Chicaga, kao i za prodaju hrvatskih suvenira i nakita tvrtke *Heart of Croatia*. Društvo Hrvatska žena, grana br. 1 Chicago je prodavalo i dijelilo hrvatske proizvode koji su donirani Generalnom konzulatu RH u Chicagu posebno za ovu prigodu.

OBLJETNICE AMAC-a i CAA-a

Dvije velike godišnjice obilježene su 15. svibnja - proslava 20. godišnjice postajanja AMAC-a (Savez AMAC-a /Almae Matris Alumni Croaticae/ je Savez društava bivših studenata i prijatelja Sveučilišta u Zagrebu) i proslava 20. godišnjice djelovanja CAA, odnosno Hrvatsko-američke udruge koja je vrlo aktivno lobirala za Hrvatsku.

Na proslavi AMAC-a nazočnima se obratila predsjednica Vlasta Brusić-Kaufman. Ona se u svom govoru osvrnula na protekli rad i aktivnosti njihove udruge te je pročitala pismo odnosno čestitku Helene Jasne Mencer, predsjednice Saveza Almae Matris Alumni Croaticae. Sažetak o povijesti te o radu i zalaganju pojedinih članova udruge iznio je počasni predsjednik i osnivač udruge Vjekoslav Franetović. Skup je pozdravio i počasni gost iz Kanade, prof. Ante Padjen, pred-

sjednik AMAC-a iz Quebeca.

Istoga dana održana je i proslava 20. godišnjice djelovanja CAA-a. Ta lobiistička udruga od svoga osnivanja 1990. godine predano je radila na priznanju Republike Hrvatske kao nezavisne i suverene države, za vrijeme Domovinskog rata skupljala je sredstva za obranu i slala humanitarnu pomoć te lobirala za ulazak Hrvatske u Partnerstvo za mir i NATO i uskoro u EU. Svečanoj proslavi nazočili su članovi CAA-a iz SAD-a te istaknuti članovi hrvatske zajednice Chicaga i Illinois. U sklopu proslave dodijeljene su jubilarne plakete i zahvalnice za 20 godina rada i zalaganja svojim članovima te pojedinim istaknutim hrvatskim institucijama i pojedincima za njihov doprinos zajedničkom cilju.

Dan poslije održan je koncert Srđana Bulata, mladoga hrvatskoga gitarista iz Splita koji je posebno zbog obilježavanja Hrvatsko-američkih dana doputovao iz Hrvatske, uz potporu MVPEI-ja, odnosno Odjela za kulturu Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kultu-

ru. Srđan Bulat je inače dobitnik mnogobrojnih međunarodnih priznanja i nagrada. Program koncerta sastojao se od djela Sanza, Aguada, Albeniza, Turina i Papandopula od kojeg je izvedena skladba "Tri hrvatska plesa". Dvorana *International House of the University of Chicago* bila je popunjena do zadnjeg mjesta, a hrvatska i američka publika bila je oduševljena ovim koncertom.

KNJIGA "CROATIANS OF CHICAGOLAND"

Promocija knjige "Hrvati Chicaga" odnosno "Croats of Chicagoland", autorice Marije Dugandžić Pašić, održana je 17. svibnja. To je prva publikacija takve vrste u Chicagu i ona prati Hrvate od kada su se počeli doseljavati u Chicago u 18. stoljeću do danas. Uz promociju knjige održana je i dodjela nagrade Pletter, što je zapravo priznanje Organizacijskog odbora Hrvatsko-američkih dana te hrvatske zajednice Chicaga u cjelini za čuvanje i promicanje hrvatskog identiteta i hrvatske baštine. Ovaj događaj

Generalna konzulica Renee Pea, autorica knjige Marija Dugandžić i Nevenka Jurković predsjednica Hrvatske žene Chicago

održan je u Kulturnom centru Chicaga, a na promociji su sudjelovali neke važnije ličnosti Chicaga i SAD-a.

Program je vodila Anne Kavanagh, voditeljica televizije Fox News u Chicagu. Prisutne je pozdravila u ime Generalnog konzulata RH Chicago konzul gerant Renee Pea, zahvalivši ujedno gradonačelniku Richardu M. Daleyu za sve što je učinio za Hrvate Chicaga. Naime, Chicago je jedan od gradova u Americi u kojemu se cijeni etnička različitost, koji potiče i njeguje kulturnu raznolikost te običaja svojih sugrađana. U ime Veleposlanstva RH u SAD-u prisutnima se obratila vlp. Kolinda Grabar-Kitarović koja je najavila skori posjet predsjednice Vlade Republike Hrvatske Jadranke Kosor Washingtonu te istaknula razgovor između premijerke Kosor i predsjednika Obame u kojemu je on spomenuo Hrvate Chicaga. Veleposlanica Grabar-Kitarović uručit će i jedan primjerak knjige predsjedniku Obami.

Gradonačelnik Daley govorio je o svome odrastanju u Bridgeportu, dijelu Chicaga koji su među ostalima naselili Hrvati te o ulozi koju su Hrvati imali u izgradnji Chicaga. Članica američkog Kongresa Jan Schakowsky u svome je govoru naglasila kako smatra da je Hrvatska vrlo progresivna država s obzirom na to da su predsjednica Vlade, veleposlanica u SAD-u i konzul gerant u Chicagu žene, te da bi se Amerika trebala ugledati na Hrvatsku u tom pogledu. Nakon pozdravnih govora, autorica knjige Marija Dugandžić Pašić, inače bivša producentica na CNN-u, govorila je o knjizi, povijesti Hrvata u Chicagu te o nekoliko obitelji koje su tu od početaka, a koje knjiga prati tijekom nekoliko naraštaja i koje su unatoč tome uspjele sačuvati hrvatski jezik i tradiciju.

URUČENE NAGRADE 'PLETER'

Nakon kratkoga glazbenog programa, veleposlanica Kolinda Grabar-Kitarović uručila je nagradu 'Pleter', priznanje hrvatske zajednice Chicaga za čuvanje i promicanje hrvatskog identiteta i hrvatske baštine. Dobitnici su Hrvati prvog ili drugog naraštaja, javne osobe koje

Organizatori Hrvatskih dana

su svoju pripadnost hrvatskom narodu vrlo često i rado javno isticali: Bill Kurtis (Kuretić), legendarni TV-novinar i voditelj CBS-a, Toni Kukoč, bivši košarkaš Chicago Bullsa, Bill Rancic, TV-voditelj i biznismen, Chris Zorich, bivši igrač Chicago Bearsa, radijski voditelj John Jurković, David Diehl, igrač New York Giantsa, poznat po tetovaži hrvatskoga grba na ruci i Mary Matalin, politička komentatorica CNN-a koja je radila u Uredu predsjednika Busha i bila savjetnica Dicka Cheneyja.

Ujedno, uručena je i posebna nagrada "Vinodolski zakonik" koju dodjeljuje Hrvatsko-američka odvjetnička komora za posebna dostignuća u pravu i pravnoj znatnosti. Ove godine posthumno je dodijeljena obitelji pokojnog Michaela Bilandica, jedinoga gradonačelnika Chicaga hrvatskog podrijetla te predsjednika Vrhovnog suda države Illinois.

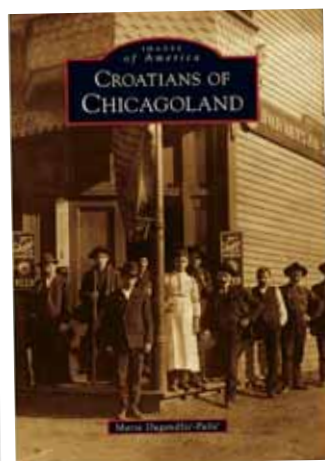
KUŠANJE HRVATSKIH SPECIJALITETA

Nakon službenog dijela programa gosti su mogli kušati hrvatske specijalitete i kolače, degustirati hrvatsko vino i istarsko maslinovo ulje te su dijeljene Baja-

dere, Jana voda i licitarska srca. Gosti su imali prilike pogledati dio izložbe 'Hrvati u Americi' Vladimira Novaka koji je godinama fotografirao hrvatske iseljenike diljem SAD-a, a u knjizi *Croati-ans of Chicagoland* korištene su i neke njegove fotografije. Tijekom službenog dijela programa nastupio je i Srđan Bulat, mladi splitski gitarist koji je odsvirao "Tri hrvatska plesa" Borisa Papan-dopula.

Procjenjuje se da je na ovome događaju bilo između 500 i 700 gostiju, uključujući i predstavnike političkog i društvenog života grada, medija, te drugih generalnih konzulata koji se nalaze u Chicagu. Televizijske kuće ABC i CBS su snimale dio programa, te je obavijest o ovom i ostalim priredbama Hrvatsko-američkih dana objavljena u nekoliko tiskanih medija. Ovaj događaj organiziran je

u suradnji autorice knjige Marije Dugandžić Pašić i Organizacijskog odbora Hrvatsko-američkih dana, svih hrvatskih župa, škola i hrvatskih društava grada Chicaga, Hrvatske žene, Hrvatskoga etničkog instituta, Generalnog konzulata RH Chicago te MVPEI-ja, Odjela za kulturu Samostalne službe za Hrvate u inozemstvu i kulturu. ■

ENG For the sixth year running Chicago has been home to the Croatian-American Days, organised by Croatian associations, schools and parishes and the Croatian General Consulate. This year's event featured cultural and business programmes and the promotion of Croatia as a tourism destination on the central city square, including a concert by Split-based guitarist Srđan Bulat, celebrations of the 20th anniversaries of the CAA and AMAC (the Association of Alumni and Friends of Croatian Universities), and the promotion of the book *Croati-ans of Chicagoland*. The Croatian-American Days are held to be the event of the year, if not of the decade, in the Croatian community of Chicago.

Fotografije čileanskih Hrvata

Nauja Tamara Stojčić Božinović

Radi Jorje Mijel Kassenov

Jorge Subiabre Matiacha

Tatiana Alfaro Chavez

Nikola Dreyer Klinkič

Olga Maria Polaković Kusanov

Margarita Mihovilić Perić

U čileanskom Punta Arenasu je objavljena zanimljiva, trojezična (španjolsko/englesko/hrvatska) knjiga fotografija pod naslovom *Huellas y Rastros de Croatas en Punta Arenas*, što je prevedeno kao *Otisci i tragovi Hrvata u Punta Arenasu*, autora Jorgea Subiabre Matiacha i Tatiane Alfaro Chavez. Jorge, koji vuče naše korijene, je grafički dizajner, fotograf i pisac, a koautorica Tatiana je fotografski tehničar. Oboje su već imali uspjeha na izložbama fotografija.

Knjiga obiluje crno-bijelim fotografijama Hrvata, najčešće bračkog podrijetla, a u uvodu su objavljeni stihovi Pepite Turine (1907. - 1986.), u kojima kaže:

Došli su čistog srca, da promijene život jer htjeli su postići nešto drugo. Radišni i časni učinili su dostojanstvenom ovu praznu zemlju, šibani klimatskim prilikama, samoćom i udaljenosti. Bili su neznani sanjari koji su ukorijenili svoje snove u domovini koja nije bila njihova. U ovoj domovini kojoj su pomogli da stasa i od koje su očekivali mnogo, a dali su sve: čak i djecu da ju nastane??

U knjizi su objavljene 64 fotografije, a razlog je bila znatiželja autora i želja da pridonesu svojim radom očuvanju identiteta Hrvata u pokrajini Magallanes. Na fotografijama su Hrvati u raznim situacijama, na poslu, kod kuće, s djecom, a svi na neki način izražavaju ljubav prema udaljenoj zemlji odakle su došli njihovi preci. Unatoč udaljenosti, vremenskoj i zemljopisnoj, Hrvati su u Čileu sačuvali svoje korijene iako su im imena i prezimena poprimila španjolski oblik. Na kraju i sami autori kažu da je takozvani 'naraštaj bez djedova' sačuvao nešto što ima cijela hrvatska zajednica na jugu Čilea: ljubav koja prelazi s koljena na koljeno rušeći vremenske granice. S druge strane, svatko tko vidi ove fotografije podsjetit će se vlastitih predaka.

Potaknut uspjehom prve knjige, Jorge Subiabre Matiacha priprema i sljedeću, zbog koje se uputio na otok Navarino u Puerto Williamsu, glavnome gradu pokrajine Antartica gdje također ima Hrvata. (Branka Bezić Filipović)

Riznica kulturnoga blaga gradišćanskih Hrvata

Bez ikakve dvojbe *Tajednik Gradišćanskih Hrvatov*, koji izlazi pod geslom *Sloga je moć*, može se smatrati prvorazrednim kulturnim dobrom gradišćanskih Hrvata i hrvatskoga naroda uopće, procjenjuje akademik Nikola Benčić

Napisala: **Vesna Kukavica**

Snimke: **Arhiva Hrvatskih novina**

Svečana proslava stoljetnog jubileja *Hrvatskih novina*, tjednika koji objavljuje Hrvatsko štamparsko društvo iz Željeznoga, započela je u tome gradišćanskom središtu 25. lipnja, na dan kada Republika Hrvatska slavi Dan državnosti. Dvojezična glavna škola Veliki Borištof, na čelu sa Štefanom Zvonarićem, Rudijem Berlakovićem i Georgom Horvatom, priredila je izložbu i slavljeničku multi-medijsku prezentaciju *Stoljeće Hrvatskih novina*. Slavlje će se nastaviti nizom tematskih priredbi u rujnu i listopadu diljem Austrije, kao i u zapadnougarskim središtima toga lista i to u Juri i Šoproju, gdje će biti postavljene spomen-ploče pokretaču gradišćanskohrvatske novinske scene i njegovim sljedbenicima. Završnica slavlja iščekuje se krajem ove godine u srednjoeuropskoj metropoli Beču na predstojećem simpoziju posvećenom tim jedinstvenim novinama.

Prvi urednik Hrvatskih novina, legendarni Martin Meršić st.

Naslovnica posebnog broja Hrvatskih novina posvećenih stotoj obljetnici

PRVI UREDNIK MARTIN MERŠIĆ ST.

Od 1. siječnja 1910. te novine, zahvaljujući prvome uredniku Martinu Meršiću st., na materinskome jeziku redovito stižu u hrvatske obitelji koje su izbjegle na panonsko područje pred turskim osvajačima sredinom drugog tisućljeća. Desetljećima nakon proljeća europskih naroda Meršić okuplja intelektualce i među gradišćanskim Hrvatima zagovara prednosti suživota s domicilnim stanovništvom u novoj domovini te osvještava sunarodnjake za očuvanje vlastitoga kulturnog naslijeđa.

Naraštaji čitatelja koji danas žive u samo 50-ak naselja (od nekadašnjih gotovo 200), od Gradišća do drugih razvijenijih pokrajina Austrije, ali i oni iz 14 naselja u zapadnoj Mađarskoj i iz preostala 4 gradišćanskohrvatska naselja oko slovačke Bratislave, primaju *Hrvatske novine* kao glavni medij uz pomoć kojeg teče slojevita općedruštvena komunikacija naših sunarodnjaka. Stoga se bez ikakve dvojbe *Tajednik Gradišćanskih Hrvatov*, koji izlazi pod geslom *Sloga je moć*, može smatrati prvorazrednim kulturnim dobrom gradišćanskih Hrvata i

Glavni urednik
Hrvatskih novina
Petar Tyran

Predstavništvo Hrvatskog štamparskog društva u slavljeničkom raspoloženju: Antonel Pranjić, Ingrid Klemenčić, Klaus Čenar, Rita Jandrišić, Ivica Mikula, Silke Bilišić i Rudi Berlaković

hrvatskoga naroda uopće, procjenjuje akademik Nikola Benčić.

NACIONALNI TREZOR GRADIŠČANSKIH HRVATA

U virtualnom prostoru nužno je sva godišta tjednika digitalizirati i učiniti ih dostupnim korisnicima različitih profila, od znanstvenika do pukih znatiželjnika. Riječ je o nekoj vrsti našega nacionalnog trezora u kojemu su pohranjeni i zapamćeni događaji iz svakidašnjice, kao i ona važna društvena, politička, kulturna, vjerska te gospodarska kretanja među pripadnicima gradišćanskih Hrvata u Austriji, Mađarskoj i Slovačkoj, procjenjuju istaknuti intelektualci i urednici

iz tih zemalja poput Ivice Mikule u ime nakladnika HŠTD-a, mons. Egidija Živkovića, Jurice Čenara, Mirka Berlakovića, Roberta Hajszana, Freda Hergovića, Gabriele Novak-Karall, mladoga Mihaela Hirschlera, najmlađeg istraživača novinstva u Gradišću Marina Berlakovića, Jozefine Daničove, Branke Pavić Blažetin i drugih.

Suvremeno doba je izbrisalo granice među tim susjednim zemljama (Austrijom, Mađarskom i Slovačkom) pa su se svi ogranci naše autohtone manjine na srednjoeuropskom prostoru našli, nakon burne povijesti, ponovno u ujedinjenoj Europi čime se u trećem tisućljeću otvaraju još izazovnije teme za autore, čita-

telje i nakladnike *Hrvatskih novina* koje danas moderno uređuje Petar Tyran, ističe bivši urednik i afirmirani kulturi djelatnik Robert Sučić koji smatra da u uvjetima globalizacije još snažnije treba poticati mlade da nastave njegovati vlastitu tradicionalnu kulturu uz pomoć novinstva na materinskome jeziku kako bi uspješnije oblikovali suvremene značajke identiteta sljedećih naraštaja gradišćanskih Hrvata.

TRI IZAZOVA HN-A

Tyranovim suradnicima i čitateljima čestitku je uputila u povodu visoke obljetnice ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček (koju u prilogu donosimo u cjelini).

S izložbe o Hrvatskim
novinama u Velikom
Borištofu

Naše novine/Kršćanske hrvatske novine/Naš tjednik/Hrvatske novine - pokrenute 1910., nakon prvog urednika Martina Meršića st. uređivali su najugledniji intelektualci iz pojedinih razdoblja među kojima su bili: Štefan Pinezić, Lovre Barilić, Andrija Prikosović, Ivan Pauković, Ignac Horvat, Lovre Karall, Mate Frežin, Franjo Leopold, Robert Wohlrab.

Nakon Drugoga svjetskog rata uredništvo su vodili i dali izniman doprinos razvitku novina: Frīc Bintinger, Feri Sučić, Robert Sučić, Tome Schneider, Jurica Čenar, Tome Schneider. Od 1983. do danas *Hrvatske novine* uređuje Petar Tyran, koji ih je uz tiskano izdanje čitateljima približio i na Internetu.

Godišnje redovito izlazi 54 broja *Hrvatskih novina*, a za rast naklade i kvalitete lista te ažurno internetsko izdanje potrebno je, prema riječima aktualnoga urednika Tyrana, osigurati znatno veća financijska izdvajanja mjerodavnih tijela Gradišća, grada Beča i Savezne austrijske vlade slijedom odredbi iz članka 7. Državnog ugovora iz 1955., te Zakona o narodnim grupama iz 1976.

Pred krugom intelektualaca i čitateljima koji danas podupiru *Hrvatske novine* tri su izazova. Prvi se ogleda u mogućnosti prelaska na standardni hrvatski jezik, ističe filolog dr. R. Hajsan. Drugi se prepoznaje u borbi s novim medijima, jer mnogi pojedinci miris tiska zamjenjuju *on-line* izdanjem budući da „i elektronskim i tiskanim medijima oblikujemo naš vlašći hrvatski kosmos i u njega integriramo sve ča nam je moguće“, kaže voditelj redakcije za narodne grupe u ORF-u F. Hergović. Treći izazov je daljnji razvitak novinstva gradišćanskih Hrvata u trima zemljama EU-a i pokretanje dnevnoga lista na materinskome jeziku, što ne bi, nakon izlaska iz recesije, smio biti problem zemljama EU-a budući da je svaki sedmi Europljanin pripadnik neke nacionalne manjine, kaže dugogodišnji uspješni urednik *Hrvatskih novina* Petar Tyran. ■

Čestitka Hrvatske matice iseljenika

Poštovani glavni uredniče, gospodine Tyrane!

Dragi članovi, čitatelji i podupiratelji Hrvatskoga štamparskog društva i Hrvatskih novina!

U ime Hrvatske matice iseljenika šaljem vam najiskrenije čestitke u povodu stogodišnjeg jubileja jedinstvenoga gradišćanskohrvatskog tjednika – najstarijih novina na hrvatskome jeziku na srednjoeuropskome panonskom tlu. Naraštaji gradišćanskih Hrvata sudionici su, bilo kao autori tekstova i fotografija – bilo kao oni o kojima se piše, u stvaranju tisuća i tisuća zanimljivih članaka o životu hrvatske autohtone zajednice, koji su objelodanjeni u gotovo pet tisuća svezaka te jedinstvene serijske publikacije – koja je uspješno prevladala sve izazove s kojima su se tijekom nekoliko desetljeća suočavali gradišćanski Hrvati u Austriji i oni koji žive u susjednim zemljama kao dio te naše etničke grane tj. gradišćanski Hrvati u Slovačkoj i Mađarskoj.

Od kada je u Austriji prije 89 godina ustrojena savezna pokrajina Burgenland, čije je ime preporoditelj Mate Meršić Miloradić preveo na hrvatski jezik izrazom Gradišće, gradišćanski Hrvati su, uz svoj tjednik, ostvarili niz društvenih i kulturnih pretpostavki za očuvanje i razvitak vlastitog identiteta u sklopu većinskoga austrijskog društva – u koje su se doselili još prije pola tisućljeća. Nova geopolitička cjelina, unatoč prirodnim procesima integracije pa i asimilacije, iznjedrila je kvalitetne projekte u posljednjih desetljeća, a osobito na prijelazu iz 20. u 21. stoljeće, kada su se u srednjoj Europi među Gradišćancima afirmirale mnogobrojne udruge i pojedini individualni stvaratelji, ali i ustanove gradišćanskih Hrvata. Među institucionalnim oblicima djelovanja i ustanovama izdvajam tek neke poput Pedagoške akademije iz Željeznoga (Eisenstadt), Dvojezične gimnazije u Borti (Oberwart), Znanstvenog instituta u Željeznome, Panonskog instituta u Pinkovcu (Güttenbach), Hrvatskoga kulturnog i dokumentarnog centra u Željeznome ili, pak, Hrvatskoga kulturnog društva u Željeznome i Hrvatskoga akademskog kluba iz Beča i dr.

Posebne čestitke iskazujem aktualnome glavnom uredniku, diplomiranom slavistu i anglistu, književniku i agilnome političkom djelatniku iznimne publicističke erudicije Petru Tyranu koji stoljetni tjednik moderno uređuje punih dvadeset i sedam godina i koji ga je uspješno povezao s digitalnom erom čovječanstva. Na taj su način Hrvatske novine, koje su počele izlaziti davne 1910. u Juri/Györu (Mađarska), a kasnije nastavile svoj put u Željeznome (Gradišće) – uspjele osigurati čitateljstvo među najmlađim naraštajima našijena u europskim zemljama – koji bi trebali učiniti kvalitetnije iskorake u europsko društvo znanja i umrežiti mnogobrojnu hrvatsku zajednicu koja danas živi u zemljama Europske unije i povezati njihove mrežne publikacije.

Primjetan kulturni trag gradišćanskih Hrvata, nerijetko visokih estetskih dosega, može se kronološki brižno pratiti sa stranica stoljetnih Hrvatskih novina. Taj hrvatski tjednik uređivali su samozatajni i afirmirani intelektualci, ponajbolji sinovi među gradišćanskim Hrvatima – koje danas predstavlja urednik Tyran. Svima njima dugujemo najiskrenije izraze zahvalnosti što su, u sklopu većinskoga njemačkog jezika, nastavili stvarati svoja djela na materinskome jeziku i nisu dopustili da im se jezično blago utopi u nimškome oceanu – kako je znao govoriti preporoditelj Miloradić.

Uz Hrvatske novine, s ponosom ističem kao ravnateljica Hrvatske matice iseljenika, kako je i vaša cjelokupna nakladnička djelatnost na materinskom jeziku u Austriji uzorna, vrlo bogata i raznovrsna, osobito ona koju potpisuju nakladnici kakav je Znanstveni institut iz Beča i Željeznoga.

S druge strane, svjesna sam kako je hrvatska autohtona manjina u Austriji, dakle ne ona migracijska već autohtona, posljednjih desetljeća, nakon nekoliko stoljeća, ugrožena u svom opstanku i mogla bi se unatoč davnim vapajima preporoditelja, slavnog pjesnika Mate Meršića Miloradića, „utopiti u nimškom oceanu“.

Molim Vas, glavni uredniče, ustrajte u razvijanju kvalitete Hrvatskih novina u klasičnome i digitalnome izdanju. Jezik ima središnje značenje za svaku manjinu i neupitno je, i za Vas i za nas u matičnoj zemlji, da Europska unija kao planetarna višejezična zajednica bez premca treba njegovati to bogatstvo različitosti koje se fascinantno očitava na stranicama tjednika s najstarijom tradicijom na panonskom tlu – Hrvatskih novina.

Vaša Katarina Fuček, ravnateljica Hrvatske matice iseljenika

ENG The gala celebration of the one hundredth anniversary of the *Hrvatske novine* (Croatian News), a print weekly issued by the Croatian community of Gradišće (Burgenland, Austria) and published in Eisenstadt, kicked off with an exhibition at the bilingual head school in the town of Veliki Borištof (Groszwarasdorf).

Hrvatsko-makedonske usporedbe

Lada Kanajet Šimić predstavila je u izlaganju pod nazivom *Uloga Hrvatske matice iseljenika u očuvanju hrvatskoga jezika i kulture* HMI te njezine programske sadržaje koji su namijenjeni učenju hrvatskoga jezika i kulture

Marija Bošnjak predstavlja Hrvatski internetski tečaj

Napisala i snimila: Lada Kanajet Šimić

Na Filozofskome fakultetu "Blaže Koneski" Sveučilišta sv. Ćirila i Metoda u Skoplju održan je 14. - 15. svibnja 2010. Međunarodni skup *Prvi, drugi, ini jezik: hrvatsko-makedonske usporedbe*. Skup se održao u organizaciji spomenutoga fakulteta te Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, a pod pokroviteljstvom Nacionalne zaklade za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske.

Otvorenju su nazočili prof. dr. Emilija Crvenkovska, predsjednica Programskog odbora; Tomislav Trenevski, predstojnik Katedre za makedonski jezik Filozofskog fakulteta "Blaže Koneski"; prof. dr. Zrinka Jelaska, prodekanica za znanost i međunarodnu suradnju Filozofskog fakulteta u Zagrebu i predsjednica Programskog odbora; Ivana Perić Sutlić, savjetnica za kulturu pri Veleposlanstvu RH te Snježana Trojačanec, predsjednica Zajednice Hrvata u Republici Makedoniji.

Na skupu je sudjelovalo 40-ak jezičnih i drugih stručnjaka iz velikog broja obrazovnih, znanstvenih i državnih in-

stitucija obiju država. Hrvatsku stranu su predstavljali izlagači s čak šest sveučilišta te dviju institucija (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Hrvatska matica iseljenika). Zagrebačko sveučilište predstavljao je Filozofski fakultet (Odsjek za kroatistiku i Croaticum – Centar za hrvatski kao drugi i strani jezik), Učiteljski fakultet – Zagreb i Odsjek u Čakovcu te Fakultet organizacije i informatike u Varaždinu. Riječko, splitsko i zadarsko sveučilište predstavljali su njihovi filozofski fakulteti; osječko njegov Učiteljski fakultet, a Sveučilište Jurja Dobrile u Puli Odjel za humanističke znanosti. Na skupu je sudjelovao viši stručni suradnik pri Upravi za međunarodnu suradnju MZOŠ-a Staša Skenžić.

Program skupa obuhvatio je četiri tematske cjeline: *Hrvatski i makedonski kao strani jezici; Hrvatski i makedonski kao manjinski i nasljedni jezici; Jezični, nacionalni i kulturni identitet manjina te Jezik u obrazovnome sustavu*.

Voditeljica Odjela za školstvo, znanost i šport HMI-ja Lada Kanajet Šimić predstavila je u izlaganju pod nazivom *Uloga Hrvatske matice iseljenika u očuvanju hrvatskoga jezika i kulture* HMI

te njezine programske sadržaje koji su namijenjeni učenju hrvatskoga jezika i kulture. Posebno su istaknuti programi za djecu i mladež u kojima su aktivno sudjelovala i djeca iz hrvatske manjine u Republici Makedoniji - Mala škola hrvatskoga jezika i kulture i Hrvatski dani za djecu, mladež, učitelje i roditelje. Sadržajno, oba se programa temelje na radioničkome obliku rada te je u izlaganju bilo riječi o karakteristikama i prednostima radionica u odnosu na klasične oblike nastave.

Marija Bošnjak i Zrinka Kolaković predstavile su u izlaganju *Načela e-učenja inojezičnoga hrvatskoga: HiT od A do Z* dosadašnji rad na projektu Hrvatski internetski tečaj za početnike HiT-1, što je zajednički projekt Hrvatske matice iseljenika, Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišnoga računskog centra Srce. Simboličnim dodatkom u nazivu izlaganja *HiT od A do Z* autorice su naznačile skorašnji kraj izrade tečaja te da će sam tečaj biti obogaćen i Abecedom Hrvatske, popisom i kratkim opisom pojmova koji se odnose na Hrvatsku. Očekuje se da će HiT-1 biti ponuđen korisnicima tijekom akademске godine 2010./2011. ■

Kratka priredba koju su pripremili studenti hrvatskoga jezika na Filozofskom fakultetu B. Koneski

ENG A representative of the CHF joined the other participants at the *First, Second, Other Language: Croatian-Macedonian Comparisons* international meeting, held at the Blaže Koneski Faculty of Philology of the Sts Cyril and Methodius University in Skopje.

Monikini odlasci i povratci

Monika je na fakultetu u Salemu diplomirala psihologiju te njemački i španjolski jezik. Uz to, dobitnica je sveučilišne nagrade *Silver Key Award* za izvrsne rezultate na studiju i za uzoran volonterski rad

Monika Roglić

sam prvo naučila njemački, a ne materinski jezik”, priča nam Monika. Dok je Monika odrastala u Frankfurtu, njezina starija sestra živjela je kod majčinih roditelja u Moslavini. I to je česta i žalosna sudbina gastarbajterske djece.

GASTARBAJTERSKO DIJETE U ZAGREBU

Otac nakon nekoliko godina nalazi posao kao učitelj u dopunskoj nastavi koja je početkom 70-ih započela u Frankfurtu. “Tata me je često vodio na nastavu. Tako sam još u predškolskoj dobi odlično naučila i latinicu i ćirilicu”, uz smijehak će Monika. Kao desetogodišnjakinja Monika mora napustiti rodni grad, školu, prijatelje... Roditelji su odlučili da se s majkom vrati u domovinu, u Zagreb. “Bio je to za mene šok. Jednostavno sam imala osjećaj da ne pripadam ovdje.” Vrijeme liječi rane i presađena biljčica počela je puštati korijene u novoj sredini. Zagreb je sve više postajao njezin grad. Nakon završene Srednje pedagoške škole nastavlja školovanje na Pedagoškoj akademiji, a zatim počinje raditi kao odgajateljica u zagrebačkim vrtićima. Svestrana Monika vodi razne kreativne, dvojezične i

Napisao: **Hrvoje Salopek**

Snimke: **Zbirk M. Roglić, Hrvoje Salopek**

Život Monike Roglić, četrdesetogodišnje Zagrepčanke, prožet je iseljeničko-povratničkim iskustvima kao rijetko koji. Svestrana umjetnica, intelektualka, poliglotkinja za sebe skromno kaže da je domaćica. Iznimno je zanimljiva sugovornica čija životna priča govori o mnogim novim počecima, iseljeničkim blagodatima i nostalgijama te povratničkim nadama i razočaranjima.

No, krenimo redimo. Iako smo rekli da je Monika Zagrepčanka, ona je rođena 1968. u Frankfurtu, gradu na Majni, kao tipično gastarbajtersko dijete. Otac Jure Karamatić i majka Margita sredinom 60-ih iskoristili su nove pogodnosti slobodnog putovanja iz tadašnje Jugoslavije i krenuli trbuhom za kruhom u Njemačku, zemlju koja je tada silno gospodarski napredovala. Otac, po struci učitelj, unajmljuje restoran i bavi se ugostiteljstvom, a majka, krojačica, pomaže suprugu i uz to radi sve i svašta. “Očev san je bio sagraditi kuću u rodnoj Dalmaciji. Roditelji su radili po cijele dane, a na mene su pazili uglavnom susjedi. Tako

Monika s kćerkom Majom na otvorenju izložbe u HMI-u

Sa suprugom i kćerkom na otvaranju izložbe u SAD-u

glazbene programe.

Jedan od mnogobrojnih Monikinih hobija je ples pa nije čudo da je upravo na jednome zagrebačkom plesnjaku upoznala budućeg supruga Davora Roglića, za kojeg se 1995. udala. Godinu dana poslije na svijet dolazi kćerkica Maja. Suprug Davor, mladi perspektivni programer, dobiva od jedne američke tvrtke primamljivu ponudu za posao u SAD-u. "Ja sam u međuvremenu oboljela od bolesti štitnjače, tzv. Graves. Patila sam od depresija pa smo i zbog moje bolesti odlučili promijeniti sredinu. Uz to, nismo imali riješeno stambeno pitanje," priča Monika. Stoga mladi bračni par s trogodišnjom kćerkicom kreće 1999. preko 'Velike bare'. Odredište je grad Providence na istočnoj obali, nedaleko od Bostona.

PREKO 'VELIKE BARE'

"Zamislite, dolaskom u Ameriku depresije su nestale", kaže Monika i dodaje kako joj je glavobolju tada stvaralo neznanje engleskoga. Ali mlada Zagrepčanka uskoro upisuje tečaj engleskog za strance koji pohađa dok je mala Maja u vrtiću, a Davor na poslu. "To je bio odličan potez. Tri sata dnevno pohađala sam jezičnu nastavu i sve vezano uz prilagodbu

životu u SAD-u. Imala sam sjajne učitelje i školske kolege. Većina ih je iz latino-američkih zemalja, a oni imaju vrlo sličan karakter našem. Odlično smo se slagali." Monika u najkraćem roku završava školu i za samo godinu i pol stječe diplomu za napredni engleski. Zatim se Roglići sele u grad Beverly u državi Massachusetts. Ni tamo se Monika ne miri s klasičnom ulogom domaćice, već upisu-

je fakultet u obližnjem Salemu. Godine 2005. diplomira psihologiju te njemački i španjolski jezik. No, to nije sve, uz to stječe sveučilišnu nagradu *Silver Key Award* za izvrsne rezultate na studiju i za uzoran volonterski rad.

Ponovno obitelj Roglić mijenja adresu, ovaj put se sele u obližnji North Andover gdje su na kredit kupili lijepu kuću na jezeru. U novoj sredini Monika po-

Subotnja hrvatska škola u Arlingtonu

staje aktivna članica američko-hrvatske udruge *New England Friends of Croatia* iz Arlingtona. "Počela sam volontirati kao učiteljica u subotnjoj hrvatskoj školi. Na nastavi se okupljalo oko 50-ero djece. Organizirali smo i razne prigodne priredbe, izlete, piknike itd. Za djecu sam napisala i knjižicu s pjesmama na hrvatskom." Monika također piše i za odrasle - eseje i kratke priče na engleskom. No, to je samo djelić Monikinih umjetničkih aktivnosti. Ona svira klavir, pjeva, pleše, sklada, slika, fotografira, kreira odjevne predmete i oslikava svilu... Međutim, uz sav taj lijepi i zanimljivi život Moniki nešto silno nedostaje - a to je domovina. "Strašno sam patila od nostalgije. Toliko sam se željela vratiti da je i moj suprug, koji se ondje odlično snašao, pristao da se preselimo u Zagreb. Vratili smo se prošle godine u rujnu."

BAJKA O ŽIVOTU U DOMOVINI

Došavši u Zagreb Monikina se bajka o toliko žuđenom životu u domovini postupno pretvarala u nešto neželjeno. "Počeli su se gomilati problemi. Kuću u Americi, koju smo namjeravali prodati kako bismo kupili stan u Zagrebu, nismo uspjeli prodati zbog recesije. U Zagrebu smo još uvijek podstanari. Maja, koja je odrasla u Americi, se teško aklimatizira i želi se vratiti. Suprug, kojeg je njegova američka tvrtka pozvala natrag, već se vratio. A ja sam obišla bezbroj vrtića tražeći posao kao odgajateljica - neuspješno. Bez prihoda i bez riješenoga

Monikine fotografije na izložbi u Matici

Izložba "Čežnja za zavičajem"

U Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu upriličena je 19. svibnja izložba hrvatske iseljenice Monike Roglič, koja se u domovini predstavila u slici, fotografiji i svili. Izložbu nazvanu *Čežnja za zavičajem* nazočnima je predstavila Ljerka Galic nena-metljivim razgovorom s umjetnicom. Prisutnima je predstavila njezin rad te desetogodišnje izbjivanje iz domovine.

Dojmljiva izložba predstavljena je u tri segmenta. U slikama pod nazivom *Korijeni* izloženo je sedamnaest ulja na platnu koja predstavljaju impresionističke meditacije o ljubavi i nostalgiji za rodnim krajem. U *Bojama ljubavi* (domovine) oslikana svila predstavljena je šalovima koji su inspirirani bojama, mirisima i zvukovima Dalmacije, te 'pušlekima' zagrebačkoga Dolca. Dvadesetak fotografija nazvanih *Tkanje života* govore o sociološko-kulturološkoj situaciji te bilježe uspomene. Fotografije pričaju priču Monikine obitelji i njezina okruženja. Svoje stihove inspirirane ljubavlju i domoljubljem kazivala je autorica izložbe Monika Roglič. (Željka Lešić)

stambenog pitanja, za mene ovdje nema života. Kako sada stvari stoje, morat ću se i ja vratiti", slušamo žalosnu konstataciju mlade povratnice. Nevjerojatno je da tako darovita, kreativna, obrazovana osoba koja odlično govori nekoliko svjetskih jezika ne može naći posao

u struci, kao odgajateljica u nekom od zagrebačkih vrtića. "Možda mi je suđeno da živim u tuđini i tugujem za domovinom", rezignirano će Monika. Nadamo se da ipak neće biti tako. Možda Monikina iseljeničko-povratnička priča ipak dobije sretan kraj. ■

Proslava trećeg rođendana u Frankfurtu

Otac Jure Karamatić s razredom dopunske nastave u Njemačkoj

ENG Monika Roglič is an artist whose life is imbued by her departures to the emigration and returns to the homeland. She was born in Frankfurt, Germany, has lived recently in the USA, and currently resides Zagreb where she has organised an exhibition of her works at the CHF headquarters.

Rekordne 263 stipendije

U 52. godini uspješnog djelovanja akademske godine 2009./2010. Školarinska zaklada HBZ-a SAD-a i Kanade dodijelila je rekordne 263 stipendije pa je Matičina ravnateljica čestitala zajedničarima na uspješnom djelovanju te jedinstvene zaklade

Vodstvo HBZ-a na čelu s predsjednikom Bernardom Luketichem

Napisala: **Vesna Kukavica**

Obrazovanje mladih jedan je od glavnih ciljeva Hrvatske bratske zajednice SAD-a i Kanade (HBZ), koja pune 52 godine s uspjehom stipendira učenike i studente, čime na najbolji način povećava socijalnu pokretljivost američkih Hrvata na društvenoj ljestvici najrazvijenije zemlje svijeta i to preko Školarinske zaklade HBZ-a/CFU *Scholarship Foundation*.

Posljednjih pedesetak godina imovina Školarinske zaklade iz glavnoga Općeg fonda i fondova specijalnih zaklada stalno je rasla i omogućavala je u prosjeku dodjelu 250 stipendija godišnje. U akademskoj godini 2009./2010. Školarinska zaklada HBZ-a je dodijelila, unatoč krizi, rekordne 263 stipendije, čija je ukupna vrijednost 200,000.00 američkih dolara.

- Kako se u lipnju bliži 52. rođendan najučinkovitijega hrvatskoga fraternalističkoga obrazovnog programa u iseljeništvu, koristim prigodu iskazati vam iskrene čestitke na rezultatima koje postižete iz godine u godinu u Školarin-

skoj zakladi - stoji u čestitci ravnateljice Hrvatske matice iseljenika Katarine Fuček koja je upućena glavnome predsjedniku HBZ-a Bernardu M. Luketichu i svim zajedničarima koji su svojim priložima omogućili razvitak Školarinske zaklade.

Osnivanje Školarinske zaklade započelo je na 9. konvenciji HBZ-a prije više od pola stoljeća, točnije 1955. te odlukom Glavnog odbora u ožujku 1956. U Zajednici je utemeljena Školarinska za-

Velebna središnja zgrada HBZ-a u Pittsburghu

klada tako da je ondašnjem Fondu športa i prosvjete doznačen iznos od 4.000 dolara za pomoć studentima zajedničarima tj. članovima pomlatka HBZ-a. Tu su ideju među članstvom naše najstarije fraternalističke organizacije na sjeverno-američkom kontinentu zagovarali Filip Vukelić i Stjepan Brkić, urednici *Zajedničara*, koji su predložili članstvu da novac koji bi potrošili za slanje božićnih čestitki rodbini i prijateljima daju Školarinskoj zakladi. *Zajedničar*, glavno službeno glasilo HBZ-a, zauzvrat je objavljivao imena svih darovatelja i njihove božićne pozdrave prijateljima i rodbini. Nakon što je osnovan poseban odbor koji su činili članovi Glavne uprave i drugi zajedničari, a koji je državnoj vlasti predložio nacrt rada Školarinske zaklade tj. *Scholarship Foundation* i 27. lipnja 1958. godine dobio radnu dozvolu. Prema toj dozvoli svi su darovatelji od poreza na prihod (*Income tax*) mogli odbiti svotu doznačenu Zakladi. Već tijekom prvog desetljeća djelovanja Glavnog fonda Školarinske zaklade otvoreno je pet posebnih fondova za novčane priloge zajedničara dobrotvora, a danas ih ima ukupno 78. Novac za Školarinsku zakladu prikupljao se svake godine u sklopu tzv. božićne kampanje za Školarinsku zakladu. U Zajednici su bili zadovoljni radom pa su u *Zajedničaru* često izvještavali o rezultatima te jedinstvene fraternalističke akcije. Školarinskom zakladom HBZ-a/CFU *Scholarship Foundation* upravlja glavni predsjednik HBZ-a Bernard M. Luketich s timom koji čine izvršni tajnik i blagajnik Edward W. Pazo, te menadžeri Joseph M. Brigich, Ruth E. Zofchak, dr. Marion Vujevič, Bernadette M. Luketich-Sikaras, Robert Luketic, Michael Namesnik i Paul J. Lucas. ■

ENG In its 52nd year of successful activity, in the current 2009/2010 academic year, the Scholarship Foundation of the CFU of the USA and Canada has awarded a record 263 scholarships, and it is a particular pleasure to congratulate you personally and all those who in any way contributed to the affirmation of this fraternal education program, says director of CHF Katarina Fuček to Mr. Bernard M. Luketich, president of CFU.

Kulinarske delicije prema receptima iz bakinih doseljeničkih kovčega

Festival hrvatskoga kulinarnstva u organizaciji Hrvatskoga kulturnog društva "Kardinal Stepinac" iz Geelonga održan je početkom lipnja u istoimenome domu jednoga od najstarijih i najuglednijih hrvatskih društava u Victoriji

Ekipa vrsnih kuhara pripremila je pravu gozbu hrvatskih tradicionalnih jela

Članice Lada iz Geelonga

Tekst i snimke: Hrvatski vjesnik

Na Festivalu je bilo oko 450 gostiju, među kojima su bili mnogi poznati uzvanici. Spektakularnu večer, koja je protekla u znaku tradicionalnoga hrvatskoga gostoprimstva te u izobilju kulinarskih slastica, vina i glazbe, obilježili su svojim odabranim specijalitetima profesionalni kuhari Suzi Knežević, Ino Kuvčić, Seka Hentak, Alen Njokoš i Ruža Ražov.

Buru oduševljenja izazvala je popularna australska TV-zvijezda Catriona Rowntree, čije je voditeljsko umijeće cijeloj večeri dalo dodatni sjaj. Njoj uz rame bila je i suvoditeljica programa Sladjana Jakovljević, a pljeskom su nagrađeni

i članovi Folklornoga ansambla "Lado" iz Geelonga za glazbeno-plesni nastup, kao i raspjevani dvojac sastava "Gola gitara" Mirko Oršulić i Ivica Jurišić.

Kako je u pozdravnome govoru naglasila Milka Mimi Šimunić, predsjednica Hrvatskoga kulturnog društva, ovaj festival priređen je treći put kako bi multikulturnoj zajednici Geelonga i Victorije, pa i cijele Australije, predstavio tradicionalnu hranu, običaje i kulturu hrvatske doseljeničke zajednice i matice iz koje su potekli.

Ostatak večeri protekao je u gužvi oko hrvatskih kuhara i njihovih pomoćnica jer su se svi gosti utrkiivali tko će pri-

je do crnoga i bijeloga rižota, pašticađe s njokima, škampa na buzaru, bakalara, purice s mlincima, kiselog kupusa s kobasicama, sarme i punjenih paprika, kolača...

Koordinatorica Festivala Tonka Devčić Šarić, ujedno i njegova utemeljiteljica, bila je s razlogom ponosna na punu dvoranu i mnogobrojne ugledne goste. - Ponosni smo jer je ovdje veliki broj mladih ljudi zbog kojih ovaj festival i treba očuvati. Zahvalni smo i našim bakama koje su nam sačuvale i prenijele ovo veliko kulinarsko bogatstvo iz domovine, a koje naša udruga sada s uspjehom prenosi i na najmlađe članove i članice. ■

ENG The third Croatian Culinary Festival, organised by the Cardinal Stepinac Croatian Culture Association of Geelong, was held in early June at the association's community centre.

Titula europskog prvaka - domaćinu!

Uz domaćina NK Dinama iz Möhlina te Croatije iz Züricha, sudjelovali su i NK Velebit iz Švedske, Croatia Villefranche iz Francuske, Cro Vienna iz Austrije, tri Croatije iz Njemačke - iz Stuttgarta, Berlina i Mülheima, te klub hrvatske manjine iz Slovenije

Predstavnici nogometnih udruga

Hrvatskoga nogometnog saveza govorio gost iz Zagreba, Pero Šarić.

- Dragi športski prijatelji, pozdravljam vas u ime Hrvatskoga nogometnog saveza, u ime naših čelnika, predsjednika Vlatka Markovića i tajnika Zorislava Srebrića. Ovo je veliko druženje Hrvata u Europi. HNS će i dalje davati poticaj ovom natjecanju, a vi to opravdajte na terenu. Zahvaljujem Dinamu, Luki Samardžiji i Luki Pejiću za njihov trud uložen u organizaciju. Neka pobijedi onaj tko bude bolji - rekao je Šarić te u ime HNS-a predao i prigodan dar gradonačelniku općine Möhlin koji je na ovu gestu odgovorio riječima - U ime općine Möhlin najljepše zahvaljujem. Ponosni smo da ste Möhlin izabrali za mjesto održavanja ovog turnira. Nekoliko riječi je pred okupljenim sudionicima izrekao i hrvatski konzul Stan-ko Lipnjak, zamjenik veleposlanika RH

Napisala: **Sonja Breljak**

Nedavno je u Möhlinu nedaleko od Basela u Švicarskoj održano dvodnevno nogometno natjecanje hrvatskih klubova iz iseljeništa. Ova treća europska nogometna fešta klubova Hrvata izvan domovine dogodila se nakon dvije takve održane u prošlosti, najprije 2006. u Essenu gdje je pobjedu slavio NK Čelik iz Beča te u Göteborgu gdje je 2008. godine trijumfirao NK Velebit iz Göteborga. Ove godine organizator je bio NK Dinamo iz Möhlina čiji je športski direktor Luka Rakitić, otac našega poznatog nogometaša Ivana Rakitića te Udruga hrvatskih nogometnih klubova Švicarske uz pokroviteljstvo i potporu Hrvatskoga nogometnog saveza.

Na trećem susretu najuspješnijih nogometnih klubova hrvatskih iseljenika u Europi sudjelovali su, uz domaćina NK Dinama iz Möhlina te Croatije iz Züri-

cha, još i NK Velebit iz Švedske, Croatia Villefranche iz Francuske, tri kluba iz Njemačke, Croatia iz Stuttgarta, Croatia iz Berlina i Croatia iz Mülheima te Cro Vienna iz Austrije i klub hrvatske manjine iz Slovenije. Pobjeda je ovoga puta pripala domaćinu natjecanja, NK Dinamu iz Möhlina.

VELIKO DRUŽENJE HRVATA U EUROPI

Ponajprije su, u subotnje jutro koje je u Möhlinu osvanulo maglovito i pro hladno, ekipe svečano postrojene, odsvirana je hrvatska nacionalna himna te upriličeno i nekoliko pozdravnih govora domaćina, organizatora i pokrovitelja te predstavnika hrvatske diplomacije u Švicarskoj. Sudionike i uzvanike pozdravili su u ime domaćina i organizatora Luka Pejić i Luka Samardžija, tajnik i predsjednik domaćina i organizatora NK Dinama iz Möhlina, te pozvali na fer igru i toleranciju tijekom dva dana nogometnih susreta i druženja. Zatim je u ime

Smotra klubova prije natjecanja

u Bernu. - Najvažnije je da se Hrvati druže, njeguju kulturu i jezik. A i veliki broj uspješnih športša i značajnih ljudi je potekao iz iseljeništva. Želim vam dobru zabavu, dobro druženje, ali i da date sve od sebe i pokažete pravi hrvatski nogomet, kako Hrvati igraju i tko je od njih bolji te što možemo Europi dati u području športa i kulture.

POVJERENJE HNS-a

Na kraju je Ivica Dusparić, predsjednik Europskoga nogometnog vijeća hrvatskih klubova i Udruge klubova Švicarske, rekao - Zadovoljstvo mi je da mogu pozdraviti predstavnike udruga hrvatskih nogometnih klubova, te sve klubove i njihove predstavnike iz Švedske, Francuske, Slovenije, Austrije, Njemačke i Švicarske. Naša udruga je nedavno proslavila 15 godina djelovanja. Ovo je drugo veliko natjecanje kojemu smo domaćini. Zahvaljujem HNS-u na iskazanom povjerenju u organizaciji, općini Möhlin te Dinamu iz Möhlina i svima koji su se odazvali ovom natjecanju. Želim da pobijedi sretniji i spretniji te da sve protekne u športskom duhu i u fear playu. Ovim proglašavam natjecanje otvorenim. Neka igre počnu.

Uslijedila su cjelodnevna nogometna natjecanja po skupinama. U skupini A natjecali su se prvoga dana NK Velebit, Croatia Stuttgart te Croatia Villefranche, u skupini B su bili Croatia Berlin,

Klubovi sudionici natjecanja

Croatia Zürich te Hrvati iz Slovenije, a u skupini C - NK Dinamo, Croatia Mülheim i Cro Vienna. Prva mjesta po skupinama zauzeli su prvoga dana natjecanja Croatia Stuttgart, Croatia Zürich i NK Dinamo Möhlin. Drugi su bili NK Velebit, Cro Vienna i Croatia Berlin, a treći Croatia Mülheim, Hrvati Slovenije i Croatia Villefranche.

Drugi dan natjecanja donio je razrješavanje dvojbe tko je najbolji od prvaka po skupinama jer su samo oni imali šansu da se u nastavku natjecanja bore za jedno od prva tri mjesta, što je natjecateljski model koji se nije baš svidio svim sudionicima. Titula pobjednika Trećega europskoga nogometnog prvenstva klubova hrvatskih iseljenika i prijelazni pehar Hrvatskoga nogometnog saveza pripao je NK Dinamu iz Möhlina. Druga je Croatia iz Züricha, a treća Croatia iz Stuttgarta. Daljnji poredak je: FC Velebit, SD Croatia Berlin, Cro Vienna, ZHDS Slovenija, Croatia Villefranche i na začelju Croatia Mülheim. Za najboljeg vratara izabran je Alen Bukvić iz kluba Croatia Stuttgart. Najbolji igrač je Ivan Božić iz NK Dinamo Möhlin, a najbolji strijelac je Andreas Kakić iz FC Velebit s postignutih pet golova. Pehar za fair play je otišao u ruke SD Croatije iz Berlina. Svi klubovi primili su i pehar za sudjelovanje, knjige i zahvalnice. Nagrade, priznanja i pehare uručili su predstavnici HNS-a, domaćina, organizatora, Udruge hrvatskih nogometnih klubova Švicarske te hrvatske diplomacije, konzul Stanko Lipnjak i generalni konzul Zlatko Dalić. Na kraju dodjele pehara i priznanja predana je i zastava Hrvatskoga nogometnog saveza Ljubi Marjaniću, predstavniku Austrije odnosno Beča kao

domaćinu Europskoga nogometnog natjecanja hrvatskih klubova iz iseljeništva 2012. godine.

DOVIĐENJA U AUSTRIJI!

- Ja sam zadovoljan organizacijom i domaćinom. Tereni su bili izvrsni, uvjeti za natjecanje dobri. Ovakva natjecanja smo utemeljili na svim kontinentima. Ovo je treće po redu u Europi, a imali smo i jedno svjetsko u Zagrebu. Drugo svjetsko bi trebalo biti dogodi u Zagrebu. Oдавде na svjetsko prvenstvo ide pobjednik, kao i pobjednik s prošloga europskog natjecanja. Ostali kontinenti financiraju sami organizaciju natjecanja, a europsko natjecanje podupire HNS. Hrvatski nogometni savez financira troškove smještaja svih sudionika, pokale, medalje i sva odličja. Dugujemo veliku zahvalnost ljudima koji su svojevremeno osnivali klubove i davali im ime Croatia u vrijeme kada se to nije smjelo. U tim najtežim danima su pronosili ovo slavno ime, držali do svoje domovine. Danas imamo našu Hrvatsku koja im pomaže i želi ih povezati. Želimo da to bude jedan integracijski proces u sredinama u kojima žive, a da ipak nikada ne zaborave svoju domovinu. Hrvatska ima mali broj stanovnika, a ipak je svjetska nogometna velesila, struktura naših igrača je iz cijelog svijeta i to je taj integrativni faktor. I to je motiv za daljnje organiziranje ovakvih natjecanja. Moramo biti sretni kada vidimo kako se vesele ovi mladi ljudi i kako vole svoje dvije domovine - rekao nam je na kraju Pero Šarić, povjerenik Hrvatskoga nogometnog saveza za iseljeništvo u HNS-u, uz pozdrav - Doviđenja u Austriji! ■

ENG A two-day football (soccer) tournament pooling Croatian emigrant clubs was recently held in Möhlin, a town in Switzerland near Basel. This was the third consecutive European football festival gathering clubs from the emigrant communities. The tournament was won by the home club NK Dinamo of Möhlin.

“Proslavljamo 25 godina naše hrvatske tradicije uz glazbu i ples”

Tijekom 25 godina postojanja u Milwaukee CFU Tamburitzans svirale su i plesale stotine djece naših iseljenika, a u organizaciju rada uključivale su se cijele obitelji i to u nekoliko naraštaja

Mladi članovi obitelji Pešut nastavljaju folklornu tradiciju svojih roditelja

burice, obrazovanja, uživanja i zabave!” Čestitkama su se pridružili i Joseph M. Brigich, dopredsjednik CFU-a, Edward W. Pazo, tajnik i rizničar, te mnoge udruge i pojedinci.

Program koncerta u povodu proslave obljetnice bio je iznimno bogat. Predstavili su se najmanji članovi, početnici, srednji i veliki ansambl, a kao gosti nastupili su Graničari Adult Tamburitzans i Milwaukee CFU Alumni. Nakon koncerta, u skladu s tradicijom, svi sudionici iznimno su se dobro zabavljali uz grupu Tamburitza Rroma iz Chicaga.

U PODRUMU KUĆE OBITELJI JURKOVIĆ

Plesno-tamburašku skupinu Milwaukee CFU Tamburitzans osnovala je grupa entuzijasta 1985. godine, u podrumu kuće obitelji Jurković. Na početku su im nedostajale i narodne nošnje i tambure, no želja za formiranjem folklorne grupe i ljubav prema hrvatskoj kulturnoj tradiciji, plesovima, pjesmi i tamburaškoj glazbi bila je toliko snažna da

Napisala: **Srebrenka Šeravić**

Snimke: **Arhiva Milwaukee CFU Tamburitzans**

Pod geslom “Proslavljamo 25 godina naše hrvatske tradicije uz glazbu i ples” folkloraši, članovi Milwaukee CFU Tamburitzans iz Milwaukeeja, SAD, proslavili su svoj srebrni jubilej društva. Svečani koncert održan je u Nathan Hale High School u mjestu West Allis u Wisconsinu, a proslavi su nazočili mnogobrojni uglednici, članovi Hrvatske bratske zajednice (HBZ) kojoj ova grupa pripada, mnogi bivši članovi, roditelji i podupiratelji.

Posebnu čestitku uputio im je predsjednik HBZ-a, Bernard M. Luketich: “Prigodom srebrne obljetnice Milwaukee CFU Tamburitzans, vjerujem da je važno istaknuti sve učitelje, roditelje i podupiratelje koji su pridonijeli uspjehu ove organizacije. Da bi se postigao uspjeh i dugovječnost, svaki ansambl treba udružene snage i talente svih pojedinaca. S ponosom ističem veliku posve-

ćenost Milwaukee CFU Tamburitzans i želim zahvaliti svima koji su sudjelovali u očuvanju hrvatske glazbe, kulture i naslijeđa. Čestitam svima vama, članovima Milwaukee CFU Tamburitzans, jer vi proslavljate 25 godina sviranja tam-

CFU Tamburitzans iz Milwaukeeja

Tamburaški orkestar

uskoro prerastaju u mnogobrojan, dobro opremljen i kvalitetan folklorni ansambl. Već 1986. godine dolaze u Hrvatsku na 14-dnevnu turneju i uspješno sudjeluju u *CFU Junior Festivalu* koji se toga ljeta održavao u Zagrebu. Od tada do danas Milwaukee CFU Tamburitians djeluju kao iznimno uspješna folklorna skupina, održavaju mnogobrojne folklorne nastupe za hrvatsko-američku zajednicu, odlaze na gostovanja, ugošćavaju folklorne grupe iz Hrvatske, te svakih pet, šest godina odlaze na turneju u "stari kraj", u Hrvatsku. Tijekom 25 godina postojanja

u Milwaukee CFU Tamburitians svirale su i plesale stotine djece naših iseljenika, a u organizaciju rada uključivale su se cijele obitelji i to u nekoliko naraštaja. Spomenimo posebno obitelj Rudyja Pešuta, koja s nevjerojatnim entuzijazmom desetljećima uspješno sudjeluje u aktivnostima svoga društva. Na svečanom koncertu nastupilo ih je čak petero, a svi su bili uključeni i u zahtjevnu orga-

nizaciju. Milwaukee CFU Tamburitians imaju i ubuduće velike planove. U 2011. godini namjeravaju organizirati još jednu turneju po Hrvatskoj. Uz srdačne čestitke prigodom 25. godišnjice djelovanja društva, Hrvatska matica iseljenika upućuje ovim vrijednim promicateljima hrvatske tradicijske kulture iskrenu dobrodošlicu u našu domovinu! ■

ENG The folklorist members of the Milwaukee CFU Tamburitians of Milwaukee, USA, marked their silver anniversary under the motto "Celebrating 25 Years of Our Croatian Tradition in Music and Dance."

ISELJENIČKE VIJESTI

HRVATSKI CENTAR U VANCOUVERU

KANADA - Euharistijsko slavlje, 20. lipnja, u koncelecragiji župnika fra Jure i uz nazočnost oko tristo Hrvata, predvodio je fra Dujo Boban, voditelj Hrvatske katoličke misije u Vancouveru. Misa je bila posvećena duhovnim zvanjima. Fra Dujo je, uz ostalo, istaknuo kako je sv. Nikola Tavelić pisao i propovijedao da bez bosanskih franjevacu u Bosni i Hercegovini ne bi bilo katoličke vjere. Pohvalio je fra Jurinu hrabrost i spremnost što se odlučio izgraditi Hrvatski centar jer se niti jedan prethodni voditelj Hrvatske katoličke misije u Victoriji nije usudio pokrenuti i voditi tako zahtjevan projekt. Centar, koji vrijedi dva milijuna dolara, izgradili su vlastitim sredstvima Hrvati Victorije i Vancouvera i njihovi prijatelji.

VEČER VENEZUELE U SPLITU

SPLIT – U Splitu je podružnica HMI-ja održala priredbu pod nazivom Večer Venezuele. Venezuelski polaznici tečaja hrvatskog jezika na Filozofskom fakultetu u Splitu, Erika, Vivijan i Hector, u cjelovečernjem programu pokušali su zanimljivim predavanjima i pjesmom prikazati najvažnije kulturološke elemente Venezuele. Uz puno novih spoznaja izneseni su i podaci o Hrvatima u Venezueli, njihovu radu i aktivnostima. Danas se, prema neslužbenim procjenama, smatra kako u Venezueli živi oko 5.000 potomaka hrvatskih iseljenika. I na kraju, kako

bi program bio potpun, Splitsanima je ponuđen i venezuelski kulinarški specijalitet „Pan de jamon“ kako bi gosti i nepamem osjetili ljepotu Venezuele, a priredila ga je Turističko-ugostiteljska škola u Splitu. (Josip Lasić)

Od Dinare do Kornata

Podno Dinare izvire rijeka Krka koja u svome donjem toku čini jedan od najatraktivnijih nacionalnih parkova zbog niza sedrenih barijera preko kojih se stvaraju slapovi, a atraktivan je i otok Visovac s franjevačkim samostanom

Piše: **Zvonko Ranogajec**

Šibensko-kninska županija je XV. po službenom redoslijedu među hrvatskim županijama, a sadašnji naziv dobila je tek 1997. godine kada joj je pripojen teritorij Knina. Knin je od 1992. do 1997. godine bio u sastavu dotadašnje Zadarsko-kninske županije, koja prelaskom Knina u Šibensku županiju dobiva naziv Zadarska županija, a Šibenska dobiva novi naziv Šibensko-kninska županija.

Po površini je Šibensko-kninska županija s 2.994 km četvorna deveta među hrvatskim županijama i zauzima 5,29 posto hrvatskog teritorija, dok je po broju stanovnika prema popisu iz 2001. godi-

ne sa 112.891 stanovnikom na 18. mjestu u Hrvatskoj. Prema gustoći naseljenosti od 38 stanovnika po četvornom kilometru, Šibensko-kninska županija je na predzadnjem 20. mjestu među hrvatskim županijama i ima veću gustoću jedino od Ličko-senjske županije. Demografski pokazatelji prilično su nepovoljni jer je natalitet 9 promila, a mortalitet 12, što znači da dolazi do prirodnog pada stanovništva.

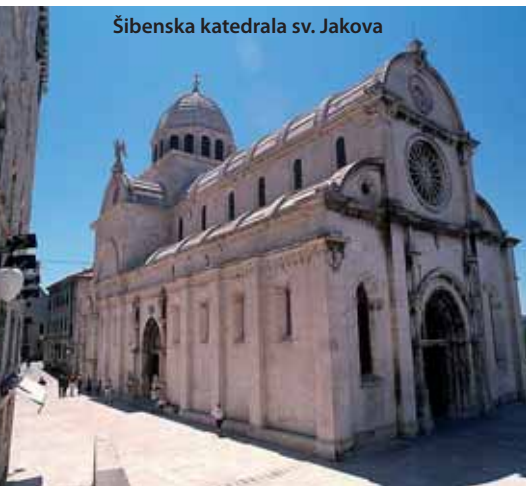
Broj stanovnika ove županije sustavno je rastao do 1991. godine kada je bilo 214.658 stanovnika, no Domovinski rat je prouzročio nasilne migracije i seljenja pa je prema zadnjem popisu broj smanjen za 10.000, iako je imigracija Hrvata s Kosova na područje županije donekle poboljšala demografsku sliku. Uz 88 posto Hrvata, ima 9 posto Srba.

RAZVEDENA OBALA

Šibensko-kninska županija graniči s dvije susjedne županije, Zadarskom na sje-

verozapadu i Splitsko-dalmatinskom na jugoistoku, dok na sjeveroistoku graniči s Bosnom i Hercegovinom. Na spomenutom prostoru smjenjuju se različite reljefne cjeline. Krajnji sjeveroistočni dio zauzima najviša hrvatska planina Dinara, na sjeveru su krajnji južni obronci Velebita, središnji dio čini krški plato presijecan kanjonima rijeke Krke, Čikole i dijelom Zrmanje, dok su razvedena obala i akvatorij s nizom otoka turističko-ekološki najvredniji dio županije. Podno Dinare s istoimenim vrhom od 1.831 metrom izvire rijeka Krka koja u svome donjem toku čini jedan od najatraktivnijih nacionalnih parkova zbog niza sedrenih barijera preko kojih se stvaraju slapovi, od Roškog pa do Skradinskog buka, a atraktivan je i otok Visovac s franjevačkim samostanom. Nizvodno od Skradina je četvrto po veličini jezero u Hrvatskoj, Prokljansko s 11 km četvornih površine. U Krku se u sklopu nacionalnog parka ulijeva Čikola koja

Šibenska katedrala sv. Jakova

prolazi plodnim Petrovim poljem, dok je u gornjem toku Krke Kninsko i Kosovo polje južno od Knina. Atraktivan je i gornji tok rijeke Zrmanje s impresivnim kanjonom.

Razvedenu obalu čini niz turističkih naselja, od Draga na sjeverozapadu pa do Rogoznice na jugoistoku. Niz većih otoka su Murter, Žirje, Zlarin, Kaprije, Prvić i Krapanj, a poseban niz čini Nacionalni park Kornati. On je značajan po iznimnim reljefno-krajobraznim ljepotama, geomorfološkim svojstvima i sačuvanom morskom ekosustavu. Na površini od 220 km četvornih nalazi se 89 otoka, hridi i grebena s približno 238 km obalne crte. Najveći su kornatski otoci Kornat, Žut, Piškera, Levrnaka i Kurba Vela. U Šibenskoj županiji nalazi se jugoistočni dio Parka prirode Vransko jezero, koji je poznat po ornitološkoj raznovrsnosti močvarne flore i faune.

Središnje naselje županije je grad Šibenik, najstariji hrvatski grad na Jadranu nastao u idealnim uvjetima najzaštićenije prirodne luke. Grad se prvi put spominje 1066. godine u darovnici hrvatskog kralja Petra Krešimira. Više od četiri stoljeća, sve do 1797. godine, Šibenik je bio pod Venecijom, a zatim dolazi u sastav Habsburške monarhije. Šibenik je imao veliku ulogu u Domovinskom ratu kada je doživio i značajna razaranja u kojima su stradala industrijska postrojenja aluminijske industrije, no spriječio je namjeru agresora da tu iziđe na more i razdvoji hrvatski teritorij. Tvornica la-

Slapovi na Krki – Skradinski buk

kih metala radi i danas, ali smanjenim kapacitetom, dok je TEF prestao raditi. Grad danas razvija uslužne djelatnosti i posebno turizam. Najznačajniji spomenik je katedrala sv. Jakova pod zaštitom UNESCO-a, a zaštitni znak je tvrđava sv. Mihovila s koje se pruža odličan pogled na Šibenik i susjedni akvatorij.

KNIN – HRVATSKI KRALJEVSKI GRAD

Knin je srednjovjekovno središte hrvatskih vladara i biskupijsko središte. S dva kilometra dugim obrambenim zidovima, najveće je obrambeno zdanje u Dalma-

ciji. Za vrijeme Domovinskog rata bio je središte pobunjenih Srba, a oslobođanjem postaje simbol hrvatske pobjede i zbog mnogobrojnih novih mladih useljenika demografski vrlo potentan grad. Od industrije značajna je proizvodnja gipsanih ploča, vijaka, kao i ribogojilište. Drniš podno Promine i u središtu Petrova polja poznat je po najkvalitetnijem pršutu i siru te građevinskoj industriji (vapno, cijevi, ljepilo, kamen), dok je Skradin središte nautičkog turizma na ušću Krke u Prokljansko jezero i ishodište turističkog smjera prema NP Krki. Vodice su, s druge strane, ishodište prema NP Kornati. Primošten je poznat, uz turizam i najbolju marinu u Dalmaciji, po proizvodnji autohtone sorte vina "babić". Pirovac i Rogoznica središta su kupališnog turizma. Otok Krapanj je najniži naseljeni otok na Jadranu, a poznat je po spužvarstvu, dok je Zlarin značajan po koraljima.

Šibensko-kninsku županiju čini 5 gradova i 15 općina. Gradovi su: Šibenik s 37.060 stanovnika 2001. godine, Knin s 11.128 st., Vodice sa 6.116 st., Drniš s 3.332 st. i Skradin sa 619 st., dok su općine: Bilice, Cijljane, Ervenik, Kijevo, Kistanje, Promina, Biskupija, Pirovac, Primošten, Rogoznica, Ružić, Tribunj, Tisno, Murter-Kornati i Unešić. ■

Otočić Visovac

Tvrđava u Kninu

ENG Šibenik-Knin County adopted its present name in 1997 when it was merged with the Knin area. The county capital is the town of Šibenik, the oldest Croatian settlement on the Adriatic seaboard, situated in the ideal conditions of its most protected natural harbour.

Suvremeni normativni jezikoslovni priručnik

"Riječ je o jedinstvenome pravopisnom priručniku u kojemu su ujedinjeni zahtjevi uporabne prakse suvremenoga hrvatskog jezika s hrvatskim pravopisom i jezičnom tradicijom", istaknuo je u ime nakladnika ravnatelj Školske knjige, profesor Ante Žužul

Napisala: **Vesna Kukavica** Snimke: **Hina**

Novi *Hrvatski pravopis* autora akademika Stjepana Babića i Milana Moguša predstavljen je u dvorani Školske knjige u Zagrebu 27. svibnja 2010. U nazočnosti mnogobrojne publike knjigu su predstavili, uz autore, njezini recenzenti dr. Sandra Hamm, dr. Nataša Bašić i dr. Mario Grčević. Novo pravopisno izdanje ima ukupno 453 stranice na kojima su pregledno raspoređene dvije cjeline: Pravopisna pravila i Pravopisni rječnik. U Pravopisnim pravilima uz uvod i predgovor obrađena su poglavlja o jeziku i pismu, glasovima i glasovnim skupovima, jednačenju i gubljenju glasova, velika i mala početna slova, pisanje stranih riječi, sastavljeno i rastavljeno pisanje riječi, kratice, razgoci te pravopisni i posebni znakovi. U Pravopisnom rječniku, zbog ograničenog opsega, uz predgovor je obrađen samo onaj dio rječničkog bla-

ga hrvatskog jezika oko kojeg se pojavljuju dvojbe o načinu pisanja, primjerice riječi s glasom j, riječi i oblici koji se jednako pišu a razlikuju se samo naglaskom, zatim riječi za koje postoji kolebanje bilježe li se kao složenice, polysloženice ili odvojeno kao dvije riječi, te tuđice i proširenije kratice.

- Riječ je o jedinstvenome pravopi-

snom priručniku u kojemu su ujedinjeni zahtjevi uporabne prakse suvremenoga hrvatskog jezika s hrvatskim pravopisom i jezičnom tradicijom, suvremenim lingvističkim spoznajama te znanstvenim i normativnim odredbama Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika nastalima usuglašavanjem stajališta hrvatskih jezikoslovaca - istaknuo je u ime nakladnika ravnatelj Školske knjige, profesor Ante Žužul.

Prema mišljenju recenzentice Nataše Bašić, riječ je o priručniku u kojemu su "autori sačuvali odlike svoga dosadašnjeg rada, sustavnost i jednoznačnost te razvojni smjer hrvatskog pravopisa - što je svrha svakoga dobrog pravopisa".

Hrvatski pravopis priručnik je namijenjen korisnicima u Republici Hrvatskoj te svim onim pojedincima i skupinama korisnika bilo gdje u svijetu koji se služe hrvatskim standardnim jezikom ili ga žele naučiti.

PREMA PREPORUCI MINISTARSTVA ZNANOSTI, OBRAZOVANJA I ŠPORTA

U sastavljanju ovoga *Hrvatskoga pravopisa* autori Babić i Moguš za temeljno su polazište uzeli prethodne priručnike poput *Hrvatskog pravopisa* autora Babića, Finke i Moguša te *Hrvatskoga školskog pravopisa* autorskoga trojca Babić, Ham, Moguš koji je, do ovoga izdanja, jedini hrvatski pravopisni priručnik usklađen s odredbama Vijeća za normu hrvatskoga standardnog jezika, jedinstven i prema preporuci koju je za njegovu uporabu izdalo Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. Osnovno obilježje svakome pravopisu daju odredbe o načinu pisanja pojedinih riječi s obzirom na glasove od kojih su sastavljene te na njihove oblike i skupove riječi. Sadašnji hrvatski pravopis po svojoj je naravi fonološko-morfono-

Milan Moguš i
Stjepan Babić

Milan Moguš, Stjepan Babić, Sanda Ham i direktor Školske knjige Ante Žužul tijekom predstavljanja.

JEDNOSTAVAN I JASAN

S obzirom na to da je pravopis jedini uistinu normativni jezikoslovni priručnik, a norma se najbolje utemeljuje i odmjerava uporabom u obrazovnom sustavu, jedna je od najvažnijih odlika *Hrvatskoga pravopisa* i to da je svojim primjerenim opsegom, jednostavnim stručnim nazivljem i jasnoćom pravila prihvatljiv i sa stručnoga i s pedagoškoga gledišta, dodao je suautor akademik Milan Moguš.

Budući da pravopisna pitanja u hrvatskoj znanstvenoj i kulturnoj javnosti neprestano izazivaju nesporazume i sporove, nadamo se da je *Hrvatskim pravopisom* autora Stjepana Babića i Milana Moguša u izdanju Školske knjige postavljena čvrsta osnova hrvatske pravopisne norme koja će svim korisnicima hrvatskoga standardnog jezika, kojima je on materinski jezik ili ga prihvaćaju kao svoj književni jezik, omogućiti valjanu, osmišljenu i kreativnu uporabu rječničkoga blaga hrvatskoga jezika ujedinjenoga i normiranoga ovim iznimnim jezikoslovnim djelom, zaključio je recenzent dr. Mario Grčević. ■

loški: fonološki u sklopu jedne riječi, a morfonološki među riječima, istaknula je recenzentica dr. Sandra Hamm.

Pravopisnim pravilima normira se pisanje riječi i oblika riječi čiji je način pisanja dvojbena, a pravopisni rječnik posebna je vrsta rječnika koji obuhvaća samo onaj dio rječničkoga blaga hrvatskoga jezika oko kojega se pojavljuju dvojbe u načinu pisanja. Zbog ograničenog opsega i načela njegove usustavljenosti, u pravopisni rječnik ne mogu se unijeti sve riječi koje bi se u njemu trebale naći, no dvojbe oko načina pisanja svake od njih moguće je riješiti dosljednom primjenom pravopisnih pravila te analogijom s navedenim primjerima. No,

u pravopisu se ipak nalazi i određen broj riječi kojima, prema spomenutim načelima usustavljenosti, nije mjesto u pravopisu. U pravopisu se nalazi nekoliko izrazito gramatičkih poglavlja i dosta riječi čiji se oblici odnose na gramatičke zakonitosti i pravila. Njihovo je uvršćavanje u Pravopisna pravila i Pravopisni rječnik potaknuto željom autora da ovaj pravopisni priručnik učine što funkcionalnijim u svim oblicima i načinima njegove primjene, rekao je suautor akademik Stjepan Babić.

ENG The *Hrvatski pravopis* (Croatian Orthography) is a handbook targeted to users in Croatia and to all those individuals and groups of users around the world who use the Croatian literary standard or wish to learn it.

Otvorena Zavičajna galerija Crnobori u Banjolama

BANJOLE - Veliki istarski slikar Josip Crnobori, iako posthumno, vratio se kući u svoje rodne Banjole retrospektivnom izložbom u novootvorenoj Zavičajnoj galeriji "Crnobori". Izložba i Galerija svečano su otvorene 11. lipnja u nazočnosti načelnika Gorana Buića, njegovih suradnika Andreja Badera i Helge Može Glavan, kustosice Koraljke Jurčec Kos, te voditeljice pulske podružnice Hrvatske matice iseljenika.

Josip Crnobori je slikar i umjetnik koji je zbog svoga ranog odlaska u emigraciju (1946.) kratko bio prisutan u hrvatskom slikarstvu. Njegovim povratkom u domovinu (1998.), nakon 53 godine dugog iseljeničtva, počela je valorizacija njegova opusa i zaslužni povratak u korpus hrvatske umjetnosti.

Više od pet desetljeća svoga iseljeničkog života proveo je većim dijelom u Argentini i posljednjih dvadesetak godina u SAD-u, u New Yorku. Najviše se družio i djelovao u krugu hrvatskih iseljeničkih zajednica i katoličkih misija, u kojima

je ostavio, vrlo često i darivao, svoja mnogobrojna djela.

Nakon velike retrospektivne izložbe njegovih djela u zagrebačkoj Galeriji Klovčevići dvori, velika želja Josipa Crnoborija bila je da se svojim stvaralaštvom predstavi i u zavičaju. Bilo je nekoliko pokušaja da se izložba održi u Puli ili Medulinu, ali ta nastojanja nisu urodila plodom. Konačno, na inicijativu pulske podružnice HMI-ja, u dogovoru s labinskim umjetnikom Vinkom Šainom, te uz potporu Poglavarstva Labina i

Ministarstva kulture RH, održana je izložba u Labinu 1999. godine. Ista izložba održana je 2004. godine u Trstu, u organizaciji središnjice i pulske podružnice HMI-ja i Hrvatske zajednice u Trstu, te zalaganjem obitelji Murković koja je autora upoznala još u Argentini. Danas, otvaranjem Zavičajne galerije "Crnobori" u Banjolama, slikar Josip Crnobori (1907. - 2005.) nastavlja živjeti među nama u svojim djelima, na ponos budućim naraštajima. (Ana Bedrina)

Jedinstveni “Tamburaschenchor Wellebit 1902”

Tri vrijedna tamburaška instrumenta orkestru je nedavno poslao hrvatski ministar kulture Božo Biškupić, a veleposlanik RH u Berlinu Miro Kovač obećao je kako će se potruditi da “Wellebit” uskoro prvi put gostuje u Hrvatskoj

Tekst: Uredništvo (izvor: DW – S. Filipović, S. Breljak) Snimila: Sonja Breljak

“O j ti vilo Velebita”, “Zvijezda tjera mjeseca”, “Potočić maleni”, “Slušaj mati”... dug je popis starih pjesama čiji zvuci svakoga četvrtka odzvanjaju berlinskom četvrti Tegel. Međutim, članovi orkestra nisu Hrvati ni Berlinci hrvatskih korijenja, kako bi se opravdano pomislilo, već domaći Nijemci. Orkestar “Wellebit” ima 17 članova, uglavnom u trećoj životnoj dobi, prate note i sviraju na tamburicama, mandolinama, gitari i kontrabasu hrvatsku melodiju, a pjesmom ih prati Hrvatica Đurđica Brozičević. Đurđica već 40 godina živi u Berlinu, a tri desetljeća pjeva s orkestrom “Wellebit”.

“Mnogi su me već pitali kako je to moguće da pjevam s Nijemcima. To

Horst Budde, voditelj Wellebita, u orkestru svira više od 40 godina

je svima zanimljivo. Tamburice sviraju, recimo ‘Vesela je Šokadija’, i kada srce to voli, sve ide automatski, nema veze tko svira. Može svirati i Turčin ili bilo tko drugi. S njima mi je zabavno jer kod njih vlada prava njemačka disciplina. Kada voditelj orkestra kaže ‘tišina’, tu se ni muha više ne čuje”, priča nam Đurđica.

KAD NIJEMCI ZASVIRAJU ‘VESELA JE ŠOKADIJA’

Henning Witt u orkestru već 36 godina svira tamburicu. Prvo je želio učiti svirati gitaru, ali otkako je u ruke uzeo tamburicu, više nikada nije dohvatio gitaru. “Predstavlja mi zadovoljstvo svakog tjedna dolaziti na probe. Sastajemo se svakog četvrtka na večer od sedam do devet i tri-deset. Zapanjujuće je to što tijekom svih ovih godina članovi orkestra nikada ne propuštaju probe, osim ako su bolesni ili

ako otputuju na godišnji odmor. Članovi naše grupe se odlično slažu!”

Najstariji član orkestra “Wellebit” je 84-godišnja Adelheid Salchow koja od svoje osme godine svira mandolinu. Svi-
ra u tri berlinska orkestra, a posljednjih deset godina i u “Wellebitu”. Godinama
ja sa svojim mužem predavala u glaz-
benoj školi i tužna je, kaže, što je danas
sve manje muzikalnih naraštaja. “Danas
je teško jer djeca imaju računala i sluša-
lice u ušima. Ako nešto i sviraju, onda
je to gitara. Odsviraju nekoliko akorda,
nešto malo otpjevaju i to je to. U orke-
stru više nitko ne želi svirati!”

Pjevačica Đurđa
Brozičević

“Tamburaschenchor Wellebit 1902”

Prvi berlinski tamburaški orkestar “Tam-
buraschenchor Wellebit 1902” osnovao
je spomenute 1902. godine Franjo Kr-
znar, hrvatski doseljnik iz Like, zajedno
s njemačkim prijateljima Ottom Grun-
dmannom i braćom Eduardom i Fran-
zom Beinlichom. Orkestar, koji je tada
nosio ime “Tamburica-Orchester” imao
je 12 članova. Za potrebe orkestra na-
bavljeni su instrumenti i notni zapisi
iz Zagreba. Orkestar je postao vrlo po-
pularan u Berlinu nakon 1. svjetskog
rata. Tako je, primjerice, nastupio i na
otvorenju Međunarodne radioizložbe
(*Funkausstellung*) u Berlinu 1925. godi-
ne. O popularnosti tamburaške glazbe
svjedoči i činjenica da je tada u Berli-
nu djelovalo čak šest tamburaških or-
kestara. Tijekom Hitlerova režima svi
su orkestri zabranjeni. Nakon 2. svjet-
skog rata ponovno se osniva “Tambu-
rica-Orchester” koji je tijekom burno-
ga poslijeratnog razdoblja u Berlinu
opstao do danas.

Veleposlanik RH Miro Kovač je nedavno Wellebitu predao
tri instrumenta, dar ministra kulture Bože Biškupića

PROBLEMI S POMLATKOM

O ovom problemu svjedoči i Horst Bud-
de, voditelj orkestra “Wellebit”. Tradici-
ju sviranja tamburice prije 51 godinu
preuzeo je od svoga oca. Tamburicu je
počeo svirati s 12 godina, a u orkestru
danas svira na sto godina starom kon-
trabas. “Prije 15 godina u orkestru smo
imali samo stare, originalne hrvatske in-
strumente koji su u Berlin doneseni pri-
je sto godina. Međutim, nekoliko naših
članova je umrlo, neki su orkestar na-
pustili, tako da nas je ostalo još samo
sedmero. Kako bismo sačuvali tradici-
ju i naš orkestar, morali smo prihvatiti
i druge instrumente, tako da smo učla-
nili svirače mandoline i gitare. To je pri-
hvatljivo jer se mandolina i gitara svira-
ju i u Dalmaciji.”

Na jednu od otvorenih proba “Welle-
bita” nedavno se zaputilo desetak članova
zboru Hrvatske katoličke misije iz Berlina
koji pjevaju u crkvi svetog Bonifacija. A
s njima, dakako, i fra Petar Čirko. Prigo-
du nije propustio ni Daniel Glunčić, taj-
nik Veleposlanstva RH. Gosti su ispunili
prostoriju na čijim je zidovima fotografi-
jama prikazana duga povijest “Wellebita”.
Spontano su svi zajedno zapjevali. Druže-
nje uz ugodan razgovor i pjesmu potra-
jalo je puna tri sata. Zajednički zaključak
je bio: “Ovo moramo uskoro ponoviti!”
Što hrvatski gosti kažu o svojim dojmovi-
ma? “Jako mi se sviđa! Orkestar poznajem
već sedam, osam godina kada su nastupa-
li u Muzeju europske kulture u Dahlemlu.
Tada sam ih upoznala i od tada pratim

njihove nastupe u crkvama tijekom Bo-
žića.” Orkestrom je oduševljen i naš slje-
deći sugovornik: “Sasvim sam iznenađen
da ljudi koji nikada nisu bili u Hrvatskoj
i koji ne govore hrvatski već toliko deset-
ljeća njeguju hrvatsku glazbu i kulturnu
baštinu. To je nešto što čovjek ne može
opisati riječima. To je nešto iznenađuju-
će, to je jedinstveno, ne samo u Njemač-
koj, već možda i u Europi.”

POZIV FRA PETRA ČIRKA

Veleposlanik Republike Hrvatske u Ber-
linu Miro Kovač obećao je kako će se po-
truditi da “Wellebit” uskoro prvi put na-
stupi i u Hrvatskoj. Tajnik veleposlanstva
Daniel Glunčić kaže: “Moramo na tome
poraditi vrlo ozbiljno i intenzivno da to i
ostvarimo. Ovi ljudi trebaju vidjeti oda-
kle je ta glazba koju oni sviraju, odakle je
njezino podrijetlo i kako ljudi žive na tim
prostorima. Mislim da smo dužni tako
nešto organizirati.” A najstariji član or-
kestra, 84-godišnja Adelheid u šali poru-
čuje: “Neka veleposlanik požuri, i ja bih
željela ići i vidjeti Hrvatsku!”

Da su prvi rezultati već vidljivi, po-
tvrđuju i tri vrijedna instrumenta koje je
hrvatski ministar kulture Božo Biškupić
nedavno poslao orkestru “Wellebit”. To
su darovi kojima se izražava zahvalnost
i priznanje njihovu radu. A posebno su
zadovoljni pozivom fra Petra Čirka, hr-
vatskog svećenika u Berlinu, da nastupe
na svečanom koncertu u povodu obilje-
žavanja 40- godišnjice Hrvatske katoličke
misije u listopadu ove godine. ■

ENG The Tamburaschenchor Wellebit 1902 is an all-ethnic-German tamburitza orchestra that
has been active in Berlin for the past 109 years. The singers of the Croatian Catholic Mission in
Berlin recently visited the group.

Demokratske promjene u Hrvatskoj 1990. godine

Nakon što je ustavnim amandmanima 25. srpnja 1990. uklonjeno ideološko socijalističko nazivlje i znakovlje, završilo je jedno poglavlje hrvatske povijesti, a započelo drugo, koje je pak završeno uspostavom potpune državne samostalnosti

Konstituiranje višestranačkog Sabora 30. svibnja 1990.

Piše: **Željko Holjevac**

Hrvatski sabor donio je 25. srpnja 1990. amandmane od 44. do 64. na Ustav SRH, kojima je izbrisana odrednica "socijalistička" u nazivu države, tada još federalne jedinice u sastavu Jugoslavije. Republika Hrvatska je proglašena nositeljem političkog i gospodarskog suvereniteta. Umjesto grba i zastave sa socijalističkim obilježjima (crvenom zvijezdom), ozačkonjen je povijesni hrvatski grb, čija se osnovica sastoji od 25 crvenih i bijelih polja, te crveno-bijelo-plava trobojnica s povijesnim hrvatskim grbom u sredini. Uvedene su institucije predsjednika Republike (umjesto predsjednika Predsjedništva) i Vlade Republike Hrvatske

(umjesto Izvršnog vijeća Sabora), a riječi "republički sekretar" zamijenjene su riječju "ministar". Amandmani su bili prvi korak u normativnoj razgradnji komunističkog naslijeđa i uspostavi građansko-demokratskoga poretka u Hrvatskoj.

STVARANJE VIŠESTRANAČJA

U okolnostima sloma socijalizma u Istočnoj Europi i nestanka blokovske podjele svijeta raspadom Sovjetskoga Saveza, odnosno u ozračju gospodarskoga i političkoga rastrojavanja Jugoslavije poslije Titove smrti i nastupa velikosrpskih snaga pod vodstvom Slobodana Miloševića i njegovih pristaša poslije pojave Memoranduma SANU, utemeljene su u Hrvatskoj 1989. prve građanske političke stranke: Hrvatska socijalno-liberalna stranka i Hrvatska demokratska zajednica. Poku-

šaji gospodarske i političke stabilizacije zajedničke države pod vodstvom saveznog premijera Ante Markovića izjavili su se u Miloševićevim "događanjima naroda" i mitingaškom pokretu za Veliku Srbiju. Savez komunista Jugoslavije, polustoljetni hegemon državne vlasti, raspao se na 14. izvanrednom kongresu, održanom od 20. do 22. siječnja 1990. u Beogradu. Na kongresu su se sukobila dva oprečna stajališta: velikosrpska koncepcija centralizirane jugoslavenske države s jedne strane i reformistička koncepcija političkog pluralizma, suverenosti republika i tržišnih odnosa u gospodarstvu s druge strane. Kongres je napustila delegacija slovenskih komunista, a zatim je to učinila i hrvatska partijska delegacija pod vodstvom Ivice Račana.

Komunisti u Hrvatskoj proglasili su se Strankom demokratskih promjena i legalizirali stvaranje višestranačja. Republički sekretar za pravosuđe i upra-

dr. Franjo Tuđman govori na Prvom općem Saboru HDZ-a

vu Ivan Fumić uručio je 5. veljače 1990. novoosnovanim strankama u Hrvatskoj rješenje o slobodnom djelovanju. Nakon toga je Sabor SR Hrvatske donio *Zakon o izboru i opozivu odbornika i zastupnika*, koji je propisivao većinski sustav pri utvrđivanju rezultata, a predsjednik Sabora dr. Anđelko Runjić 22. veljače 1990. raspisao je izbore za novi sastav toga predstavničkog i zakonodavnog tijela.

POBJEDA HDZ-A POD VODSTVOM DR. TUĐMANA

U Hrvatskoj su 22. i 23. travnja i 6. i 7. svibnja 1990. održani slobodni višestranački izbori, prvi poslije 1938. godine. U dva kruga birali su se članovi općinskih skupština i saborski zastupnici. Sudjelovale su 33 registrirane političke stranke, a na izbore je izašlo 80-ak posto birača s pravom glasa, što je potvrdilo želju hrvatskih građana za demokracijom. Uz vladajući SKH-SDP, najveće izgleda za pobjedu imali su kandidati centrističke Koalicije narodnog sporazuma i Hrvatske demokratske zajednice. Programске razlike među glavnim favoritima bile su znatne. Dok su se reformirani komunisti zauzimali za demokratizaciju političkog života i liberalizaciju gospodarskih odnosa u jugoslavenskom državnom sklopu, a prvaci Koalicije narodnog sporazuma, dr. Savka Dabčević Kučar i Miko Tripalo bili za "nastavak hrvatskog proljeća iz 1971. godine", Hrvatska demokratska zajednica, prozvana "strankom opasnih namjera", najjasnije je poručila biračima: "Odlučimo sami o sudbini svoje Hrvatske." Iako je izborni sustav trebao pomoći održanju komunista na vlasti, suočeni s kaotičnim rastakanjem Jugoslavije i prijetećim velikosrpskim pretenzijama, hrvatski birači su u dva izborna kruga dali povjerenje upravo HDZ-u pod vodstvom dr. Franje Tuđmana. Izbornoj pobjedi pridonijela je i Tuđmanova zamisao o hrvatskoj pomirbi i ujedinjenju svih pozitivnih struja hrvatske politike. Kad su 12. svibnja 1990. objavljeni službeni rezultati dvokružnih izbora, trijumfalni pobjednik s natpolovičnom većinom u svim saborskim domovima (Društveno-političko vijeće, Vijeće općina i Vijeće udruženog rada) bio je HDZ.

Višestranački izbori 1990. provedeni su prema većinskom sustavu. To znači da je Hrvatska bila podijeljena na veći

broj malih izbornih jedinica u kojima se birao jedan zastupnik. U Društveno-političko vijeće Sabora biralo se 80, u Vijeće općina 115, a u Vijeće udruženog rada 156 zastupnika. Ukupno se birao 351 saborski zastupnik. HDZ je osvojio 42% glasova birača i 58% zastupničkih mjesta u Saboru. SKH-SDP je dobio 26% glasova i 30% saborskih mandata, Koalicija narodnog sporazuma 15% glasova i 21 mandat, a ostatak je pripao manjim strankama, neovisnim kandidatima i nacionalnim manjinama.

EUROPEIZACIJA HRVATSKE

U Zagrebu je 30. svibnja 1990. održana prva sjednica višestranačkog Sabora u nazočnosti zagrebačkog nadbiskupa i kardinala Franje Kuharića i mnogih drugih uglednika iz domovine i hrvatskoga iseljeništva. Za predsjednika Sa-

pu i europeizacija Hrvatske, utemeljenje poretka pravne države i modernizacija državne uprave, duhovna obnova, korjenite promjene u vlasničkim odnosima i gospodarstvu, demografsko oživljavanje, povratak i uključivanje iseljeničtva, nužnost promjena u javnim službama, moralna obnova i etika rada. Povijesno saborsko zasjedanje pratilo je u slavljeničkom raspoloženju mnoštvo građana okupljenih pred sabornicom na Markovu trgu, koji su oduševljeno pozdravljali pobjedu demokracije i pad komunističkog sustava. Narodno slavlje proširilo se po čitavoj Hrvatskoj, a 30. svibanj obilježavao se sljedećih desetak godina kao Dan državnosti.

Na zajedničkoj sjednici bivšega i novoga Izvršnog vijeća Sabora Hrvatske 1. lipnja 1990. obavljena je mirna predaja vlasti. Izvršne ovlasti primio je od An-

Predsjednik Sabora dr. Žarko Domljan predaje dr. Franji Tuđmanu predsjedničku lentu

Svečarsko jutro Dana hrvatske državnosti počelo je misom u zagrebačkoj Katedrali, u nazočnosti državnog vodstva i časnika Sabora, 30. svibnja 1990.

bora izabran je dr. Žarko Domljan, a za predsjednika republičke vlade Stjepan Mesić. Za predsjednika Predsjedništva Hrvatske izabran je dr. Franjo Tuđman. Članovi Predsjedništva postali su dr. Krešimir Balenović, akademici Dušan Bilandžić i Dalibor Brozović, te Josip Manolić, Antun Vrdoljak i Milan Vučković kao predstavnici hrvatskih Srba. U nastupnom govoru predsjednik Tuđman je najavio "neke najbitnije neposredne zadaće koje stoje pred novom demokratskom vlasti Hrvatske": donošenje novog ustava Republike Hrvatske, uređenje novoga ustavnog položaja Hrvatske u Jugoslaviji, uključivanje u Euro-

tuna Milovića novi predsjednik Stjepan Mesić. U Saboru je 6. lipnja 1990. bivši predsjednik dr. Anđelko Runjić predao vodstvo parlamenta novom predsjedniku dr. Žarku Domljanu. Predsjedništvo SR Hrvatske donijelo je 20. lipnja 1990. odluku da će se hrvatska država otad zvati samo Republikom Hrvatskom, a Izvršno vijeće Sabora Vladom Republike Hrvatske. Nakon što je ustavnim amandmanima 25. srpnja 1990. uklonjeno ideološko socijalističko nazivlje i znakovlje, završilo je jedno poglavlje hrvatske povijesti, a započinjalo drugo, koje je završeno uspostavom potpune državne samostalnosti. ■

ENG On July 25th 1990 Croatian Parliament adopted amendments 44 to 64 to the Constitution of what was then the Socialist Republic of Croatia, removing the heading "socialist" in the country's name, then still a part of the Yugoslav federation. The amendments also declared the political and economic sovereignty of the Republic of Croatia.

Svjedočanstvo ljubavi za Hrvatsku

"Lik i djelo Bruna Bušića su neoporiv dokaz o kontinuitetu hrvatske borbe protiv Jugoslavije", rekao je odvjetnik Jonjić, dodavši kako je Brunu Bušića "ubila Jugoslavija i njezin komunistički režim"

Autor knjige
Anđelko Mijatović
i Dražen Budiša

Tekst i snimke: Hina

Knjiga Anđelka Mijatovića "Bruno Bušić - Prilog istraživanju života i djelovanja (1939. - 1978.), objavljena u nakladi Školske knjige, predstavljena je 19. svibnja u Zagrebu. O knjizi su govorili predsjednik Uprave Školske knjige Ante Žužul, odvjetnik Tomislav Jonjić, akademik Dubravko Jelčić, urednik knjige Dražen Budiša, publicist Ivan Bekavac i autor.

"Bruno Bušić je otvoreno i smisleno tražio i otkrivao istinu te svjedočio ljubav za Hrvatsku, a pokušao je sva hrvatska sektaštva pretvoriti u zajednički plamen", rekao je Žužul. Istaknuo je kako stalno treba govoriti o onima koji su zbog ljubavi darovali svoj život za Domovinu.

"Lik i djelo Bruna Bušića su neoporiv dokaz o kontinuitetu hrvatske borbe protiv Jugoslavije", rekao je Jonjić, dodav-

ši kako je Brunu Bušića "ubila Jugoslavija i njezin komunistički režim".

Prema riječima akademika Jelčića, Bušić se izražavao na univerzalan način pogađajući specijalan cilj. U svojim noveletama Bruno Bušić pokazao je da posjeduje nespornan književni talent te bi u nekim drugim okolnostima vjerojatno postigao zapažen književni uspjeh, ocijenio je Jelčić. Napomenuo je kako bi ova knjiga trebala biti poticaj da se Bušić istakne našoj školskoj mladeži na način koji je zasigurno zaslužio.

Budiša smatra kako proces sazrijevanja hrvatske nacije još nije gotov jer još uvijek živimo u ideološkim podjelama iz prošlosti. "Kako može bivši predsjednik (Mesić) izjaviti da je na kraju

rata bila potrebna partizanska osveta", upitao je Budiša te dodao kako sadašnji predsjednik (Josipović) daje izjave u kojima se ispričava za naše navodno sudjelovanje u zlodjelima u BiH. Podsjetivši da živimo u državi koja još uvijek nije podignula ni jednu optužnicu za ubijene hrvatske političke emigrante, Dražen Budiša je istaknuo kako je ova Hrvatska nastajala u borbi protiv režima koji je nastao 1945. godine.

Knjigu "Bruno Bušić - Prilog istraživanju života i djelovanja (1939. - 1978.)" u kojoj je autor obradio život hrvatskoga publicista i novinara objavila je Školska knjiga. Povjesničar Anđelko Mijatović (1939.) objavio je nekoliko knjiga, među kojima i knjigu "Krbavska bitka". ■

ENG Anđelko Mijatović's book *Bruno Bušić - Prilog istraživanju života i djelovanja (1939 - 1978) / Bruno Bušić - A Contribution to Research into His Life and Work*, published by Školska knjiga, was presented in Zagreb this May 19th. Presenting the book were Školska knjiga CEO Ante Žužul, attorney Tomislav Jonjić, Croatian Academy of Sciences & Arts member Dubravko Jelčić, the book's editor Dražen Budiša, publicist Ivan Bekavac and the author.

“I kud god idem sa mnom je Hrvatska”

Svećenik po svojem sakramentu svetoga reda dobiva milost voditi vjernike, tumačiti im vjeru i posvećivati ih. Ja sam to i do sada znao, ali otkad sam zaređen otkrivam sve to u praksi

Razgovarala: **Željka Lešić** Snimke: “Foto Badrov”, Mihael Sokol

Za naš mjesečnik “Maticu” razgovarali smo s fra Ivanom Penavom, koji je na posljediplomskom studiju u Njemačkoj. U intervjuu mladi franjevac govori o svome duhovnom pozivu, domoljublju i nostalgiji koja ga obuzima u izvan-domovinstvu.

Ivan je rođen u Zagrebu 1982. godine u obitelji Šimuna i Kate Penave. Nakon završetka osnovne škole prijavio se u malo sjemenište franjevac konventualaca, gdje je proveo četiri godine pohađajući Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju na Šalati. Nakon novicijata i teološkog studija, položio je 2007. godine svoje svećane redovničke zavjete i zaređen je za đakona. Tada odlazi u Njemačku kako bi započeo poslijediplomski studij, a sljedeće godine je zaređen za svećenika.

- Moj hobi je čitanje pustolovnih romana i knjiga o Domovinskom ratu. Volim upoznavati nove ljude i nove oblike kršćanske duhovnosti. U slobodno vrijeme rado se vozim biciklom i idem u kino. Povremeno pišem članke za naš mjesečnik “Veritas”, a na Internetu pišem i svoj blog na stranici dnevnikmladogsvećenika.blog.hr - kaže fra Ivan.

Kada ste osjetili Božji poziv?

- O Božjem pozivu sam prvi put počeo razmišljati u šestom razredu osnovne škole kada je nama ministrantima o tome govorio jedan bogoslov. Zatim su uslijedila ministrantska druženja, natjecanja u kvizu i nogometu, te zajednička ljetovanja i duhovne vježbe u našem creskom samostanu. Kao ministrant sam svakog dana mogao vidjeti kako stotine i tisuće ljudi sa strahopoštovanjem i dubokim osjećajima dolaze u crkvu jer se u sakramentima događa nešto posebno. Uvijek me privlačila ta misterioznost u crkvenoj liturgiji jer toliki su

Fra Ivan Penava

zajedno na misi, a opet taj susret sa živim Bogom svatko doživljava u sebi na drukčiji, svoj način.

Zašto ste baš odabrali franjevački red?

- Mogu reći da je on zapravo odabrao mene. S obitelji sam redovito sudjelovao u nedjeljnoj misi u našoj župnoj crkvi koju vode franjevci konventualci. Moj stariji brat Zvonimir je bio ministrant, a sestra Zrinka je pjevala u zboru, pa smo moj mladi brat Mislav i ja isto tako počeli ministrirati. Kako sam često sudjelovao na duhovnim vježbama koje su organizirali franjevci, tako sam jednostavno poželio kod njih i ostati.

Je li Vam neki franjevac uzor? Koji?

- Kad sam bio ministrant imali smo redovite tjedne susrete na kojima je p. Josip Blažević pričao o životima mnogih svetaca, posebno djece koja su živjela kršćanski i sveto, te nam je posuđivao romane o prvim kršćanima. To ministrantsko druženje i razgovori s njim potaknuli su me na svećenički poziv. Toliko sam često bio u samostanu da je p. Josip taj moj zanos nazvao “klosterofilija” – zaljubljenost u samostan. Čak je meni i još jednome ministrantu Hrvoju napisao na papiriću nešto poput liječničkog recepta za “klaustrofiliu” i dao nam da to ponese kući.

Kako je slijedio put do zaređenja?

- Nakon gimnazije u Zagrebu slijedila je godina novicijata u samostanu na Cresu koja je bila usmjerena prema pripremi za redovnički život u sklopu franjevačkog reda i nije izravno povezana sa svećeničkim redanjem. Tako su zapravo redovnički i svećenički poziv na jedan način odvojeni. Ja sam prvo postao redovnik, a onda sam se u sklopu svoga redovničkog poziva polako počeo pripremati za svećeničko redanje. Poslije novicijata uslijedio je moj petogodišnji studij teologije u Zagrebu, nakon kojeg su došli đakonsko i svećeničko redanje.

Fra Ivan prigodom
služenja Sv. mise

Blagoslov majke Kate
i oca Šimuna

Otkrivao sam studirajući nove duhovne i životne horizonte te sam družeći se s drugim studentima vjernicima i nevjernicima uz njihova pitanja i razmišljanja otkrivao svoje svećeništvo.

Tko Vas je zareadio i kako ste se osjećali nakon zaređenja?

- Za svećenika me zareadio 21. lipnja 2008. godine kardinal Josip Bozanić u zagrebačkoj katedrali. Cijeli teološki studij doživljavao sam kao nešto već apsolvirano, nešto što već znam jer sam bio ministrant, jer sam već vidio mnoge svećenike i jer sam već puno toga u crkvi i samostanu proživio. Zato mi nije

bilo teško studirati, a svećeničko ređenje sam doživio kao nešto što sam odavno očekivao. Kao kad očekujete da vam novac sjedne na račun – znate da je novac već uplaćen, ali svejedno morate čekati dan ili dva kako bi banka to proknjižila. Tako sam se i ja osjećao svih tih deset godina, kao na čekanju nečega što je već tu, u meni, ali trebam još dobiti potvrdu od Boga i drugih ljudi.

Nakon završetka studija odlazite na poslijediplomski studij u Njemačku. Zašto u Njemačku?

- Naša franjevačka provincija sv. Jeronima povezana je na poseban način u

zajednicu s drugim srednjoeuropskim provincijama. Njemačku sam upoznao preko godišnjih europskih susreta bogoslova. Za vrijeme ljetnih odmora bio sam dva puta po mjesec dana u Njemačkoj i jedanput u Švicarskoj. Nakon završetka studija provincijal mi je predložio studij u Njemačkoj, što sam prihvatio.

Tijekom poslijediplomskog studija djelujete i u Hrvatskoj katoličkoj misiji Würzburg. Predstavite nam tu našu vjersku zajednicu.

- Hrvatsku katoličku misiju Würzburg vodi p. Paško Mandurić, a ja mu pomažem koliko mogu. Misija obuhvaća oko 300 vjernika koji stanuju u samome gradu i još oko 900 u cijeloj pokrajini Unterfranken. Pater Paško redovito obilazi obitelji te ljude koji su u bolnici i zatvoru. Posebno svečano se slave blagdani sv. Nikole, sv. Antuna i Majčin dan kada nastupa i mali dječji zbor, a na Duhovski ponedjeljak se organizira veliko hrvatsko hodočašće u svetište Marienthal. U misiji p. Paško služi još misu u gradu Schweinfurtu, a osim toga odlazi i u Bad Merghentheim gdje također ima oko 300 Hrvata.

Kako provodite vrijeme u Njemačkoj i koliko Vam nedostaje domovina?

- U samostanu preko tjedna redovito služim svete mise i slušam ispovijedi, te sam s braćom na zajedničkoj molitvi i obrocima, a pomažem i jednoj njemačkoj filijali. Na fakultetu slušam pred-

Fra Ivan Penava
(desno) sa subraćom

vanja i seminare, što je vezano uz moj posljediplomski studij. Slobodno vrijeme provodim u druženju s bogoslovima i hrvatskim prijateljima koje sam upoznao preko misije. S njima gledam športske utakmice hrvatskih reprezentacija i razgovaram o prilikama u Hrvatskoj. Tako se u njihovu društvu osjećam kao u Hrvatskoj. U stalnom sam kontaktu i s p. Paškom, a preko Interneta pratim domovinske vijesti. Ipak poželim u situaciji kada moram nešto kupiti ili kada hodam gradom da mogu s nekim razgovarati na hrvatskom jeziku odnosno da sam u Hrvatskoj gdje me svi razumiju i gdje se bez problema mogu izraziti na hrvatskom. Ponekad me uhvati sjeta pa odslušam nekoliko domoljubnih pjesama na *Youtubeu*. Prije nekoliko godina sam pročitao pjesmu "Hrvatska" Duge Ivaniševića i u njoj nalazim duboku

Polaganje ruku kardinala Bozanića

S djecom prigodom proslave sv. Ante u Würzburgu

utjehu i inspiraciju kad razmišljam o sebi kao Hrvat u tuđini. Pjesma je predivna, a dva stiha su mi se posebno urezala u pamćenje: "Hrvatska je riječ koju naučih od majke i ono u riječi mnogo dublje od riječi i ono dublje s Hrvatskom me veže" te drugi stih: "Te ja kao Hrvat brat sam sviju ljudi. I kud god idem sa mnom je Hrvatska."

Budući da se mladi rijetko odlučuju za svećenički poziv, što biste poručili neodlučnima?

- Poručio bih im neka dođu kod nas u samostan pokušati živjeti redovničkim i svećeničkim životom. Dok ne pokušaju nikad neće znati je li to za njih ili nije. Naši bogoslovi u Zagrebu na Svetom Duhu organiziraju "dane otvorenih vrata" kada se može doći i nekoliko dana s njima živjeti. O tome se više može pronaći na internetskoj stranici: www.ofmconv.hr.

Što za Vas znači svećenički poziv?

- Na početku je za mene svećenički poziv bila "životna avantura" o kojoj sam čitao u životopisima svetaca i roma-

nima o prvim kršćanima. Danas gledam na svećeništvo kao na "avanturu duha" jer ja u ispovijedi i razgovorima o vjeri dotičem dubine duše svakog čovjeka i to u svakog čovjeka na neponovljiv način. Svećenik bi trebao biti informiran o novim duhovnim pokretima u sklopu Crkve, ali i o novim oblicima nekršćanskih duhovnosti jer nam sve to pokazuje kako i danas ljudi na različite načine traže svoj put k Bogu. Upravo čitam knjigu "Svećeniče, upoznaj svoje dostojanstvo" u kojoj autor Ivan Bodrožić piše: "Redenje kojim se prenosi milost svećeništva kreativan je Božji zahvat preko Crkve iz kojeg svećenik crpi svoju kreativnost, kojom se služi Duh Sveti." Hoću reći da svaki vjernik po sakramentima krštenja, krizme, a i ženidbe dobiva Božju milost za kršćansko djelovanje u ovome svijetu jer preko sakramenata Duh Sveti kreativno djeluje u njima. Svećenik po svom sakramentu svetoga reda dobiva milost voditi vjernike, tumačiti im vjeru i posvećivati ih. Ja sam to i do sada znao, ali otkad sam zaređen otkrivam sve to u praksi. ■

ENG An interview with Fra' Ivan Penava, a young member of the Franciscan order, pursuing his postgraduate studies in Germany. Ivan discusses his spiritual calling, patriotism and the nostalgia he is overcome with when abroad.

Vojvođanski Hrvati i dodiri kultura

“Riječ je o jezgrovitom priručniku koji nastoji sustavno i sažeto obraditi događaje među vojvođanskim Hrvatima tijekom proteklih pola tisućljeća bivanja na tim prostorima”, rekla je ravnateljica HMI-ja Katarina Fuček

Katarina Fuček, Mario Bara, Tomislav Žigmanov i Željko Holjevac

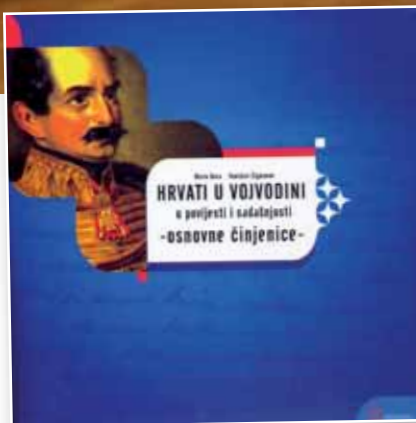

Napisala: **Vesna Kukavica**

Snimio: **Hrvoje Salopek**

Monografija *Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti - osnovne činjenice* autorskog dvojca Marija Bare i Tomislava Žigmanova, kojoj je nakladnik Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici, svečano je predstavljena u Hrvatskoj matici iseljenika u Zagrebu 10. lipnja. Uz pozdravne riječi Katarine Fuček, ravnateljice Hrvatske maticе iseljenika, nazočnima su se obratili recenzent dr. sc. Željko Holjevac s Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, te autori.

- Riječ je o jezgrovitom priručniku koji nastoji sustavno i sažeto obraditi događaje među vojvođanskim Hrvatima

ma tijekom proteklih pola tisućljeća bivanja na tim prostorima u suživotu naših naroda s više različitih etničkih skupina. Iskustvo dodira kultura, integracijski i asimilacijski procesi te interkulturalni fenomeni u vojvođanskim Hrvatima obrađeni su na stotinjak stranica i ilustrirani nizom izabranih ilustracija. Hrvati u Vojvodini su sastavni dio hrvatskoga naroda, koji kao autohtoni manjinski

narod živi u vojvođanskim dijelovima Srijema, Bačke i Banata, a uz hrvatsko ime odaziva se i na nekoliko regionalnih i subetničkih imena poput Bunjevca i Šokca, rekla je Matičina ravnateljica Katarina Fuček.

U knjizi su posebnu pozornost pobudili zanimljivi životopisi istaknutih osoba poput akademika Josipa Rudića Aljmaškog iz 18. stoljeća, bana Josipa Jelačića Bužimskoga, biskupa Ivana Antunovića i preporoditelja te književnika Ilije Okruglića Srijemca iz 19. stoljeća, velikana hrvatske moderne književnosti Antuna Gustava Matoša te glazbenika i jezikoslovca Josipa Andrića, glasovitoga nuklearnog fizičara Gaje Alage iz 20. stoljeća. Od živućih velikana znanosti knjiga nam obraća pozornost na najcitraanijega hrvatskog znanstvenika današnjice Paška Rakića iz Rume koji je vodeći neuroznanstvenik svijeta s američkom adresom. Uz to, iz Vojvodine su među književnim osobnostima suvremenoga doba istaknuti svestrani umjetnik Petko Vojnić Purčar i pjesnikinja Jasna Melvinger.

NARODNI PREPOROD HRVATA U JUŽNOJ UGARSKOJ

- Somborac Mario Bara, znanstveni novak zagrebačkog Instituta za migracije i narodnosti, izvrsno je opisao migracije hrvatskoga stanovništva u Vojvodini. Pojavom prvoga glasila na narodnom jeziku 1870., *Bunjevačkih i šokačkih novina*, pod pokroviteljstvom biskupa Ivana Antunovića, započeo je narodni preporod Hrvata u južnoj Ugarskoj kao povijesni proces koji je, prema autorovu mišljenju, tekao odvojeno od preporodnih strujanja u Hrvatskoj iako se na njih na različite načine naslanjao. Poslije raspada Austro-Ugarske promijenile su se geopolitičke okolnosti, odnosno nastala je

nova država – Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, od 1929. Kraljevina Jugoslavija. U tom je okviru i u okolnostima koje je on pretpostavljao nastavljeno političko, kulturno i vjersko organiziranje Hrvata u Bačkoj, Srijemu i Banatu. Nestankom jugoslavenske monarhije 1941. požar Drugoga svjetskog rata zahvatio je i Hrvate u tim krajevima. Srijem je tada bio u NDH, Bačka je pripojena Mađarskoj, a Banat je došao pod njemačku upravu. Poslije Drugoga svjetskog rata, obilježenog ljudskim stradanjima i materijalnim razaranjima, započelo je razdoblje povijesti Hrvata u Vojvodini kao autonomnoj pokrajini u sastavu Srbije, tada jedne od republika u sklopu socijalističke Jugoslavije. Referirajući se na osnovna iskustva vojvođanskih Hrvata iz tog razdoblja, ne zaboravljajući ni otiske hrvatskog proljeća 1971., Mario Bara završava svoj pregled slomom socijalizma i nagovještajem najnovijeg razdoblja, čiju obradu ostavlja za neku buduću prigodu, naglasio je dr. Željko Holjevac.

AKTUALNI POLOŽAJ VOJVOĐANSKIH HRVATA

Tomislav Žigmanov u knjizi se ponajviše bavi naravi i činiteljima aktualnog položaja vojvođanskih Hrvata kao nacionalne i vjerske manjine u isto vrijeme. Raščlanjuje formalno-pravni okvir i pitanje ostvarivanja i uživanja manjinskih

prava u posljednje vrijeme. Posebno se osvrće na ostvarivanje prava na njegovanje kulture, informiranje i obrazovanje na hrvatskom jeziku, službeni uporabu hrvatskog jezika i pisma u Vojvodini i političko organiziranje tamošnjih Hrvata. Ističe također činjenicu da je informiranje na hrvatskom jeziku elektroničkim medijima počelo krajem 1990. na Radio Subotici i da je Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije jedina višeskolna ustanova na hrvatskom jeziku. Zatim se osvrće se na djelovanje Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini, političke stranke iz 1990. godine, u kontekstu recentne pluralizacije manjin-

ske političke scene. Opis završava Hrvatskim narodnim vijećem kao manjinskim samoupravnim tijelom, odabranom literaturom od 50 naslova o vojvođanskim Hrvatima i opsežnim popisom sadašnjih hrvatskih institucija, ustanova, organizacija i udruga u Vojvodini, zaključio je dr. Željko Holjevac.

Monografija Hrvati u Vojvodini otcijenjena je kao važan korak u postavljanju visokih standarda u produkciji stručne i znanstvene literature na manjinskim jezicima u ovome dijelu svijeta.

Prigodni glazbeni program, improvizacije na bunjevačke teme, izveli su Pere i Dragana Istvančić. ■

ENG *Hrvati u Vojvodini u povijesti i sadašnjosti - osnovne činjenice (Croats in Vojvodina in the Past and Present: The Basic Facts)*, a monograph by authors Mario Bara and Tomislav Žigmanov, was promoted at the Zagreb headquarters of the Croatian Heritage Foundation.

S predstavljanja u Hrvatskoj matici iseljenika

ISELJENIČKE VIJESTI

HRVATSKA DJEČJA ŠKOLA U BEČU

AUSTRIJA - Hrvatsku dječju školu u Beču ove godine uspješno je po-

hađalo 135 učenika. Školska godina završena je svečanom predajom učeničkih knjižica i kazališnom predstavom „Jaje“, a u izvedbi dječjeg kazališta „Branka Mihaljevića“ iz Osijeka. U Hrvatskoj dječjoj školi održava se dopunska nastava na hrvatskom jeziku koju vodi Mirela Marijančić, a njezin rad financira Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH. Nastava se održava na pet nastavnih mjesta u Beču, većinom u 3. okrugu u osnovnim školama. Učenici je pohađaju jedanput tjedno dva školska sata.

SUSRET MINISTRANATA CROMIN U WIDNAU

ŠVICARSKA - U Widnau (Kanton St. Gallen) je održan krajem svibnja CroMin, susret ministranata i malih pjevačkih zborova hrvatskih katoličkih misija iz Švicarske. Susret je započeo svetom misom na kojoj su koncelebrirali svi misionari, a predvodio ju je fra Ante Pranjić iz Ticina. Nakon kratke stanke i nakon mise, nastupili su mali pjevački zborovi. Sva-ki zbor je izveo po tri pjesme. Kviz znanja uslijedio je odmah nakon nastupa zborova. Prekrasan proljetni dan omogućio je nesmetano održavanje i sportskih natjecanja. Na kraju treba spomenuti i besprije-kornu organizaciju domaćina ovog susreta HKM St. Gallen na čelu s fra Mićom Pinjuhom. (Ivan Ivić)

Garancija za lažne diplome

Kao što se sudbina igrala s Rodijakom Čipom, a Gale s ljudima, tako se Boškan igrao sudbinom. Tu je osobinu mogao naslijediti od više svojih predaka, ali je svoj jedinstveni stil igre doradio u jednom slavonskom gradu, gdje mu je obitelj odselila za vrijeme rata, pa se vratila nakon nekoliko godina. Tu je Boškan stekao stanovitu školsku naobrazbu tako da je bio najškolaniji Glavičanin, ali je isto tako stekao lijepe manire i gospodsko ponašanje. Bio je darežljiv i druželjubiv, fin i uvijek veseo, uljudan i pažljiv prema svakom sugovorniku. Nikamo nije išao bez odijela, kravate i šešira. Pravi gospodin.

Jedini njegov problem bio je novac, bolje kazati, sklonost prema trošenju. Nismo kazali da je Boškan uvijek častio ljude, siromašne zato što su siromašni, a bogate zato što su bogati. Osim toga, volio se vidati u višem društvu i, naravno, mnogo putovati, što je iziskivalo mnogo novca. Već kao svršeni srednjoškolac mogao se zaposliti, ali kad je sračunao koliko može zaraditi za radni vijek, vidio je kako bi njegovi rashodi morali biti puno veći od prihoda. Osim toga, ubijala ga je izvjesnost, sigurna spoznaja da će za mjesec dana rada dobiti sasvim izvjesnu svotu novca. I to mizernu. A toliko puno novaca ima na ovom svijetu. I toliko kuća, a nijedna nije njegova, gotovo se čudio Boškan. I već s devetnaest godina domogao se prvih novaca i prve kuće. Predstavio se općinskim čelnicima kao student agronomije, te je dobio stipendiju, a dopisivanjem nula na dogovoreni iznos, podigao je za ono vrijeme golemi novac.

Nakon presude dobio je svoj dom, kako je zvao Kazneno-poprani dom u Zenici. Tu je usavršio svoj talent za falsificiranje dokumenata položivši diplomski rad na lažnom dokumentu o pomilovanju dvojice političkih zatvorenika. Zna se da su, ubrzo nakon što je Boškan napustio zenički zatvor, iz njega izašla i spomenuta dvojica političkih zatvorenika, premda su tu trebali ostati još godina-

ma. Poslije se rekonstrukcijom događaja došlo do sljedećeg objašnjenja: Boškan se u zatvoru domogao neke odluke o pomilovanju iz Beograda, one kojom je Tito smanjivao kazne zatvorenicima. Na temelju tog dokumenta Boškan je napravio potvrde o pomilovanju i poslao ih zatvorskim vlastima u Zenicu iz Beograda.

Kad su Boškanovi prijatelji bili već iza granice, vlasti su se dosjetile prevare, pa su sigurnosne službe dugo pozivale na saslušanja našeg Boškana, ali on zbog toga nije imao trajnijih posljedica. Naprotiv, Boškan je dobio posao vozača u općini. Tu je mogao dugo ostati da nije bilo njegovih lijepih manira, elokventnosti i darežljivosti. Svi su ga toliko voljeli da je jednoglasno izabran za sekretara partijske organizacije. I taj posao je dobro obavljao, no greška je bila u nepoznavanju pravila o plaćanju članarine. Pa kad se nakupilo više neplaćenih mjeseci, bio je prozvan na jednoj sjednici. Pošto je Boškan bio istinoljubiv čovjek, priznao je iskreno da ne plaća članarinu zato što nije član partije, te da nije znao da onaj tko nije član, ne može biti sekretar partije.

Tada je Boškan dobio otkaz s posla i prvi put dospio u novine uz komentar novinara kako svima takvima ubuduće ne bi trebalo biti mjesta u Savezu komunističara. A Boškan je krenuo u svijet, "na ispašu", kako je on prekrstio uzrečicu o odlasku u svijet "truhom za kruhom". Prva mu je "ispaša" bila na firmi WEIS – FREITAG kada je upisao čak devetoro lažne djece i više mjeseci dobivao dječji doplatak. Kada su ga na saslušanju pitali zašto je to učinio, iskreno je priznao kako se nadao da ga neće otkriti. Kao i sve ostalo, tako je i izgon Boškan doživio samo kao jednu zanimljivu epizodu koja mu je dala nove poticaje, za nove poslove. A prvi je stigao s ulaznim vizama, što je radio skupa s Galom. Otvorio je Boškan ured gdje su se mogli dobiti njemački radni papiri. Vlasti su dvojile što s tim Boškanovim papirima uraditi, da bi na kraju pustili čovjeka da na miru

radi svoj posao. Jer, u propisima jednostavno nije to područje tretirano.

S jednim poslom dolazi i drugi, govorio je Boškan kad je prošlo vrijeme ulaznih viza. On je kao vrsni životni strateg shvatio jednu stvar: treba biti tamo gdje ima novca. U konkretnom slučaju, kada je na tisuće ljudi otišlo po novac u Njemačku, to je značilo da treba ostati u zavičaju gdje je stizalo više milijuna maraka godišnje. Samo lud čovjek ne bi mogao odvojiti za sebe koliko treba, mozgao je Boškan, kad je otvarao ured za prodaju zanatskih diploma.

Gastarbajteri su ubrzo shvatili da je i u Njemačkoj važna diploma. I zbog više klase na radnom mjestu i porad veće zarade. A pošto se radilo uglavnom o neškolanima ljudima koji su razmjerno brzo učili poslove, uskoro se pojavilo mnogo kandidata za zidarsku, tesarsku, bravarsku... diplomu. Škole su organizirale ispite, ali pošto je to trajalo predugo, morala se polagati godina za godinu i budući da mnogi nisu imali ni osnovnu školu, u pomoć je priskočio Boškan. Za samo sat vremena, koliko je trebalo za ispisivanje diploma, mogla se dobiti svjedodžba i osmogodišnje škole. Ako imaš srednju, govorio je Boškan, osnovna se podrazumijeva.

Posao je cvjetao na Boškanovo zadovoljstvo. On je davao dvogodišnju garanciju za svoje svjedodžbe i diplome. Ako nekoga njemačke vlasti uhite zbog njegove diplome, Boškan je bio spreman po toj garanciji čovjeku vratiti novac. A pošto se to nije događalo, Boškanove su diplome smatrane boljim od "državnih" i ravne njemačkim. No, budući da se taj posao ne može raditi tajno, dospio je glas o tome i do ušiju vlasti.

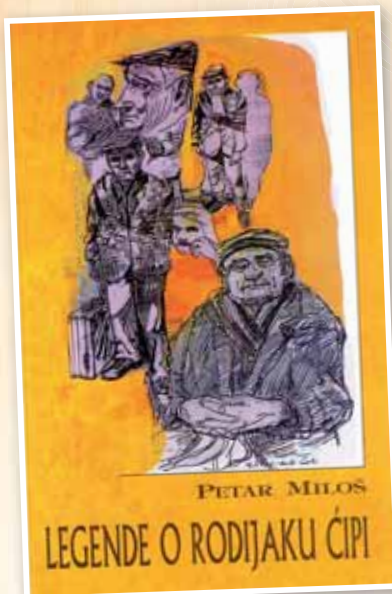
Što mogu pomoći, druže Obrene? – uljudno i veselo je upitao Obrena koji se jedne večeri pojavio na vratima Boškanova ureda.

Boškan se nije prepao Obrenova upada u njegov ured. Diplome su skrivene, a nadao se da ga nisu odali oni što su ih kupovali. Osim toga, znakovito je bilo to što je Obren stigao sam. Da-

kle, došao je porad svog posla, uostalom zato ga je Boškan pozdravio pitanjem: Što mogu pomoći!? Znao je Boškan za Obrenove ambicije da ode na viši položaj, ali i za njegovu nedarovitost za školu. Imao je samo četiri razreda tečaja. Odavno je Boškan tu vidio mogućnost da se sprijatelji sa Srbima i to ne bilo kakvim, već jednim od čelnih ljudi u Gradu.

Da bi čitatelji bolje razumjeli Boškanovu potragu za prijateljem Srbinom, ovdje ću podsjetiti da je svaki Glavičanin imao prijatelja Ciganina i prijatelja Srbina u gradu. Prijatelj Ciganin zvao se pokovac, pošto se radilo o kovačima. A isključivo Cigani su radili taj posao, seljacima prijeko potreban. Jer svakom je domaćinu trebalo skovati motiku, kramp, nož, vile, lopatu, lemiš, ralo, crtalo... Kovalo se tu prijateljstvo sa Salkom, Ferizom, Mujom, Feridom, Abidom, Šabanom... dobrim majstorima i po pravilu čestitim ljudima koji su svojim poštenjem željeli izbrisati sve priče o ciganskim "nestašlucima".

I dok su s odlaskom u Njemačku kopnula ta prijateljstva s Ciganima, jer se njihova roba mogla za male novce nabaviti u Njemačkoj, dotle je porasla potreba za prijateljima Srbima. Glavičani, odreda Hrvati, dobro su znali da u gradskoj vlasti radi i mnogo Hrvata, čak su, zbog većine stanovništva bili i na nekim čelnim pozicijama, ali su također znali da im oni malo mogu pomoći. Valja ti više jedan prijatelj Srbin, nego stotinu prijatelja Hrvata, govorili su Glavičani. A to je posebice dolazilo do izražaja na početku "pasoškog doba". Naravno, rijetki su Hrvati, možda oni gradski, imali priliku "sprijateljiti" se sa Srbinom na visokom položaju, ali su i obični službenici, pa čak i srpski seljaci jako puno mogli pomoći preko svojih veza na sudu, u školi, bolnici, općini... Više nego hrvatski profesori ili inspektori. Doduše, ta prijateljstva nisu bila bez interesa, ali, Bože moj. Bez toga ne ide. Do "pasoša" se prijateljstvo održavalo na naturalnim proizvodima pršutima, jajima, siru..., a kad su

marke počele stizati, onda je to postao način njegovanja bratstva i jedinstva. Ta su interesna prijateljstva ponekad prerastala u prava, ljudska, pa su se neki hvalili kako im Mile i Ostoja bez ikakve protuusluge sređuju ono što u Gradu ne bi mogli sami srediti.

Kada to znamo, onda nam nije teško razumjeti zašto se Boškan odavno

želio sprijateljiti s Obrenom i zašto mu se čak obradovao. Uzdao se Boškan u svoje pretpostavke o nerazmjeru Obrenovih ambicija i sposobnosti, a on je tu, Boškan, koji bi sve to mogao dovesti u ravnotežu. Diplomom!

A kako ti meni možeš pomoći? – osmjehnu se Obren, što je Boškan protumačio dobrim znakom.

Čovik more uvijek pomoć čoviku – reče Boškan. Jerbo, more bit da ti nemaš ono što ja imam i da ja nemam ono što ti imaš.

A šta to ti imaš što ja nemam? Diplome i svjedodžbe?

Imam i to, druže Obrene. Evo pogledajte, reče Boškan i pruži mu svoju vlastitu diplomu srednje škole.

Nisam mislio na ovu, već na lažne diplome koje prodaješ – reče Obren vraćajući Boškenu svjedodžbu.

Nisu lažne, druže Obrene. Prave su.

Znači, ti priznajesh šverc diploma-ma?

Nije to šverc, druže Obrene, već poštena trgovina. Ja čoviku diplomu, a čovik meni novac. Naravno, ako je dobar čovik, onda može i bez novca.

Mogu li ja to pogledat? Kako to izgleda?

Na žalost, nemam više kod sebe. Evo primetni. Znaš, strah me policije. Ima svakakvih ljudi.

Da, to je kašnivo.

A ne bi trebalo bit. Jerbo, koliko naša socijalistička država, druže Obrene, dadne novca za školovanje ljudi? Puno i puno. A po meni nepotrebno.

Kako nepotrebno?

Mi svi znamo, druže Obrene, i to piše u bukvaru da naša socijalistička i komu-

nistička zajednica ima i najpametnije ljude na svitu. Pitam se šta će pametnu čoviku škola? Šta će, na primjer, vama druže, Obrene, škola i školovanje kad ste pametan čovik? Vama triba samo diploma koju vi već imate – polaska Boškan Obrenu.

Lepo zboriš, lepo zboriš, momče. Možda si baš u pravu. Imam ja nekog sinovca, pametna, bre, da popizdiš. Naprosto rastura, ali neće u školu da mu jebeš sele.

Da imam diploma, ja bi mu sada napisao – počeo tvrditi Pazar Boškan. – a kako vam se zove sinovac?

Obren kao i ja – reče šef policije nakon kratke zbunjenosti.

Možda je i rođen istog datuma kao i vi? – priupita Boškan uvjeren da svjedodžba zapravo treba njemu, šefu policije.

Kako, bre, znaš?! E, baš je tako, isti dan rođeni, isto se zovemo, ista imena očeva... Baš smešno.

Ako je tako, druže Obrene, onda ćemo naći jednu diplomu.

Čuj, ni reći nikome o tomu! – upozori šapatom Obren.

Bez brige, druže Obrene. To sve spada u poslovnu tajnu. Barem s moje strane. A s vaše, možete kazati nekim ljudima za mene. Takvima koji su poput vašeg sinovca – reče Boškan mašajući se za obrazac jedne diplome.

Može li srednja trgovačka ili upraviteljska? – upita Obren.

Može, naravno. Može sve što želite. Ali, kad malo bolje promislim, možda ne bi bilo loše ni diploma više škole? Možda viša ekonomska? Šta velite, druže Obrene?

Čuj, da to ne bi bilo malo previše, ta viša?!

Za pametna čovika ništa nije previše, druže Obrene. Uostalom, najbolje bi bilo dvi diplome. I za srednju i za višu, pa što sinovcu zatreba. Što o tome mislite?

Ti si, bre, stvarno pametan čovek. Očeš da te predložim za Partiju?

Ma, ni govora, druže Obrene. Možda kad malo sazrijem. Već ću ja vama javiti kad me želja povuče.

Početak prijateljstva s Obrenom, toliko željenim od strane Boškana, učvršćen je pršutom i vinom što je častio Boškan. No, ta će se investicija pokazati veoma isplativom, a Obren i Boškan tako postaju osuđenici na prijateljstvo. ■

O PROMIDŽBI HRVATSKOGA JEZIKA

Mediji su idealno sredstvo za promicanje proizvoda, ideja i stajališta. Trebali bi biti i idealno sredstvo za promicanje kvalitetnoga normiranoga književnog jezika. Na žalost, u Hrvatskoj ne samo što nije tako, nego je posve suprotno. Na jezično izražavanje prosječnoga čovjeka najviše utječe televizija, a jezik koji televizijskim programima usvajaju gledatelji sve manje je normirani književni jezik, i to doslovce iz mjeseca u mjesec. Uporaba hrvatskih riječi stalno se smanjuje na svim programima, pa i na nacionalnoj televiziji. Ta je pojava u tolikoj mjeri uhvatila maha da i spikeri u informativnim emisijama izgovaraju riječi s naglascima koji se kreću u rasponu od izrazito lokalnih do onih koje su propisivali hrvatski 'vukovci' početkom 20. stoljeća. Tako umjesto pozitivnoga djelovanja na gledatelje, televizijski programi, kao i mnogobrojni drugi mediji, pridonose razaranju hrvatske jezične norme.

Unatoč takvome 'mačehinskom' odnosu u domovini, hrvatski jezik u svijetu postupno ipak stječe ugled. Ugodno me iznenadio prošlomjesečni posjet Sveučilištu u Gdanjsku. Tamo, u poljskom dijelu Baltika, tako rado uče hrvatski jezik da su u ovoj akademskoj godini na preddiplomskom i diplomskom studiju ukupno imali čak stotinu i troje studenata kroatistike. Njima prof. dr. Agnieszka Spaginska drži predavanja iz predmeta Opisna gramatika hrvatskoga jezika, dok se za njihovo praktično znanje jezika brine dvoje lektora: Agnieszka Bielinška i Dubravko Vencl. Niti jedno od to dvoje lektora ne plaća država Hrvatska, nego su kao lektori hrvatskoga jezika stalni

Piše: Sanja Vulić

zaposlenici Sveučilišta u Gdanjsku. Želja mladih za znanjem hrvatskoga toliko je jaka da sam za svoga boravka u tome gradu i izvan nastave stalno bila okružena onima koji nisu htjeli propustiti priliku da vježbaju hrvatski jezik i da mi pokažu koliko su već naučili. Za razliku od naših medija, njih zanima što točno pripada normiranome hrvatskome književnom jeziku, a što je u tom idiomu neprihvatljivo.

No nije samo želja za znanjem hrvatskoga ono što nas može oduševiti u poljske mladeži. Na mene je iznimno dubok dojam ostavio veliki nacionalni ponos mladih Poljakinja i Poljaka, složnost u promicanju nacionalne dobrobiti, njihova ljubav prema domovini, poštovanje vlastite nacionalne povijesti, narodnih velikana, kulturnoga naslijeđa, a naravno i vlastitoga jezika. Sve su to lijepe i hvalevrijedne osobine koje većina današnjih mladih Hrvatica i Hrvata, na žalost, ne posjeduje. Hrvatsku studentsku mladež gotovo da i ne zanimaju naše temeljne nacionalne vrijednosti. Rado ih zamjenjuju bilo kakvim ispraznim inozemnim pomodarstvima pa nije začudno što i komunikacija na hrvatskome jeziku postaje sve primitivnija, a ponekad je posve potisne engleski jezik. Kao da se u Zagrebu postupno vraćamo na stanje prije hrvatskoga narodnog preporoda kada je naša inteligencija međusobno komunicirala na njemačkome, mađarskome, latinskome, francuskome..., samo ne na hrvatskome. Ali tada smo imali zdravi puk koji je govorio hrvatski. Sada, kada nam se i puk "pogospodio", tko će sačuvati hrvatski jezik od relativizacije i obezvređenja? Jedini je lijek u vraćanju dostojanstva lijepome hrvatskome normiranome književnom jeziku. ■

Pjesme Hrvatima izvan domovine

DUBROVNIK - Zbirka pjesama Ivica Jurjevića "Pjesme Hrvatima izvan domovine" predstavljena je 10. lipnja u organizaciji Hrvatske matice iseljenika Dubrovnik i udruge Hrvatska dijaspora iz Zagreba u prostorima ureda HMI-Dubrovnik. Tom prigodom otvorena je i izložba najstarijega živućeg slikara hrvatske naive, Ivana Večenaja. Ivica Jurjević je predsjednik udruge Hrvatska dijaspora koja je utemeljena 2002. godine s ciljem promicanja hrvatske kulture među Hrvatima koji žive izvan domovine, a o njegovoj zbirci je don Ivica Pervan rekao da sadrži raznolikost ideja i analiza. - On se prisjeća poput ljudi koji su otišli "trbuhom za kruhom" izvan domovine i poput ljudi koji su ostali tu dijeleći udes svog naroda. Svojim jednostavnim stilom, bez dugih rečenica, bez zamršenoga misaonoga govora, govori o jednostavnim stvarima, a istodobno znakovitim i važnim, kako za pojedince kao što je on, tako i za zajednicu kakva

je dijaspora - rekao je don Ivica Pervan. Sam Jurjević kaže kako je nadahnuće pronašao u obiteljskim motivima koje baštini od djetinjstva jer mu je u emigraciji u Argentini živio djed kojeg nikad nije upoznao, a u Njemačkoj mu je 29 godina radio otac. - Senzibiliziran sam za ljude kojima nešto nedostaje i žive izvan svoje postojbine. Nije lako biti emigrant, ali nije lako biti ni misionar, o kojima sam tiskao pjesme u mojoj drugoj zbirci ili hrvatski branitelj kojima se obraćam u trećoj zbirci. Uskoro ću objaviti još dvije zbirke pjesama. U prvoj pišem o hrvatskim pomorcima i riječnim brodarima, a u drugoj o Majci Božjoj - kraljici Hrvata - najavio je Ivica Jurjević svoje nove pjesničke projekte. Moderator promocije bila je Maja Mozara, voditeljica dubrovačke podružnice Hrvatske matice iseljenika, a glazbeni prinos poetskom druženju dali su Dario Čagalj i Viktor Lenert. (Marko Giljača; snimio: Zvone Pandža)

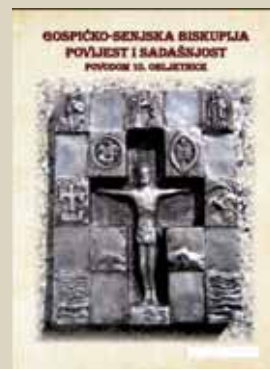

ČETVRTI SVEZAK EDICIJE "HRVATSKA I EUROPA"

Četvrti svezak "Moderna hrvatska kultura: od preporoda do moderne (XIX. stoljeće)" edicije "Hrvatska i Europa", velikoga izdavačkog pothvata Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (HAZU) i Školske knjige, predstavljen je u zagrebačkoj Preporodnoj dvorani palače Narodnoga doma. Glavni urednik četvrtoga sveska, akademik Mislav Ježić, rekao je kako edicija "Hrvatska i Europa" ima posebno mjesto u hrvatskoj kulturi jer ima zadaću tu kulturu predstaviti međunarodnoj kulturnoj javnosti. Ježić je istaknuo kako je u dugome 19. stoljeću hrvatskoj kulturi najprije prijeto iščeznuće, a tradicijama hrvatskog kraljevstva ukinuće, da bi iznenada došlo do preporoda i javile se snage koje ih dižu iz pepela te Hrvatsku uvode u tokove modernizacije na europskome kontinentu. Trima prethodnim svescima edicije "Hrvatska i Europa" bio je glavni urednik akademik Ivan Supićić, koji je pokrenuo i osmislio ediciju. Prvi svezak "Srednji vijek (VII. - XII. stoljeće)" objavili su HAZU i izdavačka kuća AGM, 1997. godine.

GOSPIČKO-SENJSKA BISKUPIJA

U povodu 10. obljetnice osnutka Gospičko-senjske biskupije, objavljena je monografija - spomenica pod nazivom "Gospičko-senjska biskupija - povijest i sadašnjost". Urednik spomenice i autor dvaju poglavlja je gospičko-senjski biskup dr. Mile Bogović, a ostala poglavlja su napisali mons. Mile Pecić, mons. mr. Tomislav Šporčić i mons. mr. Tomislav Rogić. U prvom poglavlju biskup Bogović daje povijesni pregled Senjske biskupije i Modruške ili krbavske biskupije. Mons. Pecić piše o posledicama agresije na Republiku Hrvatsku na krvavi Uskrs 1991. godine kao kontinuitetu stradanja i razaranja koja su Hrvati već proživjeli u Drugome svjetskom ratu. Pecić opisuje stradanja, ljudska i materijalna, u okupiranim župama, u župama na udaru topništva i posebno stradanja u okupiranome Slunjskom dekanatu. U trećem dijelu monografije mons. Šporčić ističe da je osnivanje nove biskupije bilo povezano s pitanjem kako oživjeti pastoralno djelovanje i obnoviti vjerski život na velikom prostoru koji pokriva 15-ak posto državnog teritorija RH. U četvrtom poglavlju spomenice mons. Rogić piše o pastoralnom radu s mladeži u biskupiji.

GRAMATIKA HRVATSKOGA JEZIKA

Gramatika hrvatskoga jezika dr. Dragutina Raguža je popravljen i izmijenjen izdanje njegove *Praktične hrvatske gramatike* iz 1997. godine, koja je zahvaljujući svojoj praktičnosti i odličnim tumačenjima imala dobar uspjeh i stigla na mnoga sveučilišta diljem svijeta. Kako sam autor kaže na svojoj mrežnoj stranici "u ovoj novoj verziji gramatike ispravljeni su propusti iz prvog izdanja te su prerađeni i prošireni neki njezini dijelovi, dok su neka poglavlja posve promijenjena". Slijedom uspjeha prvoga izdanja, ova verzija gramatike zasigurno će koristiti širokom krugu korisnika, ponajprije učenicima srednjih škola, nastavnicima, studentima, lektorima te svima drugima koji imaju teškoća s upotrebom suvremenoga hrvatskog jezika. "Pišući ovu gramatiku, mislili smo i na strance (osobito na strane studente) koji su već stekli početno znanje iz hrvatskoga jezika; njima će ona, nadamo se, biti od velike koristi" (iz Predgovora). (L. K. Šimić)

Matija Dedić i Gabi Novak apsolutni pobjednici Porina Classic

U Šibenskom kazalištu održana je dodjela diskografske nagrade Porin Classic Instituta hrvatske glazbene industrije. Drugu godinu se Porin za kategoriju klasike i jazz dodjeljuje upravo u Šibeniku. U glazbenom programu Porina Classic na šibenskim kazališnim daskama, uz domaće glazbenike, svoj su doprinos dali Matija Dedić, Pavao Mašić i Valentina Fijačko, zatim Gabi Novak i Ante Gelo, jedinstveni pijanist svjetskoga glasa Maksim Mrvica, te Anđelko Krpan i Dijana Grubišić Čiković. Apsolutni pobjednici u kategorijama jazz glazbe bili su Matija Dedić i Gabi Novak, osvojivši Porine za najbolju jazz skladbu, izvedbu i album.

Šokačka rapsodija peti put u Lisinskom

Nakon koncerata u Beču i Budimpešti, najveći tamburaški orkestar na svijetu, svoj peti koncert pod nazivom "Šokačka rapsodija" održao je u prepunoj Koncertnoj dvorani "Vatroslav Lisinski". Dojmljivi koncert je u prvom dijelu programa ponudio izbor najpopularnijih skladbi s dosadašnjih koncerata, dok je u drugom dijelu Hrvatski tamburaški orkestar (100 tamburaša) izveo neke od najpopularnijih pjesama legendarnih Beatlesa i Abbe. Za kraj koncerta i ove je godine rezerviran nezaobilazan bečarac. Koncert tamburaškog orkestra, koji je ušao u Guinnessovu knjigu rekorda kao najveći tamburaški orkestar na svijetu, izmamio je buran pljesak oduševljene publike. (Ž. L.)

Massimo oduševio zagrebačku publiku

- Osjećam se fantastično i nadam se da ćete se i vi tako osjećati jer ću vas nastojati zaraziti glazbom. Pripremili smo vam puno lipih pjesama - riječi su kojima je Massimo Savić započeo svoj akustični koncert u intimnoj, ali emocionalno razdraženoj atmosferi kazališta Kerempuh. Dva i pol sata publika je uživala u, prema Massimovim riječima, sofisticiranom tulumu. Prepuna dvorana za koju se neuspješno pokušavala u posljednji trenutak dobiti karta više, pjevala je s Massimom njegove najveće hitove poput "Mi nismo sami", "Odjednom ti" i "Sjaj u tami". Jedan od najoriginalnijih muških vokala u Hrvatskoj pokazao je svoju glazbenu širinu raznovrsnim repertoarom u kojem su se izmjenjivale blues, jazz i pop pjesme, a svojom specifičnom interpretacijom hitova velikana Franka Sinatre, Johna Lennona, Charlieja Richa i Elvisa Presleyja, Massimo je u potpunosti oduševio publiku.

Davor Gobac zvijezda večeri

U sklopu humanitarne akcije "Studenti za studente" koju organizira udruga studenata Index, na zagrebačkom Jarunu održan je Studentfest na kojemu su nastupile mnogobrojne studentske grupe, ali i poznati rock sastavi, a čiji je prihod od prodaje ulaznica namijenjen humanitarnoj organizaciji Dora, koja već 18 godina stipendira siromašne studente. Zvijezda večeri bio je Davor Gobac sa svojom grupom Psihomodo pop.

Zlatna medalja hrvatskom zboru

Amaterski mješoviti pjevački zbor Collegium pro musica sacra sudjelovao je na Festi choralis u Bratislavi, Međunarodnom festivalu zborova. Zbor je postigao veliki uspjeh osvojivši svojim nastupom u akustičnoj Dvorani ogledala u Primacijalnoj palači zlatnu medalju. Priznanje je uručio voditeljici zbora Ivi Juras predsjednik međunarodnoga žirija, ugledni slovački glazbeni pedagog Milan Pazúrik. Collegium pro musica sacra iz Zagreba natjecao se, prema svojoj osnovnoj vokaciji, u kategoriji duhovne i crkvene glazbe s repertoarom koji je uključivao skladbe starijih i novijih razdoblja glazbene povijesti.

Jubilarni Splitski festival

Nostalgичni program "Retrospektive" obilježio je drugu večer jubilarnog "Splitskog festivala" čijom su scenom vladali pripadnici starije festivalske garde. Zrinkinu su izvedbu "Ča je bilo tega više ni" prekidali pjeskom, a toplo je ispraćena i pjesma "Di si bija kad je grmilo" Đorđija Peruzovića, "Skalinada" Petra Graše koji je zamijenio Olivera... Tereza Kesovija jedina je u večeri "Retrospektive" izvela novu pjesmu "Nima više one pisme". Prvi splitski festival održan je 1960. godine, tek kao popratni dio programa ljetne modne revije "More-Revija-Split", koja se održavala na bazenima omladinskoga školskog kluba POŠK.

zabavna

- 1 Jole**
- Bagrem bijeli
Hit Records
- 2 Jelena Rozga & Željko Samardžić**
- Ima nade
Hit Records & Tonika
- 3 Jasmin Stavros**
- Žene
Hit Records
- 4 Mate Bulić**
- Neretva
Hit Records
- 5 Leo**
- Bolji nego ja
Hit Records
- 6 Sandi Cenov**
- Zbog jedne Lane
Hit Records
- 7 Neda Ukraden**
- Da se nađemo na pola puta
Hit Records
- 8 Jelena Rozga & klapa Iskon**
- Ostavit ću svitlo
Tonika & Hit Records
- 9 Vedrana Vukojević**
- Zabranjeno
Nema
- 10 Zlatko Pejaković**
- Siromah sam, nije me sramota
Hit Records

pop&rock

- 1 Gibonni**
- Toleranca
Dallas
- 2 Toše Proeski**
- Još uvijek sanjam da smo zajedno
Hit Records
- 3 Tony Cetinski**
- Dobra ti noć bivša ljubavi
Hit Records
- 4 Nina Badrić**
- Znam te ja
Hit Records
- 5 Teška industrija**
- Dolje južno
Hit Records
- 6 Maja Vučić**
- Bit će ti žao
Menart
- 7 Franka Batelić**
- Na tvojim rukama
Hit Records
- 8 Feminem**
- Lako je sve
Croatia Records/Campus
- 9 Luka Belani**
- Guarded by Angels
Aquarius Records
- 10 T.B.F.**
- Fantastična (unplugged)
Menart

Otvoreno "25. zagrebačko histrionsko ljeto"

Ovogodišnje "25. zagrebačko histrionsko ljeto" otvoreno je koncertom "Moj Zagreb, tak imam te rad", a izvođači Zlatko Vitez, Arsen Dedić, Jadranka Gračanin, Sanja Marin, Vid Balog, Branko Bulić Bula i Zvonimir Presečki & Band Histrion pjevali su pjesme sa zagrebačkim motivima. Umjetnički ravnatelj Histriona Zlatko Vitez podsjetio je kako su Histrioni tijekom 25 godina izveli tisuću predstava s više od 5.000 nastupa. Dodao je i kako su izveli 35 premijernih predstava. "Izvodili smo uspješnice Marije Jurić Zagorke, Augusta Šenoe, Miroslava Krležu, Tituša Brezovačkoga i nepoznatih zagrebačkih kajkavskih autora", rekao je te dodao kako su Histrioni posebno njegovali kajkavski jezik i hrvatsku kulturu.

"Ronoci na kiši" osvojili Grand Prix Animafesta

Estoni film "Ronoci na kiši" autorskog dvojca Olge i Priita Paerna, melankolična i humoristična priča o ljudskim odnosima i apatiji svakidašnjeg života, osvojio je Grand Prix kratkometražnog izdanja Svjetskog festivala animiranog filma Animafesta, čiji je natjecateljski dio završio dodjelom nagrada u kinu "Europa". Dvadeseti svjetski festival animiranog filma zagrebačkoj publici ponudio je presjek najbolje suvremene svjetske animacije. Završio je programom "Best of Animafest" s nagrađenim filmovima iz natjecateljskih programa.

Cest is d'Best ponovno oduševio Zagrepčane

Najstariji i najbolji ulični festival u Hrvatskoj završio je u Zagrebu uz koncert klasične glazbe na Zrinjevcu i plesom više od 200 plesača na Žuja performer placu (Trgu bana Josipa Jelačića). U festivalskom programu 14. međunarodnoga uličnog festivala Cest is d'Best sudjelovalo je više od 450 profesionalnih i amaterskih izvođača (cirkusanti, glazbenici, likovni umjetnici, čistači, konobari, "bebi maratonci", plesači, biciklisti, učitelji hrvatskoga znakovnog jezika, kuhari i drugi).

U svečanome mimohodu 44. đakovačkih vezova 3.500 folklorša

U sklopu 44. đakovačkih vezova u Đakovu je održana središnja priredba te smotre folklor - svečani mimohod, u kojemu je središtem grada prodefiliralo oko 3.500 sudionika iz 60 folklornih skupina iz zemlje i inozemstva. U nastavku mimohoda gradom su prošle i 44 svatovske zaprege te 44 konjanika. Ovogodišnje gostujuće skupine dolaze iz SAD-a, Kanade, Njemačke, Vojvodine i BiH. Prolazeći tijekom dvosatnog mimohoda gradom u narodnom ruhu, svaka skupina predstavila je folklor i običaje svoga kraja. Nakon završetka svečanog mimohoda, u đakovačkoj katedrali je održano misno slavlje za sudionike smotre koje je predvodio nadbiskup Srakić.

Međunarodni dječji festival u Šibeniku

Varaždinska lutkarska scena s predstavom Miševi i mačke naglavačke zatvorila je 50. međunarodni dječji festival u Šibeniku. "Festival je u potpunosti ispunio naša očekivanja", rekao je direktor festivala i ravnatelj šibenskog kazališta Dragan Zlatović. Na jubilarnom festivalu ove su godine sudjelovali izvođači iz 23 države. Bili su to najbolji izvođači koji su na festivalu nastupili u proteklih deset godina, a među njima su i ansambl Oplasteatro iz Italije, Teater Grupen Batina iz Danske, Vaskakas Babszinhaz iz Mađarske, plesna skupina Inis Eagla School of Irish Dancing iz Irske i kazalište Sun Ergos iz Kanade.

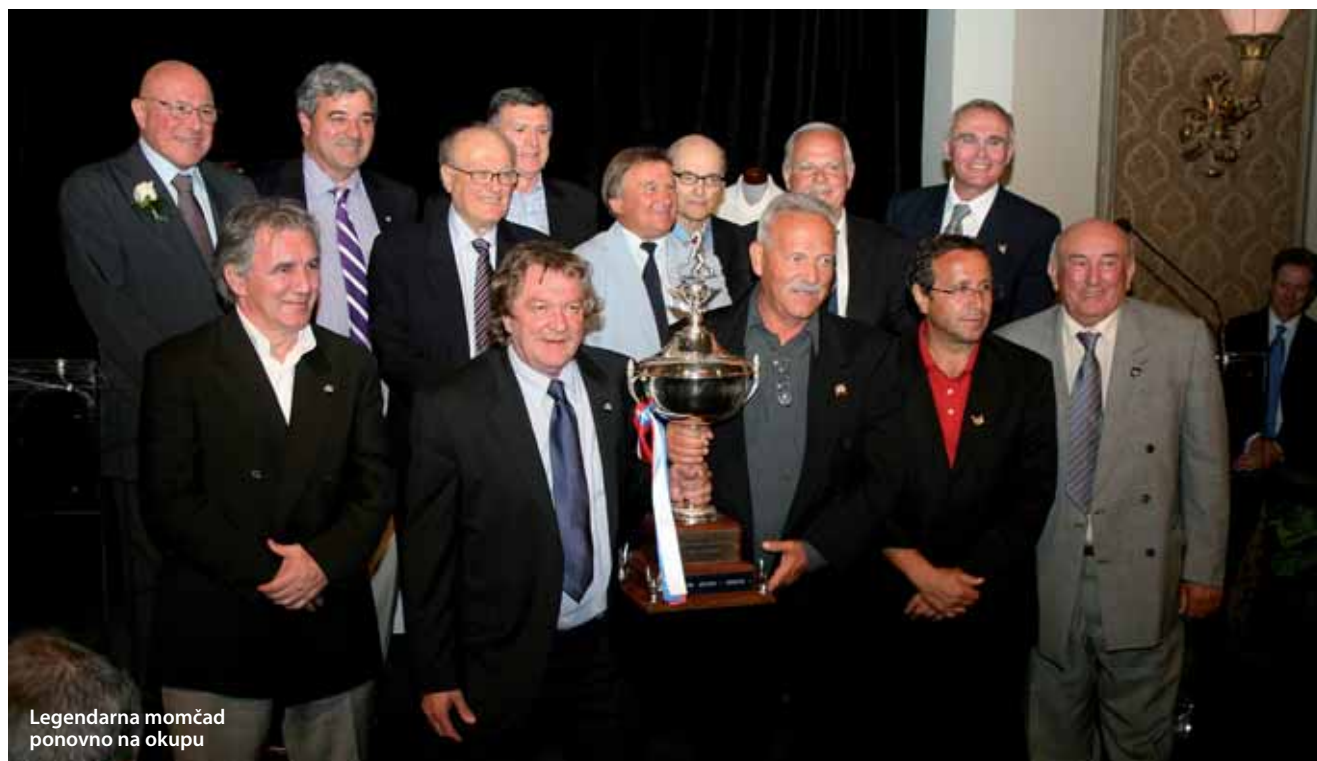

14. Dreft Fashion Week

U balonu kraj Bočarskog doma u Zagrebu održana je tradicionalna modna revija 14. Dreft Fashion Week. U tri dana publici su se predstavili mnogobrojni domaći i inozemni modni kreatori. Najboljom dizajnericom proglašena je Marina Prevolšek, koja je dobila nagradu "Manda", a istu nagradu za najbolju mladu dizajnericu osvojila je Zjena Glamočanin. Iva Kastrapeli izabrana je za najbolju manekenku Fashion Weeka.

Veliko priznanje legendarnome hrvatskom klubu

Joe Pavičić je istaknuo da će ime nogometnog kluba Croatia biti zlatnim slovima upisano u analima kanadskog športa, kao značajan prilog razvoju nogometa i afirmaciji hrvatskog imena

Legendarna momčad ponovno na okupu

Napisala: **Ana Bačić**

Hrvatski nogomet u iseljeništvu doživio je vjerojatno jedan od najvećih priznanja nedavnom inauguracijom tima Metros Croatia iz Toronta u Kuću slavnih kanadskog nogometa (*Hall of Fame*). "Nikada nisam imao slade pobjede", rekao je okupljenoj publici u Hrvatskoj dvorani crkve Presvetog Trojstva u Oakvilleu Bob Iarusi, bivši igrač Metros-Croatije i sadašnji športski komentator na torontskim radiovalovima. Bob, kao i mnogi drugi ondašnji igrači koji su s Metro-Croatijom osvojili naslov prvaka Sjevernoameričke lige 1976. godine smatra to svojim najvećim športskim uspjehom. U vrijeme dok su u Kanadi

Ivica Grnja uzima riječ

Slavna utakmica protiv Minnesota - Cukon u akciji, u pozadini Blašković i Eusebio

nogomet još uvijek zvali "football", Metros-Croatia uspjela je okupiti nekoliko izvrsnih igrača, od kojih su nekoliko došli iz Hrvatske s dozvolom ondašnjeg HNS-a da nastave karijeru u inozemstvu. Među njima su bili Grnja, Lukačević, Blašković, Cukon, Bilečki te su se pridružili ostalim igračima Metros-Croatije podrijetlom iz ostalih etničkih zajednica. Tako su pod hrvatskim imenom zaigrali reprezentativac Brazila Ferriera, nekoliko Talijana i njemački reprezentativac i bivši igrač Bayerna Wolfgang Sunholtz te najslavniji pojedinac i kapetan pobjedničkog tima Eusebio - portugalski reprezentativac i nogometna superzvijezda.

"To je bez sumnje bila najveća pobjeda u mojoj karijeri, a Metros-Croatia bio je najbolji tim u kojem sam ikad igrao - čak bolji od proslavljenog New York Cosmosa za koga je u isto vrijeme igrao slavni Pele", ističe proslavljeni golman Metroša Željko Bilečki, koji je prošloga tjedna imao priliku sresti Eusebija na večeri.

DOVOLJNO JE REĆI - EUSEBIO

"Bila mi je čast vidjeti Eusebija u društvu ostalih igrača iz slavne postave 1976.", kaže sadašnji predsjednik kluba Toronto Croatia Joe Pavičić koji je postao slavni nasljednik Metroša. "Svakako smo ga nastojali zadržati do subotnjeg proglašenja i ulaska u Kuću slavnih, ali je on na žalost morao ići jer je dobio posebni poziv predsjednika Mandele i dobrovoljno se pridružio promotorima Svjetskoga nogometnog prvenstva u Južnoj Africi", napominje Pavičić iza koga je uzbuđljivi vikend s puno obveza, ali i nezaboravnih trenutaka koji su uveli hrvatski nogomet u Kanadi na zaslužno mjesto u povijesti ovoga športa. Svečana ceremonija prij-

Tim koji je pobijedio Sjeverno američki turnir 1976.

ma u Kuću slavnih održana je u subotu 5. lipnja u *Liberty Grand* u blizini stadiona u Torontu i za tu su se priliku okupili njih osmero igrača iz originalnog tima iz 1976. Svečani naslov "Team of Distinction" primio je Duško Bezić.

Dan uoči prijma u Nogometnu kuću slavnih priređen je svečani banket u organizaciji nogometnog kluba Toronto Croatia gdje se okupilo oko 400 gostiju i ljubitelja nogometa, predstavnika ovdašnjih klubova te uzvanika iz društvenog i političkog života hrvatske zajednice u Ontariju. Banketu su nazočili veleposlanica RH u Ottawi Vesela Mrđen-Korać i generalni konzul u Mississaugi Ljubinko Matešić. Zvijezde večeri bili su spomenuti igrači iz originalne postave, a među njima i Grnja, trener hrvatske mlade reprezentacije koji je ovom prigodom doputovao iz Hrvatske. Pod-

sjetivši se slavnih dana, Grnja je ocijenio ondašnju publiku Metros-Croatije važnim čimbenikom u postizanju uspjeha jer gdje god je klub igrao, pratila ga je mnogobrojna publika.

NEZABORAVNA POBJEDA NAD MINNESOTOM

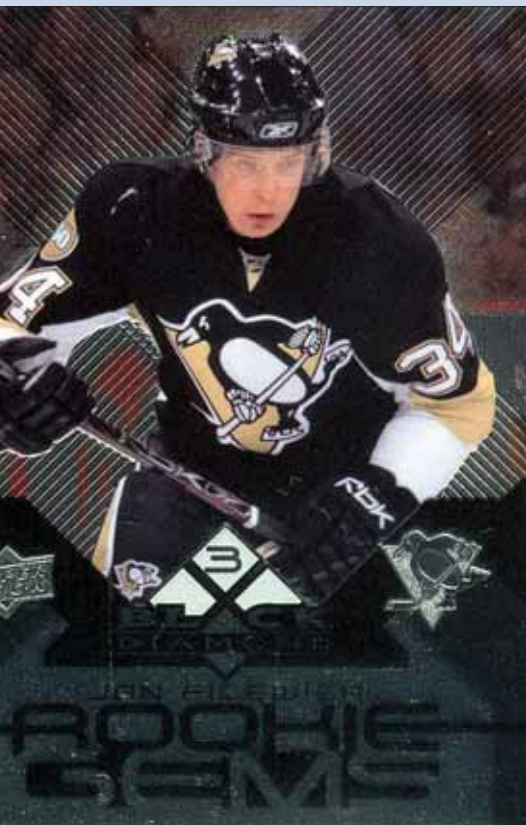
Specijalni gosti večeri bili su Dick Bezić i Bruce Thomas koji su bili originalni pregovarači i stvaratelji unije dvaju timova Toronto Metros i Toronto Croatia sredinom sedamdesetih godina nakon čega je uslijedila godina velikih uspjeha čija je kruna bila naslov prvaka Sjevernoameričke nogometne lige. Uz reminiscencije igrača, kao što je Bruno Pilaš, Marino Perani, i anegdote iz dana velikih pobjeda, večer se bližila kraju. S publikom su podijelili svoje uspomene na neočekivanu pobjedu kada su igrači i vodstvo kluba bili zatečeni pobjedom u finalu nad Minnesotom u Seattlu pa su morali kupovati odijela za svečano proglašenje prvaka Sjevernoameričke lige, dok je vodstvo favoriziranog kluba Minnesota kupilo pobjednički šampanjac i prije pobjede te su ga nakon gubitka 3 : 0 dobrovoljno poslali timu Metros-Croatije.

U završnoj riječi Joe Pavičić je istaknuo da će ime nogometnog kluba Croatia biti zlatnim slovima upisano u anama kanadskog športa, kao značajan prilog razvoju nogometa, a svima uključenima u nogomet to je još jedno priznanje i potpora za ustrajnu afirmaciju hrvatskog imena. ■

Inauguracija Metros Croatia okupila je brojne kanadske Hrvate

ENG Croatian football (soccer) in the emigrant communities has seen was is probably one of its greatest recognitions with the recent induction of Toronto's Metros Croatia club into the Canadian Soccer Hall of Fame & Museum. In 1976 this Croatian club won the champion's title in the North American League.

FILEWICH – KANADSKI HRVAT NOVI “MEDVJED”

Nekoć velika nada Pittsburgh Penguins-a Jonathan Filewich novo je pojačanje Medveščaka. Zagrepčani su tako nastavili pojačavati napad svoje momčad, a 25-godišnji kanadski Hrvat trebao bi dati dodatan impuls na ledu. Filewich je lani igrao za prvaka Ebela Red Bull Salzburg. Odličnom juniorskom karijerom u WHL-u dogurao je do nastupa za Kanadu na juniorskom SP-u 2002. godine. Tamo je osvojio srebro, a uz Mikea Cammallerija, Mareka Svatoša i Aleksandera Frolova i Tomaša Plekaneca bio ponajbolji igrač turnira.

Filewich, još jedan novopridošli član dijaspore, o svom dolasku u Zagreb kaže: “Iznimno sam sretan zbog dolaska u Medveščak. Vrlo sam dobro upoznat s klubom, a o navijačima i atmosferi u Domu sportova sam se prilike uvjeriti u prošloj sezoni. Veselim se dolasku u svoju zemlju, sada ću konačno imati prilike vidjeti sve ljepote o kojima su mi kod kuće pričali.” Novi “medvjed” posjeduje i hrvatsku putovnicu, ali zbog nastupa za juniorsku reprezentaciju Kanade, za Hrvatsku bi mogao zaigrati tek na SP-u 2014. godine.

CIBONA PREOKRETOM DO NASLOVA

Dugo se u Draženovom domu nije tako emotivno slavilo, košarkaši Cibone pamtit će dugo ovaj 16. naslov hrvatskog prvaka u košarci nakon što su u petoj finalnoj utakmici pobijedili Zadar s 95-73. Igrači se nisu dali s terena, navijači s tribina, glazba iz zvučnika... Slavlje je, zapravo, započelo već u posljednjoj četvrtini u koju su “vukovi” ušli s 20 razlike protiv demoraliziranih Zadrana. Gosti su u Zagreb došli svjesni da su svoju prigodu propustili u na Višnjiku. Perasovićeva je momčad prva u domaćem prvenstvu uspjela u finalu preokrenuti zaostatak 0-2 i sa tri pobjede u nizu doći do naslova. Bio je to ujedno i prvi trofej ove sezone, cibosi su naplatili i izgubljeno finale Kupa protiv Zagreba i, posebno, frustrirajući poraz u finalu NLB lige protiv Partizana u prepunoj Areni. Po treći su put u povijesti hrvatskih prvenstava Zadar i Cibona igrali petu utakmicu, dva su finala otišla na stranu “vukova”, a serija je neodoljivo podsjećala na 2007. godinu kada su se Zagrepčani uspjeli izvući ispod “giljotine u Jazina-ma” u četvrtoj utakmici i komotno riješili petu, odlučujuću.

ROBERT KOVAČ PREKINIO KARIJERU

Braća Kovač više ne igraju nogomet. Nakon što se prije više od godinu dana od nogometa oprostio stariji brat Kovač, Niko, istu je odluku donio i Robert, koji je zadnju sezonu nastupao za zagrebački Dinamo. Iako je postojala mogućnost da Robert još jednu godinu igra u zagrebačkom klubu, nakon nekoliko dana promišljanja Robert je odluku o definitivnom odlasku iz nogometa priopćio svom kumu, sportskom direktoru Dinama Zdravku Mamiću. Robert Kovač igrao je u najvećim europskim klubovima Juventus, Bayernu, Bayeru iz Leverkusena, dortmundskoj Borussiji, igrao je na europskim i svjetskim prvenstvima kao hrvatski reprezentativac i sigurno je navikao na pristojniji nogometni ugođaj nego što ga je zatekao u Dinamu.

BLANKI POBJEDA S 203 cm!

Blanka Vlašić posljednjih je sezona pobjeđivala konkurenciju i s desetak centimetara prednosti, no ove je sezone dobila dostojnu suparnicu. Na mitingu Dijamantne lige u Rimu naša je najbolja atletičarka preskočila najviše ove sezone, 203 centimetra, istu je visinu svladala i Chaunte Howard-Lowe, također iz drugog puta. No, zbog manjeg broja pokušaja na prethodnoj visini od 201 cm, koju je Blanka svladala iz prve, a Howard iz trećeg pokušaja, pobjeda je, ponovno, pripala našoj visašici. Bila je to treća Blankina pobjeda ove sezone na mitinzima Dijamantne lige, nanizala je 27-godišnja Splitskanka Dohu, Oslo i Rim. I svaki joj je put "za vratom" bila Amerikanka, koja inače ima najbolji skok sezone, 204 cm preskočila je na mitingu u Cottbusu. Kao i u Dohi, Vlašić i Howard bile su izjednačene na vrhu (tada 198cm), no naša je atletičarka slavila zbog manjeg broja skokova.

DELEGACIJA HNS-a POSJETILA HRVATE U JOHANNESBURGU

Delegacija HNS-a u sastavu Slaven Bilić, selektor reprezentacije, Aljoša Asanović, trener i Zorislav Srebrić, glavni tajnik HNS-a, koja je boravila u JAR-u tijekom Svjetskog prvenstva posjetila je humanitarnu komunu 'Mother of Peace' osnovanu 1989. godine, a koja skrbi o 30-ak djece bez roditelja. Tom je prigodom delegacija napuštenoj djeci uručila hrvatske dresove, lopte, kao i druge prepoznatljive suvenire hrvatske reprezentacije. Treba istaknuti kako s institucijom 'Mother of peace' dugi niz godina intenzivno surađuje i naša iseljenica, Nevenka Višić, podrijetlom iz Sinja, voditelj Hrvatske katoličke misije u Johannesburgu fra Ivica Srčić, kao i brojni drugi Hrvati s toga područja. Prigodom boravka u Johannesburgu, delegacija HNS-a je posjetila HKM sv. Jeronima i njezinog voditelja fra. Ivicu Strčića, gdje se družila s iseljenim Hrvatima. (Ž.L.)

NA KRAJU OTON

- Dragi putnici, s lijeve strane vidimo ranokršćansku baziliku, a odmah iza se nalazi restoran "Šime" s odličnim jelima po izuzetno niskim cijenama kojeg svakako trebate posjetiti!

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES
CROATIAN WORLD CONGRESS

NAJAVLJUJE / PRESENTS

**CROATIAN
WORLD
GAMES
ZADAR
2010**

www.zadar2010.com

